

Euroopan unionin virallinen lehti

L 107

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

64. vuosikerta

26. maaliskuuta 2021

Sisältö

I Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset

ASETUKSET

- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/522, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, unionin terveysalan toimintaohjelman (EU4Health) perustamisesta kaudeksi 2021–2027 ja asetuksen (EU) N:o 282/2014 kumoamisesta ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta 30

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

FI

Säädökset, joiden otsikot on painettu laihalla kirjasintyyppillä, ovat maatalouspolitiikan alaan kuuluvia juoksevien asioiden hoitoon liittyviä säädöksiä, joiden voimassaoloaika on yleensä rajoitettu.

Kaikkien muiden säädösten otsikot on painettu lihavalla kirjasintyyppillä ja merkitty tähdellä.

I

(Lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävät säädökset)

ASETUKSET

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2021/522,

annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021,

unionin terveysalan toimintaohjelman (EU4Health) perustamisesta kaudeksi 2021–2027 ja asetuksen (EU) N:o 282/2014 kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 168 artiklan 5 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyjärjestystä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 3 artiklan 1 kohdan mukaan unionin yhtenä päämääränä on edistää kansojensa hyvinvointia.
- (2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 9 ja 168 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 35 artiklan mukaisesti kaikkien unionin politiikkojen ja toimintojen määrittelyssä ja toteuttamisessa on varmistettava ihmisten terveyden korkeatasoinen suojelu.
- (3) SEUT 168 artiklassa määrätään, että unioni täydentää ja tukee kansallista terveyspolitiikkaa, kannustaa jäsenvaltioita yhteistyöhön ja edistää niiden ohjelmien yhteensovittamista ottaen täysin huomioon jäsenvaltioiden velvollisuudet, jotka liittyvät niiden terveyspolitiikan määrittelyyn sekä terveyspalvelujen ja sairaanhoidon järjestämiseen, hallinnointiin ja tarjoamiseen.

⁽¹⁾ EUVL C 429, 11.12.2020, s. 251.

⁽²⁾ EUVL C 440, 18.12.2020, s. 131.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 9. maaliskuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä) ja neuvoston päätös, tehty 17. maaliskuuta 2021.

- (4) Toimia on toteutettu yhtäjaksoisesti erityisesti aiemmissa unionin kansanterveysalan toimintaohjelmissa eli Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten N:o 1786/2002/EY⁽⁴⁾ ja N:o 1350/2007/EY⁽⁵⁾ sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 282/2014⁽⁶⁾ mukaisesti toteutetuissa ohjelmissa SEUT 168 artiklassa asetettujen vaatimusten täyttämiseksi.
- (5) Maailman terveysjärjestö (WHO) julisti 11 päivänä maaliskuuta 2020 uuden koronaviruksen aiheuttaman epidemian (covid-19) pandemiaksi. Pandemiasta on seurannut ennennäkemätön maailmanlaajuinen terveyskriisi, joka on aiheuttanut vakavia sosioekonomisia seurauksia ja inhimillistä kärsimystä, ja vaikutukset ovat kohdistuneet erityisesti ihmisiin, joilla on kroonisia sairauksia. Lisäksi terveydenhuollon työntekijät, jotka ovat olleet keskeisessä asemassa covid-19-kriisin aikana, ovat altistuneet suurille terveysriskeille.
- (6) Vaikka jäsenvaltiot ovat vastuussa terveyspolitiikastaan, niiden olisi suojeltava kansanterveyttä eurooppalaisen solidaarisuuden hengessä, kuten koordinoituista taloudellisista toimista covid-19-epidemian vaikutusten lieventämiseksi 13 päivänä maaliskuuta 2020 annetussa komission tiedonannossa kehoitetaan. Tämänhetkisestä covid-19-kriisistä saadut kokemukset ovat osoittaneet, että unionin tasolla tarvitaan lisää toimia, joilla tuetaan jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja koordinoitua. Kyseisellä yhteistyöllä olisi parannettava varautumista ihmisten vakavien infektioiden ja tautien leviämiseen rajojen yli ja niiden leviämisen ehkäisemistä ja valvontaa, torjuttava muiden rajatylittävien vakavien terveysuhkien torjumiseksi ja kaikkien ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi ja parantamiseksi unionissa. Varautuminen on avainseikka parannettaessa kykyä selviytyä tulevista uhkista. Tältä osin jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus tehdä vapaaehtoisesti stressitestejä valmiuksien parantamiseksi ja muutosturvallisuuden lisäämiseksi.
- (7) Tämän vuoksi on aiheellista perustaa vuosiksi 2021–2027 uusi ja tehokkaampi unionin terveysalan toimintaohjelma EU4Health, jäljempänä 'ohjelma'. Unionin kansanterveysalan toiminnan tavoitteiden ja unionin toimivallan mukaisesti ohjelmassa olisi painotettava toimia, joissa unionin tason yhteistyö tuo etuja ja lisää tehokkuutta, sekä toimia, jotka vaikuttavat sisämarkkinoihin.
- (8) Ohjelman olisi oltava keino edistää toimia aloilla, joilla voidaan osoittaa unionin tason lisäarvo. Tällaisiin toimiin olisi kuuluttava muun muassa parhaiden käytäntöjen vaihtaminen jäsenvaltioiden kesken, tietämyksen jakamiseen tai keskinäiseen oppimiseen tähtävien verkostojen tukeminen, rajatylittävien terveysuhkien torjuminen niiden riskien vähentämiseksi ja seurausten lieventämiseksi, sellaisten tiettyjen sisämarkkinakysymysten käsittely, joiden osalta unioni voi saavuttaa laadukkaita, koko unionin kattavia ratkaisuja ja hyödyntää siten terveysalan innovoinnin mahdollisuuksia, sekä tehokkuuden lisääminen välttämällä toimien päällekkäisyyttä ja optimoimalla taloudellisten resurssien käyttöä. Ohjelmasta olisi myös tuettava valmiuksien kehittämistoimia, joilla vahvistetaan strategista suunnittelua, laajennetaan rahoituspohjaa sekä parannetaan valmiuksia investoida ohjelman toimiin ja toteuttaa niitä. Tätä varten ohjelmasta olisi annettava maakohtaisia räätälöityjä avustuksia niille jäsenvaltioille tai jäsenvaltioiden ryhmille, joiden tarpeet ovat suurimmat.
- (9) Tässä asetuksessa vahvistetaan ohjelman rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentin ja neuvoston on määrä pitää talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien varojen käyttöönottamiseksi 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen⁽⁷⁾ 18 kohdan mukaisesti ensisijaisena ohjeenaan vuotuisessa talousarviomenetelyssä. Nämä rahoituspuitteet ovat 500 000 000 euroa vuoden 2018 hintoina tiettyjen ohjelmien vahvistamisesta ja perussäädösten mukauttamisesta 22 päivänä joulukuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteisen julistuksen⁽⁸⁾ mukaisesti.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1786/2002/EY, tehty 23 päivänä syyskuuta 2002, yhteisön kansanterveysalan toimintaohjelman (2003–2008) hyväksymisestä (EUVL L 271, 9.10.2002, s. 1).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1350/2007/EY, tehty 23 päivänä lokakuuta 2007, toisesta terveysalan yhteisön toimintaohjelmasta (2008–2013) (EUVL L 301, 20.11.2007, s. 3).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 282/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, unionin kolmannen terveysalan toimintaohjelman perustamisesta (2014–2020) ja päätöksen N:o 1350/2007/EY kumoamisesta (EUVL L 86, 21.3.2014, s. 1).

⁽⁷⁾ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽⁸⁾ EUVL C 444 I, 22.12.2020, s. 1.

- (10) Jotta ohjelma olisi tasapainoinen ja kohdennettu, tässä asetuksessa olisi vahvistettava tietyille toiminta-aloille vähimmäis- ja enimmäisosuudet kokonaistalousarviosta, niin että voidaan antaa ohjeistusta varojen jakamisesta ohjelman toteutuksen yhteydessä.
- (11) Rajatylittävien terveysuhkien vakavuuden vuoksi ohjelmasta olisi tuettava koordinoituja kansanterveystoimenpiteitä unionin tasolla tällaisten uhkien eri näkökohtiin puuttumiseksi. Jotta voidaan vahvistaa unionin valmiuksia varautua tuleviin terveyskriiseihin, reagoida niihin ja hallita niitä, ohjelmasta olisi tuettava toimia, jotka toteutetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1082/2013/EU (*) perustettujen mekanismien ja rakenteiden sekä muiden 11 päivänä marraskuuta 2020 annetussa komission tiedonannossa ”Euroopan terveysunionin rakentaminen – EU:n muutosjoustavuuden vahvistaminen valtioiden rajat ylittävien terveysuhkien varalta” tarkoitettujen asiaankuuluvien mekanismien ja rakenteiden puitteissa, mukaan lukien toimet valmiussuunnittelun ja reagointivalmiuksien tehostamiseksi kansallisella ja unionin tasolla, Euroopan tautien ehkäisy- ja -valvontakeskuksen (ECDC) ja Euroopan lääkeviraston (EMA) aseman vahvistamiseksi ja terveysuhkiin varautumiseksi ja reagoimisesta vastaavan viranomaisen perustamiseksi. Tällaisiin toimiin voisi sisältyä terveyskriisiä koskevien toimintavalmiuksien kehittäminen, rokotuksiin ja immunisaatioon liittyvät ennaltaehkäisevät toimenpiteet, tehostetut seurantaohjelmat, terveystiedon tarjoaminen sekä alustat, joiden kautta voidaan vaihtaa parhaita käytäntöjä. Tältä osin ohjelmalla olisi edistettävä kriisien ennaltaehkäisyyn, niihin varautumiseen, niiden hallintaan ja niihin reagoimiseen liittyvää unionin tason sekä kansallisen tason toimijoiden unionin laajuista ja monialaista kapasiteettia, mukaan lukien valmiussuunnitelmien laadinta ja valmiusharjoitukset, ”yhteinen terveys”- ja ”terveys kaikissa politiikoissa” -lähestymistapojen mukaisesti. Ohjelmalla olisi helpotettava sellaisen integroidun monialaisen riskiviestinnän kehityksen perustamista, joka koskisi terveyskriisin kaikkia vaiheita eli ennaltaehkäisyä, varautumista ja reagointia.
- (12) Jotta voidaan vahvistaa unionin kykyä ehkäistä terveyskriisejä, varautua ja reagoida niihin ja hallita niitä, ohjelmasta olisi tuettava toimia, jotka toteutetaan asiaankuuluvalla unionin lainsäädännöllä perustettujen mekanismien ja rakenteiden puitteissa. Tähän tukeen voisi sisältyä terveyskriisiä koskevien toimintavalmiuksien kehittäminen, mukaan lukien valmiussuunnitelmien laadinta ja varautuminen, muun muassa rokotuksiin ja immunisaatioon liittyvät ennaltaehkäisevät toimenpiteet, tehostetut seurantaohjelmat ja koordinoinnin ja yhteistyön parantaminen.
- (13) Kansanterveyskriisien aikana kliiniset tutkimukset ja terveydenhuollon menetelmien arviointi voivat nopeuttaa tehokkaiden lääketieteellisten vastatoimien kehittämistä ja yksilöimistä. Sen vuoksi ohjelmasta olisi voitava antaa tukea näillä aloilla toteutettavien toimien helpottamiseksi.
- (14) Haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, myös henkilöiden, joilla on mielenterveyden häiriö, tarttuva tai ei-tarttuva tauti taikka krooninen sairaus tai joihin tällaiset taudit tai sairaudet vaikuttavat eniten, suojelemiseksi ohjelmalla olisi myös edistettävä toimia, joilla puututaan oheisvaikutuksiin, joita terveyskriiseillä on tällaisiin haavoittuviin ryhmiin kuuluviin henkilöihin, ja joilla ehkäistään niitä sekä edistetään mielenterveyttä.
- (15) Covid-19-kriisi on tuonut esiin monia haasteita, joista yksi on unionin riippuvuus kolmansista maista pyrittäessä varmistamaan unionissa terveyskriisien ja erityisesti pandemioiden aikana tarvittavien raaka-aineiden, vaikuttavien farmaseuttisten aineiden, lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden ja henkilönsuojainten saanti. Sen vuoksi ohjelmasta olisi tuettava toimia, joilla edistetään kriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden tuotantoa, hankintaa ja hallinnointia unionissa, ja ohjelman ja muiden unionin välineiden olisi täydennettävä toisiaan, samalla kun vähennetään riskiä, että näistä tuotteista tulee puutetta.
- (16) Jotta voidaan minimoida rajatylittävien vakavien terveysuhkien kansanterveydelliset seuraukset, ohjelmasta tuettavilla toimilla olisi voitava parantaa jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmien yhteentoimivuutta yhteistyön ja parhaiden käytäntöjen vaihdon avulla, myös lisäämällä yhteisiä toimia. Näillä toimilla olisi varmistettava, että jäsenvaltiot pystyvät reagoimaan terveysuhkiin, mihin kuuluu valmiussuunnitelmien laadinta, valmiusharjoitukset, terveydenhuollon ja kansanterveysalan henkilöstön taitojen kehittäminen sekä kriisiaikoina tarvittavien tavaroiden ja palvelujen tehokasta seuranta ja tarpeisiin perustuvaa jakelua koskevien mekanismien perustaminen kansallisten strategioiden mukaisesti.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1082/2013/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, valtioiden rajat ylittävistä vakavista terveysuhkista ja päätöksen N:o 2119/98/EY kumoamisesta (EUVL L 293, 5.11.2013, s. 1).

- (17) Yksittäisille henkilöille tiedottaminen on tärkeässä asemassa tautien ehkäisemisessä ja niihin reagoimisessa. Ohjelmalla olisi sen vuoksi tuettava suurelle yleisölle tai tietyille henkilö- tai ammattiryhmille suunnattuja viestintätoimia, joilla edistetään tautien ennaltaehkäisyä ja terveellisiä elämäntapoja, torjutaan vääriä tietoja ja disinformaatiota tautien ennaltaehkäisystä, syistä ja hoidosta, puututaan rokotusvastaisuuteen sekä tuetaan pyrkimyksiä vahvistaa pyyteetöntä käyttäytymistä, kuten elin- ja verenluovutusta, siten, että täydennetään näitä aiheita käsitteleviä kansallisia kampanjoita.
- (18) Ohjelmasta voitaisiin tukea synergiaa muiden unionin ohjelmien, kuten Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella perustettavan Digitaalinen Eurooppa -ohjelman, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti Eurooppa" perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella perustettavan tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti Eurooppa", jäljempänä 'Horisontti Eurooppa', Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja koheesiorahastosta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella perustettavan Euroopan aluekehitysrahaston, jäljempänä 'EAKR', Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella perustettavan Euroopan sosiaalirahasto plussan, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/523⁽¹⁰⁾ perustetun InvestEU-ohjelman ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/241⁽¹¹⁾ perustetun elpymis- ja palautumistukivälineen, kanssa toimia, jotka edistävät terveydenhuollon palvelujen digitalisaatiota ja lisäävät tällaisten palvelujen yhteentoimivuutta, mukaan lukien eurooppalaisen terveysdata-avaruuden kehittäminen.
- (19) Terveys on investointi, ja tämän ajatuksen olisi oltava ohjelman ytimessä. Ihmisten terveysosaamisen parantaminen, niin että he pysyvät pidempään terveinä ja aktiivisina ja kykenevät pitämään aktiivisesti huolta terveydestään, vaikuttaa positiivisesti terveyteen, terveyteen liittyvän eriarvoisuuden ja terveyserojen vähentämiseen, seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon saatavuuteen, elämänlaatuun, työntekijöiden terveyteen, tuottavuuteen, kilpailukykyyn ja osallisuuteen, mikä puolestaan vähentää kansallisiin terveydenhuoltojärjestelmiin ja kansallisiin talousarvioihin kohdistuvia paineita. Ohjelmalla olisi tuettava myös toimia eriarvoisuuden vähentämiseksi terveydenhuolto- palvelujen tarjoamisessa erityisesti maaseudulla ja syrjäseuduilla, syrjäisimmät alueet mukaan lukien, osallistavan kasvun aikaansaamiseksi. Komissio on sitoutunut auttamaan jäsenvaltioita 25 päivänä syyskuuta 2015 annetun YK:n päätöslauselman "Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development" ("Muuttakaamme maailmamme: kestävän kehityksen agenda 2030"), jäljempänä 'YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelma', kestävän kehityksen tavoitteiden ja erityisesti tavoitteen 3 "Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille" saavuttamisessa. Ohjelmalla olisi sen vuoksi edistettävä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettavia toimia.
- (20) Ei-tarttuvat taudit johtuvat usein geeneihin, fysiologiaan, ympäristöön ja käyttäytymiseen liittyvien tekijöiden yhdistelmästä. Ei-tarttuvat taudit, kuten sydän- ja verisuonitaudit, syöpä, mielenterveyden häiriöt, neurologiset häiriöt, krooniset hengityselinsairaudet ja diabetes, ovat merkittäviä vammaisuuden, huonon terveyden, terveyteen liittyvän eläkkeelle siirtymisen ja ennenaikaisen kuoleman syytä unionissa, ja niiden aiheuttamat sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset ovat huomattavat. Jotta voidaan vähentää ei-tarttuvien tautien vaikutusta yksilöihin ja yhteiskuntaan unionissa ja saavuttaa YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoite 3 ja erityisesti mutta ei pelkästään kyseisen tavoitteen alataavoite 3.4 eli vähentää ei-tarttuvien tautien aiheuttamia ennenaikaisia kuolemia kolmanneksella vuoteen 2030 mennessä, on olennaisen tärkeää tarjota integroituihin ratkaisuihin, jossa keskitytään terveyden edistämiseen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn asiaan kuuluvilla eri toimialoilla.
- (21) Sen vuoksi ohjelmalla olisi tuettava terveyden edistämistä ja sairauksien ennaltaehkäisyä sekä edistettävä mielenterveyttä yksilön koko elinkaaren ajan puuttamalla terveysriskeihin ja terveyden taustatekijöihin, mikä edistäisi myös YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteen 3 saavuttamista. Ohjelmalla olisi edistettävä myös komission 11 päivänä joulukuuta 2019 antamassa tiedonannossa "Euroopan vihreän kehityksen ohjelma", jäljempänä 'Euroopan vihreän kehityksen ohjelma', tavoitteita.

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (ks. tämän virallisen lehden s. 30).

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (22) Ohjelmalla olisi jatkossakin tuettava toimia alkoholiin liittyvien haittojen vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi kiinnittäen erityistä huomiota nuorten suojelemiseen.
- (23) Kroonisten sairauksien aiheuttama rasite on unionissa merkittävä. On yleisesti tiedossa, että ennaltaehkäisy ja varhainen havaitseminen ovat tärkeitä tältä osin. Ohjelmalla olisi tuettava kyseisten alojen toimia ja sairauksien ennaltaehkäisyä ja hallintaa koskevien unionin suuntaviivojen laatimista unionissa ja pyrittävä näin vähentämään jäsenvaltioiden taakkaa tekemällä yhteistyötä paremman ja tehokkaamman kroonisten sairauksien hallinnan aikaansaamiseksi. Väestörakenteen muutokset, erityisesti yhteiskunnan ikääntyminen, asettavat haasteita terveydenhuoltojärjestelmien kestävyydelle. Ikääntymiseen liittyviin sairauksiin ja häiriöihin, kuten dementiaan, ja ikääntymiseen liittyviin toimintarajoitteisiin olisi myös kiinnitettävä erityistä huomiota.
- (24) Syöpä on toiseksi yleisin kuolinsyy jäsenvaltioissa sydän- ja verisuonitautien jälkeen. Se on myös yksi niistä ei-tarttuvista taudeista, joilla on yhteisiä riskitekijöitä ja joiden ennaltaehkäisy ja valvonta hyödyttäisi suurinta osaa kansalaisista. Huono ravinto, fyysisen aktiivisuuden puute, lihavuus, tupakkatuotteiden käyttö ja haitallinen alkoholinkäyttö ovat riskitekijöitä, jotka liittyvät muihin kroonisiin sairauksiin, kuten sydän- ja verisuonisairauksiin, ja siksi syöväntorjuntaohjelmia olisi toteutettava kaikkia kroonisia sairauksia koskevan ennaltaehkäisevän lähestymistavan osana. Tästä ohjelmasta ja Horisontti Eurooppa -puiteohjelman syöpää koskevasta missiosta olisi tuettava komission 3 päivänä helmikuuta 2021 annetussa tiedonannossa esitetyn syöväntorjuntasuunnitelman asiaankuuluvia toimenpiteitä, ja niillä olisi edistettävä yhdenmukaista lähestymistapaa, joka kattaa ennaltaehkäisyn, seulonnan, varhaisen diagnosoinnin, seurannan ja hoidon sekä potilaiden ja syövästä selvinneiden elämänlaadun parantamisen.
- (25) Olisi voitava tukea tutkimuksia sukupuolen vaikutuksesta tautien ilmenemiseen, jotta voidaan parantaa tietämystä ja koulutusta tällä alalla ja siten tehostaa ennaltaehkäisyä, diagnooseja, seurantaa ja hoitoa.
- (26) Ohjelman olisi toimittava synergiassa muiden unionin politiikkojen, ohjelmien ja rahastojen kanssa ja täydennettävä niitä. Näitä ovat esimerkiksi Digitaalinen Eurooppa -ohjelma, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä (EU) 2019/420⁽¹²⁾ perustettu unionin pelastuspalvelumekanismiin alainen rescEU-valmiusvarasto, jäljempänä 'rescEU-valmiusvarasto', neuvoston asetuksella (EU) 2016/369⁽¹³⁾ perustettu hätätilanteen tukiväline, ESR+, josta työllisyyden ja sosiaalisen innovoinnin toimintalohko muodostaa osan, mukaan lukien unionin miljoonien työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden parempaan suojeeluun liittyvät synergiat, InvestEU-ohjelma, sisämarkkinoita, yritysten, mukaan luettuna pienten ja keskiuurten yritysten, kilpailukykyä, kansalaisten ja kuluttajien suojelua ja voimaannuttamista, kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehualaa sekä Euroopan tilastoja koskevan ohjelman (sisämarkkinaohjelma) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 99/2013, (EU) N:o 1287/2013, (EU) N:o 254/2014 and (EU) N:o 652/2014 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella perustettava sisämarkkinaohjelma, EAKR, elpymis- ja palautumistukiväline, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman "Erasmus+" perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1288/2013 kumoamisesta annettavalla asetuksella perustettava Erasmus+, ja Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevan ohjelman perustamisesta sekä asetusten (EU) 2018/1475 ja (EU) N:o 375/2014 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella perustettavat Euroopan solidaarisuusjoukot,

sekä unionin ulkoisen toiminnan välineet kuten naapurisuus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen – Globaali Eurooppa perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 466/2014/EU muuttamisesta ja kumoamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/1601 ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 480/2009 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) perustettava naapurisuus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline ja liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella perustettava liittymistä valmisteleva tukiväline III. Tarvittaessa vahvistetaan yhteiset säännöt, joilla voidaan varmistaa unionin politiikkojen, ohjelmien ja rahastojen johdonmukaisuus ja täydentävyys ja se, että näiden politiikkojen erityispiirteitä kunnioitetaan, sekä

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2019/420, annettu 13 päivänä maaliskuuta 2019, unionin pelastuspalvelumekanismista annetun päätöksen N:o 1313/2013/EU muuttamisesta (EUVL L 77 I, 20.3.2019, s. 1).

⁽¹³⁾ Neuvoston asetus (EU) 2016/369, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2016, hätätilanteen tuen antamisesta unionin sisällä (EUVL L 70, 16.3.2016, s. 1).

mukautuminen näiden toimintapolitiikkojen, ohjelmien ja rahastojen strategisiin vaatimuksiin, kuten EAKR:n ja ESR+:n mahdollistaviin edellytyksiin. Komission ja jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tällaiset synergiat ja täydentävyydet otetaan asianmukaisesti huomioon laatiessaan tässä asetuksessa säädettyjä vuotuisia työohjelmia.

- (27) Komission olisi kuultava jäsenvaltioita tällä asetuksella perustettavan EU4Health-ohjausryhmän kautta ohjelman painopisteistä ja strategisista suuntaviivoista sen varmistamiseksi, että ohjelma ja unionin muut politiikat, välineet ja toimet ovat keskenään johdonmukaisia ja toisiaan täydentäviä, sekä ohjelman toteuttamisesta.
- (28) Ohjelmalla olisi edistettävä olennaisten, kriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden varastojen perustamista synergiassa rescEU:n, asetuksen (EU) 2016/369 nojalla käyttöön otetun hätätilanteen tuen, elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin politiikkojen, ohjelmien ja rahastojen kanssa täydentäen tarvittaessa kansallisia varastoja unionin tasolla.
- (29) Koska terveydenhuollon kysyntä kasvaa, jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmät kohtaavat haasteita lääkkeiden saatavuudessa ja kohtuuhintaisuudessa. Jotta voidaan varmistaa kansanterveyden parempi suojeleminen sekä potilaiden turvallisuus ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen unionissa, on olennaisen tärkeää, että potilailla ja terveydenhuoltojärjestelmillä on käytettävissään kestäviä, tehokkaita, tasaveroisia, kohtuuhintaisia ja korkealaatuisia lääkkeitä, myös rajatylittävissä tilanteissa, ja että he voivat hyödyntää näitä lääkkeitä täysimääräisesti avoimien, yhdenmukaisten ja potilaslähtöisten lääketieteellisten tietojen pohjalta.
- (30) Muun muassa terveydenhuollon lisääntyvän kysynnän vuoksi ohjelmalla olisi tuettava unionin seuranta-, raportointi- ja ilmoitusjärjestelmän kehittämistä lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden puutteen varalta, jotta vältetään sisämarkkinoiden pirstoutuminen ja varmistetaan kyseisten lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden parempi saatavuus ja kohtuuhintaisuus ja rajoitetaan niiden toimitusketjujen riippuvuusastetta kolmansista maista. Ohjelmalla olisi sen vuoksi kannustettava lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden tuotantoon unionissa. Täyttämättömiin lääketieteellisiin tarpeisiin vastaamiseksi ohjelmasta olisi erityisesti annettava tukea kliinisen ja todellisissa olosuhteissa saadun näytön tuottamiselle, jotta voidaan kehittää, hyväksyä, arvioida ja asettaa saataville tehokkaita lääkkeitä, geneeriset ja biosimilaariläkkeet mukaan lukien, lääkinnällisiä laitteita ja hoitoja, edistettävä uusien lääkkeiden tutkimusta ja kehittämistä kiinnittäen erityistä huomiota mikrobilääkkeisiin ja rokotteisiin mikrobilääkeresistenssin ja rokotuksilla ehkäistävissä olevien sairauksien torjumiseksi, edistettävä kannustimia mikrobilääkkeiden tuotantokapasiteetin, yksilöllisten hoitojen ja rokotusten lisäämiseksi sekä edistettävä terveydenhuollon tuotteiden ja lääkkeitä koskevien tietojen seuranta- ja keruualustojen digitalisaatiota. Ohjelmalla olisi myös lujitettava lääkkeitä koskevaa päätöksentekoa asettamalla saataville todellisissa olosuhteissa saatuja terveydenhuoltotietoja ja analysoimalla niitä. Ohjelmalla olisi lisäksi autettava varmistamaan, että tutkimustuloksia hyödynnetään parhaalla mahdollisella tavalla, ja helpotettava terveysalan innovaatioiden käyttöönottoa ja niiden käytön lisäämistä ja laajentamista terveydenhuoltojärjestelmissä ja kliinisessä käytännössä.
- (31) Koska lääkkeiden ja erityisesti mikrobilääkkeiden optimaalinen toimittaminen ja käyttö hyödyttää yksilöitä ja terveydenhuoltojärjestelmiä, ohjelmalla olisi edistettävä niiden maltillista ja tehokasta käyttöä yhteinen terveys-lähestymistavan, 29 päivänä kesäkuuta 2017 annetussa komission tiedonannossa esitetyn mikrobilääkeresistenssin torjumiseen tähtäävän eurooppalainen yhteinen terveys-toimintasuunnitelman ja 11 päivänä maaliskuuta 2019 annetussa komission tiedonannossa esitetyn ympäristössä olevia lääkeaineita koskevan Euroopan unionin strategisen lähestymistavan mukaisesti. Ohjelmalla olisi myös edistettävä toimenpiteitä, joilla tehostetaan lääkkeiden tuotantoon, käyttöön ja hävittämiseen liittyvien ympäristöriskien arviointia ja asianmukaista hallintaa.
- (32) Unionin terveyslainsäädännöllä on välittömiä vaikutuksia kansanterveyteen, ihmisten elämään, terveydenhuoltojärjestelmien tehokkuuteen ja muutosjoustavuuteen sekä sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan. Lääkinnällisiä tuotteita ja teknologioita, mukaan lukien lääkkeet, lääkinnälliset laitteet ja ihmisestä peräisin olevat aineet, koskeva sääntelykehys sekä tupakkaa, potilaiden oikeuksia rajatylittävissä terveydenhuollossa ja vakavia rajat ylittävät terveysuhkia koskevat sääntelykehykset ovat olennaisen tärkeitä terveyden suojelemiseksi unionissa. Ohjelmalla

olisi sen vuoksi tuettava unionin terveyslainsäädännön kehittämistä, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa yhteistyössä asiaankuuluvien elinten kuten EMAn ja ECDC:n kanssa, tuotettava laadukasta, vertailukelpoista ja luotettavaa tietoa, muun muassa todellisissa olosuhteissa saatuja terveydenhuoltotietoja, päätöksenteon ja seurannan tueksi, asetettava tavoitteita ja kehitettävä välineitä edistymisen mittaamiseksi.

- (33) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/24/EU⁽¹⁴⁾ mukaisesti perustetut eurooppalaiset osaamisverkostot ovat virtuaalisia verkostoja, joihin kuuluu terveydenhuollon tarjoajia eri puolilta Eurooppaa. Verkostojen tarkoituksena on edistää keskustelua monitekijäisistä ja harvinaisista sairauksista, jotka edellyttävät pitkälle erikoistunutta hoitoa sekä osaamisen ja resurssien keskittämistä. Koska verkostot voivat parantaa harvinaisia sairauksia sairastavien potilaiden mahdollisuuksia saada diagnoosi ja laadukasta terveydenhuoltoa ja ne voivat toimia lääketieteellisen koulutuksen, tutkimuksen ja tiedon levittämisen yhteyspisteinä, ohjelmalla olisi edistettävä verkottumista eurooppalaisten osaamisverkostojen ja muiden monikansallisten verkostojen kautta.
- (34) Rajatylittävä yhteistyö terveydenhuollon tarjoamisessa jäsenvaltioiden välillä liikkuville potilaille ja eurooppalaiset osaamisverkostot ovat esimerkkejä aloista, joilla jäsenvaltioiden välisen integroidun työn on osoitettu tuottavan merkittävää lisäarvoa ja tarjoavan suuria mahdollisuuksia parantaa terveydenhuoltojärjestelmien tehokkuutta ja siten myös kansanterveyttä yleensä. Terveydenhuollon menetelmien arviointia koskeva yhteistyö on toinen ala, joka tuo lisäarvoa jäsenvaltioille. Ohjelmasta olisi sen vuoksi tuettava toimintaa, jolla mahdollistetaan tällainen integroitu ja pitkäkestoinen koordinoitu työ, joka myös edistää sellaisten parhaiden käytäntöjen täytäntöönpanoa, joilla pyritään jakamaan käytettävissä olevat resurssit mahdollisimman tehokkaasti asianomaiselle väestölle ja asianomaisille alueille niiden vaikutuksen maksimoimiseksi.
- (35) Tähän ohjelmaan sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046⁽¹⁵⁾, jäljempänä 'varainhoitoasetus'. Varainhoitoasetuksessa vahvistetaan unionin talousarvion toteuttamista koskevat säännöt, mukaan lukien avustuksia, palkintoja, hankintoja, välillistä hallinnointia, rahoitusvälineitä, talousarviotakuuta, rahoitusapua ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kulujen korvaamista koskevat säännöt.
- (36) Tämän asetuksen mukaisen rahoituksen muodot ja toteutusmenetelmät olisi valittava sen perusteella, miten hyvin niillä saavutetaan kyseisten toimien erityistavoitteet ja saadaan aikaan tuloksia, kun otetaan huomioon erityisesti tarkastusten kustannukset, hallinnollinen rasitus ja oletettu noudattamatta jättämisen riski. Tässä valinnassa olisi harkittava kertakorvausten, kiinteämääräisen rahoituksen ja yksikkökustannusten käyttämistä sekä varainhoitoasetuksen 125 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua rahoituksen, joka ei perustu toimien kustannuksiin, käyttämistä. Edunsaajia koskevien teknisten ja taloudellisen raportoinnin vaatimusten olisi oltava sellaisia, että niillä varmistetaan sovellettavien varainhoitosäännösten noudattaminen ja samalla minimoidaan hallinnollinen rasite.
- (37) Kokonaan tai osittain unionin talousarviosta rahoitetuista investoinneista saatavan lisäarvon ja niiden vaikutusten optimoimiseksi olisi pyrittävä synergioihin erityisesti unionin terveysalan toimintaohjelman ja muiden unionin ohjelmien, myös yhteisesti hallinnoitujen ohjelmien, välillä. Näiden synergioiden maksimoimiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi olisi varmistettava asianmukaiset mekanismit, mukaan lukien toimen kumulatiivinen rahoitus unionin terveysalan toimintaohjelmasta ja jostain toisesta unionin ohjelmasta, kunhan kumulatiivinen rahoitus ei ylitä toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia. Tätä varten tässä asetuksessa olisi vahvistettava asianmukaiset säännöt, jotka koskevat erityisesti mahdollisuutta ilmoittaa samat kustannukset tai menot määräsuhteessa unionin terveysalan toimintaohjelman ja toisen unionin ohjelman osalta, yksityiskohtaisen ja avoimen raportoinnin takaamiseksi.
- (38) Ohjelman tavoitteiden ja toimien erityisluonteen vuoksi jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on joissakin tapauksissa parhaat edellytykset toteuttaa ohjelmaan liittyviä toimia. Kyseiset jäsenvaltioiden nimeämät viranomaiset olisi siksi katsottava varainhoitoasetuksen 195 artiklassa tarkoitetuiksi avustuksensaajiksi, ja kyseisille

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/24/EU, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, potilaiden oikeuksien soveltamisesta rajatylittävässä terveydenhuollossa (EUVL L 88, 4.4.2011, s. 45).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

viranomaisille annettavat avustukset olisi sen vuoksi myönnettävä niille julkaisematta etukäteen ehdotuspyyntöjä. Ohjelmasta tehtävät investoinnit olisi toteutettava tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa.

- (39) Varainhoitoasetuksen (EU, Euratom) 193 artiklan 2 kohdan mukaisesti avustusta voidaan myöntää jo aloitettuun toimeen, jos hakija voi osoittaa, että toimi oli aloitettava ennen avustussopimuksen allekirjoittamista. Ennen avustushakemuksen jättämispäivää aiheutuneet kustannukset eivät kuitenkaan ole avustuskelpoisia kustannuksia, paitsi asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa. Jotta voidaan välttää unionin tuessa keskeytykset, jotka voisivat olla unionin etujen vastaisia, rahoituspäätöksessä olisi voitava määrätä toimien ja kustannusten avustuskelpoisuudesta varainhoitovuoden 2021 alusta alkaen rajoitetun ajan monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 alussa ja ainoastaan asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, vaikka kyseiset toimet olisi toteutettu tai kyseiset kustannukset olisivat aiheutuneet ennen avustushakemuksen jättämistä.
- (40) Eurooppalaisia osaamisverkostoja käsittelevä jäsenvaltioiden johtoryhmä hyväksyy eurooppalaiset osaamisverkostot komission täytäntöönpanopäätöksessä 2014/287/EU⁽¹⁶⁾ vahvistettua hyväksymismenettelyä noudattaen. Eurooppalaiset osaamisverkostot olisi siksi katsottava varainhoitoasetuksen 195 artiklassa tarkoitetuiksi avustuksen-saajiksi, ja tällaisille verkostoille annettavat avustukset olisi näin ollen myönnettävä niille julkaisematta etukäteen ehdotuspyyntöjä. Suoria avustuksia olisi myönnettävä myös muille unionin sääntöjen mukaisesti nimetyille yhteisöille, esimerkiksi vertailulaboratorioille ja -keskuksille, osaamiskeskuksille ja monikansallisille verkostoille.
- (41) Kun otetaan huomioon unionin tämän alan politiikan perustana olevat yhteisesti sovitut solidaarisuuden arvot, jotka koskevat laadukkaiden terveyspalvelujen tasapuolista ja yleistä kattavuutta, ja unionin keskeinen asema maailmanlaajuisia terveyshaasteita koskevan kehityksen, koordinoinnin ja yhteistyön vauhdittamisessa 10 päivänä toukokuuta 2010 EU:sta ja globaalista terveydestä annetuissa neuvoston päätelmissä ja YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteissa esitetyn mukaisesti, ohjelmasta olisi vahvistettava unionin tukea kansainvälisille ja maailmanlaajuisille terveysaloitteille, erityisesti WHO:n aloitteille, joilla pyritään parantamaan terveyttä, puuttumaan terveyteen liittyvään eriarvoisuuteen ja tehostamaan maailmanlaajuisilta terveysuhkilta suojautumista.
- (42) Jotta unionin ja kansainvälisellä tasolla toteutettavat toimet olisivat mahdollisimman tehokkaita ja vaikuttavia, ohjelmaa toteutettaessa olisi tehtävä yhteistyötä asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen kuten Yhdistyneiden kansakuntien ja Maailmanpankin, samoin kuin Euroopan neuvoston ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) kanssa. Vaikutusten lisäämiseksi olisi myös pyrittävä synergioihin globaalien terveyden alalla toimivien jäsenvaltioiden kansallisten organisaatioiden kanssa. Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneiden henkilöiden ja yhteisöjen olisi voitava neuvoston päätöksen 2013/755/EU⁽¹⁷⁾ mukaisesti saada rahoitusta ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen puitteissa, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa.
- (43) Ohjelman toteutusta olisi tuettava laajoilla viestintätoimilla sen varmistamiseksi, että kansalaisyhteiskunnan näkemykset ja tarpeet ovat asianmukaisesti edustettuina ja että ne otetaan huomioon. Tätä varten komission olisi kerran vuodessa pyydettävä palautetta ohjelman painopisteistä ja strategisista suuntaviivoista sekä tarpeista, joihin sen toimilla on vastattava, asiaankuuluvilta sidosryhmiltä, mukaan lukien kansalaisyhteiskunnan ja potilasjärjestöjen edustajat, tiedeyhteisö ja terveydenhuollon ammattilaisten yhdistykset. Komission olisi myös joka vuosi ennen työohjelmien valmistelutyön päättymistä tiedotettava Euroopan parlamentille valmistelutyön edistymisestä ja sidosryhmille suunnattujen viestintätoimiensa tuloksista.

⁽¹⁶⁾ Komission täytäntöönpanopäätös 2014/287/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2014, eurooppalaisten osaamisverkostojen ja niiden jäsenten perustamista ja arvioimista sekä tällaisten verkostojen perustamista ja arvioimista koskevan tiedon ja asiantuntemuksen vaihdon helpottamista koskevista perusteista (EUVL L 147, 17.5.2014, s. 79).

⁽¹⁷⁾ Neuvoston päätös 2013/755/EU, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, merentakaisen maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin (MMA-assosiaatiopäätös) (EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1).

- (44) Kolmannet maat, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, voivat osallistua unionin ohjelmiin Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksesta⁽¹⁸⁾ vahvistetun yhteistyön puitteissa; ETA-sopimuksessa määrätään ohjelmien toteuttamisesta kyseisen sopimuksen mukaisesti hyväksytyyn päätöksen perusteella. Tähän asetukseen olisi lisättävä erityinen säännös, jossa edellytetään, että ohjelmaan osallistuvat kolmannet maat myöntävät toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti.
- (45) Yhteistyötä kolmansien maiden kanssa olisi tehostettava tietämyksen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon osalta terveydenhuoltojärjestelmien valmiuksien ja reagointivalmiuden parantamiseksi.
- (46) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁽¹⁹⁾ sekä neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95⁽²⁰⁾, (Euratom, EY) N:o 2185/96⁽²¹⁾ ja (EU) 2017/1939⁽²²⁾ mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien, mukaan lukien petokset, ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintään ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määräämiseen liittyvät toimenpiteet. OLAFilla on valtuudet erityisesti asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 mukaisesti tehdä hallinnollisia tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia unionin taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371⁽²³⁾ mukaisesti.
- (47) Unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on varainhoitoasetuksen mukaisesti toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön, EPPOlle tarvittavat oikeudet ja valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.
- (48) Tähän asetukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston SEUT 322 artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä. Nämä säännöt annetaan varainhoitoasetuksessa, ja niissä vahvistetaan etenkin menettely, jota käytetään vahvistettaessa talousarviota ja toteutettaessa sitä käyttämällä avustuksia, hankintoja, palkintoja, välillistä toteutusta, rahoitusvälineitä, talousarviotakuita, rahoitusapua ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kulujen korvaamista koskevat säännöt, ja säädetään taloushallinnon henkilöstön toiminnan valvonnasta. SEUT 322 artiklan nojalla hyväksyttäviin sääntöihin sisältyy myös yleinen ehdollisuusjärjestelmä unionin talousarvion suojaamiseksi.
- (49) Koska on tärkeää torjua ilmastonmuutosta Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen nojalla hyväksytyyn Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoa koskevien unionin sitoumusten ja YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti, ohjelmasta olisi edistettävä ilmastotoimien valtavirtaistamista kaikessa unionin politiikassa ja pyrkimistä yleiseen tavoitteeseen, jonka mukaan vähintään 30 prosentilla unionin koko talousarvion ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/2094⁽²⁴⁾ perustetun Euroopan unionin elpymisvälineen varoista olisi tuettava

⁽¹⁸⁾ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁰⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽²¹⁾ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽²²⁾ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²⁴⁾ Neuvoston asetus (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

ilmastotavoitteita. Ohjelmalla olisi tuettava toimia, jotka ovat unionin ilmasto- ja ympäristönormien ja -painopisteiden ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen mukaisia. Asiaankuuluvat toimet olisi yksilöitävä ohjelman valmistelun ja toteutuksen aikana, ja niitä arvioidaan uudelleen sen väliarvioinnin yhteydessä.

- (50) SEUT 8 artiklan mukaan unioni pyrkii kaikissa tomissaan poistamaan eriarvoisuutta miesten ja naisten välillä sekä edistämään miesten ja naisten välistä tasa-arvoa. Sukupuolten tasa-arvo ja kaikkien yhtäläiset oikeudet ja mahdollisuudet sekä näiden tavoitteiden valtavirtaistaminen olisi otettava huomioon ja niitä olisi edistettävä kauttaaltaan ohjelman arvioinnissa, valmistelussa, toteutuksessa ja seurannassa.
- (51) Ohjelman toimintapoliittisiin tavoitteisiin voidaan pyrkiä myös InvestEU-ohjelmassa säädetyillä InvestEU-rahaston rahoitusvälineillä ja talousarviotakuilla. Rahoitustukea olisi käytettävä markkinoiden toimintapuutteiden ja optimaalista heikompien investointitilanteiden korjaamiseen oikeasuhteisella tavalla. Ohjelmasta rahoitetut toimet eivät saisi olla päällekkäisiä yksityisen rahoituksen kanssa tai syrjäyttää sitä taikka vääristää kilpailua sisämarkkinoilla. Toimilla olisi yleisesti saatava aikaan unionin tason lisäarvoa.
- (52) Ohjelma olisi toteutettava siten, että otetaan huomioon jäsenvaltioiden velvollisuudet, jotka liittyvät niiden terveyspolitiikkojen määrittelyyn sekä terveyspalvelujen ja sairaanhoidon järjestämiseen ja tarjoamiseen. Olisi varmistettava, että jäsenvaltiot ovat vahvasti mukana ohjelman hallinnoinnissa ja toteutuksessa.
- (53) Kun otetaan huomioon terveyteen kohdistuvien rajatylittävien uhkien luonne ja mahdollinen laajuus, tavoitteita suojella unionin kansalaisia tällaisilta uhkilta ja parantaa terveyskriisien ennaltaehkäisyä ja niihin varautumista ei voida riittävällä tavalla saavuttaa pelkästään jäsenvaltioiden toimin. SEUT 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti unionin tasolla voidaan myös toteuttaa toimia, joilla tuetaan jäsenvaltioiden pyrkimyksiä saavuttaa kansanterveyden suojelun korkea taso, parannetaan lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden ja terveyskriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden ja palvelujen saatavuutta, kestävyyttä, hyväksyttävyyttä, saavutettavuutta, turvallisuutta ja kohtuuhintaisuutta unionissa, tuetaan innovointia sekä integroitua ja koordinoitua työtä ja parhaiden käytäntöjen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa ja puututaan eriarvoisuuteen ja eroihin terveydenhuollon saatavuudessa kaikkialla unionissa tavalla, joka tuottaa tehokkuusetuja ja lisäarvoa, joita ei voitaisi saavuttaa kansallisen tason toimilla, ottaen siinä huomioon jäsenvaltioiden toimivallan ja vastuun ohjelman kattamilla aloilla. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (54) Komissiolle olisi ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi mahdollisesti tarvittavien mukautusten mahdollistamiseksi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tämän asetuksen liitteessä II esitettyjen indikaattoreiden tarkistamista, muuttamista ja lisäämistä. Kun komissio käyttää tätä siirrettyä säädösvaltaa, on erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa⁽²⁵⁾, jäljempänä ’toimielinten sopimus’, vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.
- (55) Jäsenvaltiot ja osallistuvat maat ovat nimenneet kansalliset tietokeskukset, jotka avustavat komissiota asetuksella (EU) N:o 282/2014 perustetun unionin kolmannen terveysalan toimintaohjelman (2014–2020) edistämiseksi ja tarvittaessa sen tulosten sekä sen vaikutusta jäsenvaltioissa ja osallistuvissa maissa koskevien käytettävissä olevien tietojen levittämiseksi. Kun otetaan huomioon tällaisen toiminnan tärkeys, ohjelmasta on aiheellista tukea tällaisia toimia sen jatkamiseksi.

⁽²⁵⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (56) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa, jotta se voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan vuotuiset työohjelmat tässä asetuksessa säädettyjen kriteerien mukaisesti, hyväksytään tiettyjä avustuskelpoisia toimia ja vahvistetaan säännöt, jotka koskevat ohjelman toimien toteuttamisen edellyttämiä teknisiä ja hallinnollisia järjestelyjä sekä yhdenmukaisia malleja ohjelman toteutuksen seurannassa tarvittavien tietojen keruuta varten. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011⁽²⁶⁾ mukaisesti. Näiden täytäntöönpanosäädösten hyväksymiseen olisi sovellettava tarkastelumenettelyä, koska ne liittyvät ohjelmaan, jolla on huomattavia vaikutuksia.
- (57) Ohjelman arvoa ja vaikutuksia olisi seurattava ja arvioitava säännöllisesti ja tiiviisti. Arvioinnissa olisi keskityttävä ohjelman tavoitteisiin ja otettava huomioon, että ohjelman tavoitteiden saavuttaminen saattaa vaatia pidemmän ajan kuin ohjelman kesto. Tätä varten olisi laadittava väliarviointikertomus sekä arviointikertomus ohjelman lopussa sen painopisteiden toteutumisen arvioimiseksi.
- (58) Koska unionin kolmas terveysalan toimintaohjelma (2014–2020) päättyy, asetus (EU) N:o 282/2014 on vanhentunut ja se olisi kumottava.
- (59) Jotta voidaan varmistaa jatkuvuus tuen myöntämisessä terveysalalla ja mahdollistaa ohjelman toteutus monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 alusta alkaen, tämän asetuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti ja sitä olisi sovellettava taannehtivasti 1 päivästä tammikuuta 2021.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan EU4Health-ohjelma, jäljempänä 'ohjelma', monivuotisen rahoituskehityksen 2021–2027 voimassaolon ajaksi. Ohjelman kesto vastaa monivuotisen rahoituskehityksen kestoja.

Asetuksessa vahvistetaan myös ohjelman tavoitteet, talousarvio vuosiksi 2021–2027, unionin rahoituksen muodot ja rahoitusta koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'assosioituneella maalla' kolmatta maata, joka on osapuolena sellaisessa unionin kanssa tehdyssä sopimuksessa, joka mahdollistaa sen osallistumisen ohjelmaan 6 artiklan mukaisesti;
- 2) 'rahoitusta yhdistävällä toimella' unionin talousarviosta tuettavia toimia, myös varainhoitoasetuksen 2 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettuihin rahoitusta yhdistäviin välineisiin kuuluvia toimia, joiden tarkoituksena on yhdistää unionin talousarviosta rahoitettavia tukimuotoja, joita ei makseta takaisin, ja/tai rahoitusvälineitä ja kehitysrahoituslaitosten tai muiden julkisten rahoituslaitosten sekä kaupallisten rahoituslaitosten ja sijoittajien rahoittamia takaisin maksettavia tukimuotoja;

⁽²⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovalan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- 3) 'terveyskriisillä' kriisiä tai vakavaa vaaratilannetta, joka johtuu ihmisestä, eläimestä, kasvista tai elintarvikkeesta peräisin olevasta tai kemiallisesta, biologisesta, ympäristöön liittyvästä tai alkuperältään tuntemattomasta uhkasta, jolla on kansanterveysulottuvuus ja joka edellyttää viranomaisten kiireellisiä toimia;
- 4) 'kriisin kannalta merkityksellisillä tuotteilla' tuotteita, välineitä ja aineita, joita tarvitaan terveyskriisin yhteydessä taudin ja sen seurausten ehkäisemiseksi, diagnosoimiseksi tai hoitamiseksi ja tautien ja infektioiden seurantaan ja epidemiologista valvontaa varten, mukaan lukien muun muassa seuraavat: lääkkeet, kuten rokotteet, ja lääkkeiden välituotteet, vaikuttavat farmaseuttiset aineet ja raaka-aineet sekä lääkinnälliset laitteet, sairaalatarvikkeet ja lääkinnälliset tuotteet, kuten hengityskoneet, suojavaatteet, suojaimet, diagnostiset materiaalit ja työkalut, henkilönsuojaimet, desinfiointiaineet ja niiden välituotteet sekä niiden tuotannossa tarvittavat raaka-aineet;
- 5) 'yhteinen terveys -lähestymistavalla' monialaista lähestymistapaa, jonka mukaan ihmisten terveys on yhteydessä eläinten terveyteen ja ympäristöön, minkä vuoksi terveysuhkien torjunnassa on otettava huomioon nämä kolme ulottuvuutta;
- 6) 'eurooppalaisilla osaamisverkostoilla' direktiivin 2011/24/EU 12 artiklassa tarkoitettuja verkostoja;
- 7) 'oikeussubjektilla' mitä tahansa luonnollista henkilöä tai kansallisen oikeuden, unionin oikeuden tai kansainvälisen oikeuden perusteella muodostettua ja tunnustettua oikeushenkilöä, jolla on oikeushenkilöllisyys ja joka voi omissa nimissään käyttää oikeuksia ja jolle voidaan asettaa velvoitteita, tai varainhoitoasetuksen 197 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua yhteisöä, jolla ei ole oikeushenkilöllisyyttä;
- 8) 'kolmannella maalla' maata, joka ei ole Euroopan unionin jäsenvaltio;
- 9) 'rajatylittävällä vakavalla terveysuhkalla' alkuperältään biologista, kemiallista, ympäristöön liittyvää tai tuntematonta hengenvaarallista tai muutoin vakavaa terveysvaaraa, joka leviää tai johon liittyy merkittävä jäsenvaltioiden kansallisten rajojen yli leviämisen riski, joka voi edellyttää koordinoitua unionin tasolla, jotta voidaan varmistaa ihmisten terveyden korkeatasoinen suojeleminen;
- 10) 'terveys kaikissa politiikoissa -lähestymistavalla' minkä tahansa alan politiikan kehittämiseen, täytäntöönpanoon ja tarkistamiseen sovellettavaa lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon päätösten vaikutukset terveyteen, etsitään synergioita ja pyritään välttämään, että kyseisellä politiikalla olisi haitallisia terveysvaikutuksia, jotta voidaan parantaa väestön terveyttä ja lisätä yhdenvertaisuutta terveysasioissa;
- 11) 'terveyden taustatekijöillä' erilaisia muun muassa käyttäytymiseen liittyviä, biologisia, sosioekonomisia ja ympäristötekijöitä, jotka vaikuttavat henkilön terveydentilaan;
- 12) 'häätätilanteen tuella' tarpeisiin perustuvia hätätoimia, joilla täydennetään häätätilanteen koettelemien jäsenvaltioiden toimia ja pyritään ihmishenkien suojelemiseen, ihmisten kärsimyksen ehkäisemiseen ja lievittämiseen sekä ihmisarvon säilyttämiseen silloin, kun se on vakavien rajatylittävien terveysuhkien vuoksi tarpeen.

3 artikla

Yleiset tavoitteet

Ohjelmalla on unionin tason lisäarvoa, ja sillä täydennetään jäsenvaltioiden politiikkoja ihmisten terveyden parantamiseksi kaikkialla unionissa ja varmistetaan ihmisten terveyden korkeatasoinen suojeleminen kaikissa unionin politiikoissa ja toiminnoissa. Ohjelmalla on seuraavat yleiset tavoitteet soveltuvin osin "yhteinen terveys" -lähestymistavan mukaisesti:

- a) terveyden parantaminen ja vaaliminen unionissa, jotta voidaan vähentää tarttuvien ja ei-tarttuvien tautien aiheuttamaa rasitetta tukemalla terveyden edistämistä ja sairauksien ennaltaehkäisyä, vähentämällä terveyteen liittyvää eriarvoisuutta ja edistämällä terveellisiä elämäntapoja ja terveydenhuollon saatavuutta;
- b) ihmisten suojeleminen unionissa vakavilta rajatylittäviltä terveysuhkilta ja terveydenhuoltojärjestelmien reagoitakyvyn sekä jäsenvaltioiden välisen koordinoinnin vahvistaminen vakavista rajatylittävistä terveysuhkista selviämiseksi;
- c) lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden sekä kriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden saatavuuden, saavutettavuuden ja kohtuuhintaisuuden parantaminen unionissa ja näitä tuotteita koskevan innovoinnin tukeminen;

- d) terveydenhuoltojärjestelmien vahvistaminen parantamalla niiden muutosjoustavuutta ja resurssitehokkuutta erityisesti
 - i) tukemalla integroituja ja koordinoituja toimia jäsenvaltioiden välillä;
 - ii) edistämällä parhaiden käytäntöjen toteuttamista ja edistämällä tietojen vaihtoa;
 - iii) vahvistamalla terveydenhuollon henkilöstöä;
 - iv) käsittelemällä väestökehitykseen liittyvien haasteiden seurauksia; ja
 - v) edistämällä digitalisaatiota.

4 artikla

Erityistavoitteet

Edellä 3 artiklassa tarkoitettuihin yleisiin tavoitteisiin pyritään seuraavien erityistavoitteiden avulla varmistamalla ihmisten terveyden korkeatasoinen suojeleminen kaikissa unionin politiikoissa ja toiminnoissa soveltuvin osin yhteinen terveyslähestymistavan mukaisesti:

- a) sairauksien ennaltaehkäisyä koskevien, terveyttä edistävien ja terveyden taustatekijöihin kohdistuvien toimien tukeminen muun muassa vähentämällä laittomien huumausaineiden käytöstä ja huumausaineriippuvuudesta aiheutuvia terveyshaittoja, terveyteen liittyvään eriarvoisuuteen puuttumista ja terveysosaamisen, potilaiden oikeuksien ja potilasturvallisuuden, hoidon laadun ja rajatylittävän terveydenhuollon parantamista koskevien toimien tukeminen, tarttuvien ja ei-tarttuvien tautien, erityisesti syöpien ja lasten syöpien, seurannan, diagnosoinnin ja hoidon parantamista koskevien toimien tukeminen synergiassa muiden asiaankuuluvien unionin toimien kanssa sekä mielenterveyden edistämistä koskevien toimien tukeminen, niin että kiinnitetään erityistä huomiota uusiin hoitomalleihin ja pitkäaikaishoidon haasteisiin, tarkoituksena vahvistaa unionin terveydenhuoltojärjestelmien muutosjoustavuutta;
- b) unionin valmiuksien vahvistaminen, jotta se voi ehkäistä vakavia rajatylittäviä terveysuhkia, varautua niihin ja reagoida niihin nopeasti asiaankuuluvan unionin lainsäädännön mukaisesti, sekä terveyskriisien hallinnan parantaminen erityisesti koordinoimalla, tarjoamalla ja ottamalla käyttöön kiireellisen terveydenhuollon valmiuksia, tietojen keräämistä ja vaihtoa, seurannan ja kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien vapaaehtoisten stressitestien koordinoimista sekä laadukkaan terveydenhuollon kansallisten standardien kehittämisen tukeminen;
- c) lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden ja kriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden saatavuutta, saavutettavuutta ja kohtuuhintaisuutta edistävien toimien tukeminen kannustamalla kestävään tuotantoon ja kestäviin toimitusketjuihin sekä innovointiin unionissa ja lääkkeiden, erityisesti mikrobilääkkeiden, maltillisen ja tehokkaan käytön tukeminen sekä ympäristölle vähemmän haitallisten lääkkeiden kehittämisen ja lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden ympäristöystävällisemmän tuotannon ja hävittämisen tukeminen;
- d) sellaisten toimien tukeminen, joilla täydennetään tarvittaessa olennaisten, kriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden kansallista varastointia unionin tasolla, synergiassa muiden unionin välineiden, ohjelmien ja rahastojen kanssa, rajoittamatta jäsenvaltioiden toimivaltaa ja tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien unionin elinten kanssa;
- e) rakenteen ja koulutusresurssien perustaminen terveyskriisin sattuessa käyttöön otettavan, jäsenvaltioiden vapaaehtoisesti luovuttaman lääkintä-, terveydenhuolto- ja tukihenkilöstön reserviä varten, synergiassa muiden unionin välineiden, ohjelmien ja rahastojen kanssa, rajoittamatta jäsenvaltioiden toimivaltaa ja tiiviissä yhteistyössä Euroopan tautien ehkäisy- ja valvontakeskuksen (ECDC) kanssa;
- f) terveystietojen käytön ja uudelleen käytön tehostaminen terveydenhuollon tarjoamista ja tutkimusta ja innovointia varten, digitaalisten välineiden ja palvelujen käyttöönoton sekä terveydenhuoltojärjestelmien digitalisaation edistäminen, muun muassa tukemalla eurooppalaisen terveysdata-avaruuden luomista;
- g) laadukkaan, potilaskeskeisen ja tulosperusteisen terveydenhuollon ja siihen liittyvien hoitopalvelujen saatavuuden parantaminen, jotta saadaan aikaan yleinen sairausvakuutusurva;
- h) unionin terveyslainsäädännön kehittämisen, täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan sekä tarvittaessa tarkistamisen tukeminen ja validoidun, luotettavan ja vertailukelpoisen korkealaatuisen tiedon tuottamisen tukeminen näyttöön perustuvan päätöksenteon ja seurannan tueksi; ja muiden asiaan liittyvien unionin politiikkojen terveysvaikutusten arviointien käytön edistäminen;

- i) jäsenvaltioiden ja erityisesti niiden terveydenhuoltojärjestelmien välisen integroidun työn tukeminen, mukaan lukien vaikutuksiltaan merkittävien ennaltaehkäisykäytäntöjen toteuttaminen, terveydenhuollon menetelmien arviointia koskevan työn tukeminen ja verkottumisen vahvistaminen ja lisääminen eurooppalaisten osaamisverkostojen ja muiden monikansallisten verkostojen kautta, myös muuten kuin harvinaisten sairauksien osalta, jotta voidaan lisätä potilaskattavuutta ja harvemmin esiintyvien ja monitekijäisten tarttuvien ja ei-tarttuvien tautien suhteen toteutettavia toimia;
- j) maailmanlaajuisten sitoumusten ja terveysaloitteiden tukeminen lisäämällä unionin tukea kansainvälisten järjestöjen, erityisesti WHO:n, toimille ja kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön edistäminen.

5 artikla

Talousarvio

1. Rahoituspuitteet ohjelman toteuttamiseksi kaudella 2021–2027 ovat 2 446 000 000 euroa käyvinä hintoina.
2. Neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽²⁷⁾ 5 artiklassa säädetyn ohjelmakohtaisen mukautuksen tuloksena tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua määrää korotetaan 2 900 000 000 euron (vuoden 2018 hintoina) lisämäärärahoilla kyseisen asetuksen liitteessä II esitetyn mukaisesti.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja määriä voidaan käyttää myös ohjelman toteuttamista koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimintaan, mukaan lukien sisäiset tietotekniikkajärjestelmät.
4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut määrät jaetaan seuraavasti:
 - a) vähintään 20 prosenttia määristä varataan 4 artiklan a alakohdassa tarkoitettuihin terveyden edistämistä ja sairauksien ennaltaehkäisyä koskeviin toimiin;
 - b) enintään 12,5 prosenttia määristä varataan 4 artiklan d alakohdassa tarkoitettuihin hankintoihin, joilla täydennetään tarvittaessa olennaisten, kriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden kansallista varastointia unionin tasolla;
 - c) enintään 12,5 prosenttia määristä varataan 4 artiklan j alakohdassa tarkoitettuun maailmanlaajuisten sitoumusten ja terveysaloitteiden tukemiseen;
 - d) enintään 8 prosenttia määristä varataan 3 kohdassa tarkoitettuihin hallinnollisiin kuluihin.
5. Tämän asetuksen 9 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisiin toimiin liittyvät määrärahat ovat varainhoitoasetuksen 21 artiklan 3 kohdan a alakohdassa ja 5 kohdassa tarkoitettuja käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.
6. Useampaa kuin yhtä varainhoitovuotta koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiksi eriksi.
7. Varainhoitoasetuksen 193 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti tämän asetuksen nojalla tuetut toimet ja niihin liittyvät kustannukset voidaan katsoa rajoitetun ajan avustuskelpoisiksi 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen, vaikka ne olisi toteutettu ja ne olisivat aiheutuneet ennen avustushakemuksen jättämistä, rahoituspäätöksessä eritellyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa.
8. Talousarvioon voidaan 3 kohdassa tarkoitettujen kulujen kattamiseksi tarvittaessa sisällyttää määrärahoja myös 31 päivän joulukuuta 2027 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida toimia, joita ei ole saatu päätökseen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2027.

⁽²⁷⁾ Neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehysten vahvistamisesta (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

*6 artikla***Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat**

1. Ohjelmaan voivat osallistua seuraavat kolmannet maat:
 - a) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
 - b) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat niitä koskevilla puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;
 - c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat niitä koskevilla puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;
 - d) kolmannet maat kunkin kolmannen maan osallistumisesta yhteen tai useampaan unionin ohjelmaan tehdyssä erityisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti edellyttäen, että kyseisellä sopimuksella
 - i) varmistetaan asianmukainen tasapaino unionin ohjelmiin osallistuvan kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;
 - ii) vahvistetaan unionin ohjelmiin osallistumisen edellytykset, mukaan lukien yksittäisiin ohjelmiin maksettavien rahoitusosuuksien laskentatapa, ja ohjelmien hallintokustannukset;
 - iii) ei anneta kolmannelle maalle unionin ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa;
 - iv) taataan unionin oikeus varmistaa varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan.
2. Edellä 1 kohdan d alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuja rahoitusosuuksia pidetään käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

II LUKU

RAHOITUS*7 artikla***Unionin rahoituksen toteutus ja muodot**

1. Ohjelman toteutuksessa käytetään suoraa hallinnointia varainhoitoasetuksen mukaisesti tai välillistä hallinnointia kyseisen asetuksen 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen elinten kanssa.
2. Ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta missä tahansa varainhoitoasetuksessa vahvistetussa muodossa; rahoitusmuotoja ovat erityisesti avustukset, palkinnot ja hankinnat.
3. Riski, joka liittyy varojen perintään takaisin tuensaajilta, voidaan kattaa keskinäiseen vakuutusjärjestelmään suoritettavilla maksuilla, joita voidaan pitää riittävinä takuina varainhoitoasetuksen mukaisesti. Komissio vahvistaa erityiset säännöt järjestelmän toimintaa varten.

4. Kun komissio toteuttaa hätätilanteen tukiopeeraatioita valtioista riippumattoman järjestön kautta, rahoitusvalmiuksia ja toiminnallisia valmiuksia koskevien perusteiden katsotaan täyttyvän, jos kyseisen järjestön ja komission välillä on voimassa neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/96 ⁽²⁸⁾ nojalla tehty yhteistyökumppanien kanssa tehtävä puitesopimus.

8 artikla

Avustukset

1. Avustusten myöntämiseen ohjelmasta ja niiden hallinnointiin sovelletaan varainhoitoasetuksen VIII osaston säännöksiä.
2. Avustuksia voidaan käyttää yhdistettyinä rahoitukseen Euroopan investointipankista, kansallisista kehityspankeista tai muista kehitysrahoituslaitoksista tai julkisista rahoituslaitoksista sekä yhdistettyinä rahoitukseen yksityisen sektorin rahoituslaitoksista ja julkisen tai yksityisen sektorin sijoittajilta, julkisen sektorin kumppanuudet ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet mukaan lukien.
3. Unionin avustukset eivät saa ylittää 60:tä prosenttia ohjelman johonkin tavoitteeseen liittyvän toimen avustuskelpoisista kustannuksista tai valtioista riippumattoman elimen avustuskelpoisista toimintakustannuksista. Jos kyse on poikkeuksellisesta hyödyistä, unionin rahoitusosuus voi olla enintään 80 prosenttia avustuskelpoisista kustannuksista. Sellaisten toimien osalta, joista saadaan selkeää unionin tason lisäarvoa, poikkeuksellinen hyöty saavutetaan muun muassa, jos
 - a) vähintään 30 prosenttia ehdotetun toimen talousarviosta myönnetään jäsenvaltioille, joiden BKTL asukasta kohden on alle 90 prosenttia unionin keskiarvosta; tai
 - b) toimeen osallistuu elimiä vähintään 14 osallistuvasta jäsenvaltiosta, joista vähintään neljä on jäsenvaltioita, joiden BKTL asukasta kohden on alle 90 prosenttia unionin keskiarvosta.
4. Jos kyseessä ovat 13 artiklan 6 ja 7 kohdassa tarkoitettujen suorien avustusten, tällaiset avustukset voivat olla enimmillään 100 prosenttia avustuskelpoisista kustannuksista.

9 artikla

Hankinnat kansanterveyteen liittyvissä hätätilanteissa

1. Tapauksissa, joissa on ilmoitettu rajatylittävän vakavan terveysuhkan ilmaantumisesta tai kehittymisestä päätöksen N:o 1082/2013/EU 9 artiklan mukaisesti tai on todettu kansanterveyteen liittyvä hätätilanne kyseisen päätöksen 12 artiklan mukaisesti, tämän asetuksen mukaiset hankinnat voidaan toteuttaa missä tahansa seuraavista muodoista
 - a) varainhoitoasetuksen 165 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen jäsenvaltioiden kanssa tehtävät yhteishankinnat, joilla jäsenvaltiot voivat hankkia, vuokrata tai liisata yhteisesti hankittavan kapasiteetin kokonaisuudessaan;
 - b) komission jäsenvaltioiden puolesta tekemät hankinnat, jotka perustuvat komission ja jäsenvaltioiden väliseen sopimukseen;
 - c) komission tukkuostajana ja -myyjänä suorittamat hankinnat siten, että komissio ostaa ja varastoi ja sitten jälleenmyy tai lahjoittaa tavaroita ja palveluja, mukaan lukien vuokrattavat tavarat ja palvelut, jäsenvaltioille tai komission valitsemille kumppaniorganisaatioille.
2. Edellä 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua hankintamenettelyä hankintasopimukset tekee jompikumpi seuraavista:
 - a) komissio, jolloin palvelut tai tavarat on tarjottava tai toimitettava jäsenvaltioille tai komission valitsemille kumppaniorganisaatioille;
 - b) osallistuvat jäsenvaltiot, jolloin niiden on ostettava, vuokrattava tai liisattava suoraan komission niitä varten hankkima kapasiteetti.

⁽²⁸⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1257/96, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1996, humanitaarisesta avusta (EYVL L 163, 2.7.1996, s. 1).

3. Edellä 1 kohdan b ja c alakohdassa tarkoitetuissa hankintamenettelyissä komissio noudattaa omista hankinnoistaan varainhoitoasetusta.

10 artikla

Rahoitusta yhdistävät toimet

Ohjelman mukaiset rahoitusta yhdistävät toimet toteutetaan asetuksen (EU) 2021/523 ja varainhoitoasetuksen X osaston mukaisesti.

11 artikla

Kumulatiivinen rahoitus

1. Toimi, joka on saanut rahoitusta ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös muusta unionin ohjelmasta, myös yhteistyössä hallinnoiduista rahastoista, edellyttäen, että rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia.
2. Unionin asiaankuuluvan ohjelman sääntöjä sovelletaan sitä vastaavaan toimelle myönnettyyn rahoitusosuuteen.
3. Kumulatiivisen rahoituksen määrä ei saa ylittää toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia. Unionin eri ohjelmista myönnettävä tuki voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti tukiehtoja koskevissa asiakirjoissa vahvistetulla tavalla.

III LUKU

TOIMET

12 artikla

Avustuskelpoiset toimet

Rahoitusta voivat saada ainoastaan toimet, joilla toteutetaan 3 ja 4 artiklassa lueteltuja tavoitteita, erityisesti liitteessä I tarkoitettut toimet.

13 artikla

Avustuskelpoiset oikeussubjektit

1. Jotta oikeussubjektit voivat saada rahoitusta, niiden on täytettävä varainhoitoasetuksen 197 artiklassa säädetyt perusteet ja lisäksi oltava
 - a) sijoittautuneita johonkin seuraavista maista:
 - i) jäsenvaltio tai siihen sidoksissa oleva merentakainen maa tai alue;
 - ii) ohjelmaan assosioitunut kolmas maa; tai
 - iii) 17 artiklan mukaisesti laaditussa vuotuisessa työohjelmassa, jäljempänä 'vuotuinen työohjelma', mainittu kolmas maa 2 ja 3 kohdassa vahvistettujen edellytysten mukaisesti; taikka
 - b) mikä tahansa unionin oikeuden mukaisesti perustettu oikeussubjekti tai mikä tahansa kansainvälinen järjestö.
2. Oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut ohjelmaan, voivat poikkeustapauksissa osallistua ohjelmaan, jos osallistuminen on tarpeen tietyn toimen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämän tarpeen arviointi on otettava asianmukaisesti huomioon rahoituspäätöksessä.
3. Oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut ohjelmaan, vastaavat omista osallistumiskustannuksistaan.

4. Luonnolliset henkilöt eivät voi saada ohjelmasta avustusta.
5. Ohjelmasta voidaan myöntää suoria avustuksia ilman ehdotuspyyntöä toimien rahoitukseen, jos avustukset ovat asianmukaisesti perusteltuja ja jos toimista saadaan unionin tason lisäarvoa, josta on nimenomaisesti määrätty vuotuisissa työohjelmissa, ja niiden yhteisrahoitukseen osallistuvat jäsenvaltioiden tai ohjelmaan assosioituneiden kolmansien maiden toimivaltaiset terveysviranomaiset, asiaankuuluvat kansainväliset terveysjärjestöt tai näiden toimivaltaisten viranomaisten valtuuttamat julkisen sektorin elimet ja valtioista riippumattomat elimet, siitä riippumatta toimivatko kyseiset elimet yksittäisesti tai verkostona.
6. Ohjelmasta myönnetään suoria avustuksia ilman ehdotuspyyntöä eurooppalaisille osaamisverkostoille. Suoria avustuksia voidaan myöntää myös muille monikansallisille verkostoille, jotka on perustettu unionin oikeuden mukaisesti.
7. Ohjelmasta voidaan myöntää suoria avustuksia ilman ehdotuspyyntöä WHO:n toimien rahoittamiseen, jos rahoitustuki on tarpeen ohjelman yhden tai useamman erityistavoitteen toteuttamiseksi ja jos niistä saadaan unionin tason lisäarvoa, josta on nimenomaisesti määrätty vuotuisissa työohjelmissa.
8. Ohjelmasta voidaan myöntää avustuksia ilman ehdotuspyyntöä sellaisten valtioista riippumattomien elinten toiminnan rahoittamiseen, joiden toiminta on tarpeen ohjelman yhden tai useamman erityistavoitteen toteuttamiseksi, jos siitä saadaan unionin tason lisäarvoa, josta on nimenomaisesti määrätty vuotuisissa työohjelmissa, kunhan kyseiset elimet täyttävät kaikki seuraavat perusteet:
 - a) ne ovat voittoa tavoittelemattomia sekä teollisuudesta, kaupasta ja liiketoiminnasta riippumattomia eikä niillä ole muita eturistiriitoja;
 - b) ne toimivat kansanterveyden alalla, pyrkivät toteuttamaan ainakin yhden ohjelman erityistavoitteista ja niillä on tosiasiallista merkitystä unionin tasolla;
 - c) ne toimivat unionin tasolla ja ainakin puolessa jäsenvaltioista ja niiden maantieteellinen kattavuus unionissa on tasapainoinen.

Komission on otettava analyysi näiden perusteiden täyttämisestä asianmukaisesti huomioon rahoituspäätöksessä.

14 artikla

Avustuskelpoiset kustannukset

1. Jollei varainhoitoasetuksen 186 artiklasta ja 193 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdasta muuta johdu, ennen avustushakemuksen jättämispäivää aiheutuneet kustannukset ovat avustuskelpoisia, kun kyseessä ovat toimet,
 - a) joilla toteutetaan tämän asetuksen 3 artiklan b alakohdassa tarkoitettu tavoite; tai
 - b) joilla toteutetaan muita kuin tämän kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tavoitteita asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa, edellyttäen, että kyseiset kustannukset liittyvät suoraan tuettujen toimien ja toimintojen täytäntöönpanoon.
2. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan mukaiset avustuskelpoiset kustannukset, jotka liittyvät toimenpiteisiin, joilla pyritään puuttumaan sellaisen taudin epäiltyyn esiintymiseen, joka voi aiheuttaa rajatylittävän terveysuhkan, ovat avustuskelpoisia siitä päivästä alkaen, jona epäilystä esiintymisestä on ilmoitettu komissiolle, edellyttäen, että taudin esiintyminen vahvistetaan myöhemmin.
3. Poikkeustapauksissa päätöksen N:o 1082/2013/EU 3 artiklan g alakohdassa määritellyn rajatylittävän vakavan terveysuhkan aiheuttaman terveyskriisin aikana ohjelmaan assosioitumattomiin maihin sijoittautuneille yhteisöille aiheutuneita kustannuksia voidaan pitää avustuskelpoisina, jos nämä kustannukset voidaan perustella asianmukaisesti riskin leviämisen torjumisella ihmisten terveyden suojelemiseksi unionissa.

IV LUKU

HALLINNOINTI

15 artikla

Yhteinen politiikan toteuttaminen

1. Perustetaan EU4Health-ohjausryhmä.
2. EU4Health-ohjausryhmän jäseniä ovat komissio ja jäsenvaltiot. Kukin jäsenvaltio nimittää yhden jäsenen ja yhden varajäsenen EU4Health-ohjausryhmään. Komissio huolehtii EU4Health-ohjausryhmän sihteeristön tehtävistä.
3. Komissio kuulee EU4Health-ohjausryhmää
 - a) vuotuisia työohjelmia koskevasta valmistelutyöstään;
 - b) joka vuosi vähintään kuusi kuukautta ennen vuotuisen työohjelman luonnoksen esittämistä 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle komitealle vuotuisen työohjelman painopisteistä ja strategisista suuntaviivoista.
4. EU4Health-ohjausryhmä
 - a) pyrkii varmistamaan, että jäsenvaltioiden terveyspolitiikat sekä ohjelma ja unionin muut politiikat, välineet ja toimet, mukaan lukien unionin virastojen politiikat, välineet ja toimet, ovat keskenään johdonmukaisia ja toisiaan täydentäviä;
 - b) seuraa ohjelman toteuttamista ja ehdottaa tarvittavia mukautuksia arviointien perusteella;
 - c) hyväksyy työjärjestyksensä, johon sisältyy määräyksiä sen varmistamiseksi, että ryhmä kokoontuu tarvittaessa fyysisesti vähintään kolmesti vuodessa, mikä mahdollistaa säännöllisen ja avoimen näkemystenvaihdon jäsenvaltioiden välillä.

16 artikla

Sidosryhmien kuuleminen ja Euroopan parlamentille tiedottaminen

1. Komissio kuulee asiaankuuluvia sidosryhmiä, kuten kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja potilasjärjestöjen edustajia, ja pyytää niiltä näkemyksiä
 - a) vuotuisen työohjelman painopisteistä ja strategisista suuntaviivoista;
 - b) tarpeista, joihin vuotuisella työohjelmalla on vastattava, ja sen avulla saavutetuista tuloksista.
2. Edellä 1 kohdan soveltamista varten komissio järjestää sidosryhmien kuulemisen ja niille tiedottamisen vähintään kerran vuodessa niiden kuuden kuukauden aikana, jotka edeltävät työohjelman luonnoksen esittämistä 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulle komitealle.
3. Komissio voi milloin tahansa pyytää asiaankuuluvilta erillisvirastoilta ja terveysalan riippumattomilta asiantuntijoilta näiden näkemyksiä ohjelman toteuttamisen kannalta merkityksellisistä teknisistä tai tieteellisistä seikoista.
4. Komissio esittää Euroopan parlamentille joka vuosi ennen EU4Health-ohjausryhmän viimeistä kokousta EU4Health-ohjausryhmän työskentelyn ja 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun sidosryhmien kuulemisen tulokset.

17 artikla

Ohjelman toteuttaminen

1. Komissio toteuttaa ohjelman laatimalla vuotuisia työohjelmia varainhoitoasetuksen mukaisesti.

2. Komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksillä
 - a) vuotuiset työohjelmat, joissa vahvistetaan erityisesti
 - i) toteutettavat toimet, myös rahoitusvarojen suuntaa-antava jako;
 - ii) rahoitusta yhdistäviä toimia varten varattu kokonaismäärä;
 - iii) edellä 7 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin tapauksiin kuuluvat avustuskelpoiset toimet;
 - iv) edellä 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen oikeussubjektien avustuskelpoiset toimet;
 - v) sellaisista kolmansista maista olevien oikeussubjektien avustuskelpoiset toimet, jotka eivät ole assosioituneet ohjelmaan mutta jotka on mainittu vuotuisessa työohjelmassa 13 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyjen edellytysten mukaisesti;
 - b) päätökset, joilla hyväksytään toimet, joiden kustannukset ovat vähintään 20 000 000 euroa;
 - c) säännöt, joilla vahvistetaan
 - i) tekniset ja hallinnolliset järjestelyt, joita tarvitaan ohjelman toimien toteuttamiseksi;
 - ii) yhdenmukaiset mallit ohjelman toteuttamisen seurannassa tarvittavien tietojen keruuta varten.
3. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

18 artikla

Tietosuoja

Hallinnoidessaan ja toteuttaessaan ohjelmaa komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, että kaikkia asiaankuuluvia henkilötietojen suojasta annettuja säännöksiä noudatetaan ja että tarvittaessa otetaan käyttöön mekanismeja, joilla taataan tällaisten tietojen luottamuksellisuus ja turvallisuus.

V LUKU

SEURANTA, ARVIOINTI JA VALVONTA

19 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Indikaattorit, joiden avulla raportoidaan ohjelman edistymisestä 3 artiklassa säädettyjen yleisten tavoitteiden ja 4 artiklassa säädettyjen erityistavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä II.
2. Siirretään komissiolle valta antaa 25 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan tarvittaessa liitettä II indikaattoreiden osalta.
3. Tulosraportointijärjestelmällä on varmistettava, että ohjelman toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten komissio hyväksyy täytäntöönpanosäädöksiä, joilla vahvistetaan unionin varojen saajille ja tarvittaessa jäsenvaltioille oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

20 artikla

Arviointi

1. Komissio suorittaa varainhoitoasetuksen 34 artiklan 3 kohdan mukaiset arvioinnit oikea-aikaisesti, jotta niitä voidaan hyödyntää päätöksenteossa.

2. Komissio esittää ohjelman väliarvioinnin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2024. Ohjelman toteutusta mukautetaan tarvittaessa väliarvioinnin perusteella.
3. Komissio esittää lopullisen arvioinnin ohjelman lopussa ja viimeistään neljän vuoden kuluttua 1 artiklassa mainitun ajanjakson päättymisestä.
4. Komissio julkaisee ja toimittaa sekä väliarvioinnin että lopullisen arvioinnin päätelmät ja omat huomautuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.

21 artikla

Tarkastukset

Henkilöiden tai yhteisöjen, mukaan lukien muut kuin unionin toimielinten tai elinten valtuuttamat henkilöt ja yhteisöt, tekemät unionin rahoitusosuuden käyttöä koskevat tarkastukset muodostavat varainhoitoasetuksen 127 artiklassa tarkoitetun yleisen varmuuden perustan.

22 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

Jos jokin kolmas maa osallistuu ohjelmaan kansainvälisen sopimuksen nojalla tehdyn päätöksen tai jonkin muun oikeudellisen välineen perusteella, kolmannen maan on myönnettävä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti. OLAFin osalta tällaisiin oikeuksiin kuuluu asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säädetty oikeus tehdä tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset.

23 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa EU4Health-ohjelman komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

24 artikla

Johdonmukaisuus ja täydentävyys muiden unionin politiikkojen, välineiden ja toimien kanssa

Komissio ja jäsenvaltiot varmistavat, että ohjelma ja unionin muut politiikat, välineet ja toimet, mukaan lukien asiaankuuluvien unionin virastojen politiikat, välineet ja toimet, ovat keskenään johdonmukaisia, synergiassa ja toisiaan täydentäviä, mukaan lukien yhteisellä toiminnallaan EU4Health-ohjausryhmässä.

25 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.

2. Siirretään komissiolle 26 päivästä maaliskuuta 2021 seitsemän vuoden ajaksi 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 19 artiklan 2 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyyteen.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 19 artiklan 2 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaä jatketaan kahdella kuukaudella.

VI LUKU

SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

26 artikla

Tiedottaminen, viestintä ja julkisuus

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava kyseisen rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa useille kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö.
2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat ohjelmaa, ohjelman nojalla toteutettuja toimia ja saavutettuja tuloksia.
3. Ohjelmalle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia prioriteetteja koskevaa yhteisötiedotusta, sikäli kuin kyseiset prioriteetit liittyvät 3 ja 4 artiklassa lueteltuihin tavoitteisiin.

27 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EU) N:o 282/2014 1 päivästä tammikuuta 2021, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän asetuksen 28 artiklan soveltamista.

28 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Tämän asetuksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia, jotka on käynnistetty asetuksen (EU) N:o 282/2014 nojalla, jota sovelletaan edelleen kyseisiin toimiin niiden päättämiseen asti.
2. Ohjelman rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen asetuksen (EU) N:o 282/2014 ja ohjelman nojalla hyväksytyjen toimenpiteiden välillä.

*29 artikla***Voimaantulo ja soveltaminen**

Tämä asetus tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 24 päivänä maaliskuuta 2021.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

D. M. SASSOLI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A.P. ZACARIAS

LIITE I

LUETTELO 12 ARTIKLASSA TARKOITETUISTA MAHDOLLISISTA AVUSTUSKELPOISISTA TOIMISTA

1. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan a alakohdassa säädetyn tavoitteen:
 - a) sellaisten ohjelmien perustamisen ja toteuttamisen tukeminen, jotka tukevat jäsenvaltioita ja niiden toimia terveyden edistämisen ja sairauksien ennaltaehkäisyn parantamiseksi;
 - b) selvitysten, tutkimusten, vertailukelpoisten, tarvittaessa myös sukupuolen ja iän mukaan eriteltyjen, tietojen ja tilastojen keruun, menetelmien, luokitusten, mikrosimulaatioiden, pilottihankkeiden, indikaattoreiden, tietämyksen välittämisen ja vertailuanalyyysien toteutuksen ja edelleen kehittämisen tukeminen;
 - c) sellaisten jäsenvaltioiden toimien tukeminen, joilla luodaan terveellisiä ja turvallisia kaupunki-, työ- ja kouluympäristöjä, mahdollistetaan terveellisiä elämäntapojen ja edistetään terveellisiä ruokavalioita ja säännöllistä fyysistä aktiivisuutta ottaen huomioon haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tarpeet kaikissa elämäntapavaiheissa pyrkimyksenä edistää terveyttä läpi elämän;
 - d) jäsenvaltioiden tukeminen tehokkaiden toimien toteuttamisessa tartuntatautiin suhteen ja niiden ennaltaehkäisyssä, seurannassa, diagnosoinnissa ja hoidossa;
 - e) jäsenvaltioiden toimien tukeminen terveyden edistämiseksi ja sairauksien ehkäisemiseksi yksilön koko eliniän ajan ja puuttamalla terveysriskeihin, kuten lihavuuteen, epäterveelliseen ruokavalioon ja fyysisen aktiivisuuden puutteeseen;
 - f) mielenterveyttä edistävien toimien tukeminen;
 - g) sellaisten toimien tukeminen, joilla täydennetään jäsenvaltioiden toimenpiteitä laittomien huumausaineiden käytöstä ja huumausaineriippuvuudesta aiheutuvien terveyshaittojen vähentämiseksi, mukaan lukien tiedotus ja ennaltaehkäisy;
 - h) sellaisten toimintalinjojen ja toimien tukeminen, joilla vähennetään terveyteen ja terveydenhuoltoon liittyvää eriarvoisuutta;
 - i) terveysosaamista parantavien toimien tukeminen;
 - j) eurooppalaisen syövän torjuntaohjeiston suositusten tunnetuksi tekemisen ja täytäntöönpanon tukeminen; kyseisen ohjeiston nykyisen version tarkistamisen tukeminen;
 - k) toimet, joilla tuetaan syöpärekisterien toteuttamista kaikissa jäsenvaltioissa;
 - l) osallistuvien jäsenvaltioiden asiaankuuluvien kansallisten elinten yhteistyön kehittäminen tavoitteena tukea virtuaalisen eurooppalaisen huippuosaamisverkoston perustamista kaikentyyppisiä syöpiä, myös lasten syöpiä, koskevan tutkimuksen tehostamiseksi sekä edistää kliinisten tietojen keruuta ja vaihtoa ja tutkimustulosten muuntamista syöpäpotilaiden päivittäiseksi hoidoksi;
 - m) sellaisten toimien tukeminen, joilla parannetaan syöpähoitojen laatua, mukaan lukien ennaltaehkäisy, seulonta, varhainen diagnosointi, seuranta ja hoito, tukihoidot ja palliativinen hoito, soveltamalla integroivaa ja potilaskeskeistä lähestymistapaa sekä laadunvarmistusjärjestelmien laatimisen tukeminen syöpäkeskuksille tai muille syöpäpotilaiden hoitolaitoksille, mukaan lukien lasten syöpiä hoitavat laitokset;
 - n) syöpäkeskusten ja syöpäpotilaiden hoitolaitosten laadunvarmistusjärjestelmien perustamisen tukeminen;
 - o) sellaisten mekanismien tukeminen, joilla kehitetään monia eri erikoisaloja kattavaa kapasiteettia ja jatkokoulutusta erityisesti syövänhoidon alalla;
 - p) toimet, joilla tuetaan syövästä selvinneiden ja omaishoitajien elämänlaatua, mukaan lukien psykologisen tuen tarjoaminen, kivun hallinta ja ammatillisen uudelleenintegroitumisen terveydelliset näkökohdat;
 - q) potilaiden oikeuksia, potilasturvallisuutta ja hoidon laatua koskevan yhteistyön vahvistaminen;
 - r) epidemiologiseen valvontaan liittyvien toimien tukeminen ja siten ihmisten terveyteen vaikuttavien tai sitä määrittävien tekijöiden arviointiin myötävaikuttaminen;

- s) sellaisten toimien tukeminen, joilla parannetaan terveydenhuollon henkilöstön maantieteellistä jakautumista ja sellaisten toimien tukeminen, joilla vältetään se, että terveydenhuoltopalvelut puuttuvat tietyiltä alueilta, synergiassa muiden ohjelmien kanssa ja sanotun rajoittamatta jäsenvaltioiden toimivaltaa;
- t) tartuntatautien ja ei-tarttuvien tautien ennaltaehkäisyä ja hallintaa koskevien suuntaviivojen laatimisen tukeminen sekä työkalujen ja verkostojen kehittämisen tukeminen alan parhaiden käytäntöä vaihtoa varten;
- u) terveyden taustatekijöihin kohdistuvien jäsenvaltioiden toimien tukeminen, mukaan lukien alkoholiin liittyvien haittojen ja tupakkatuotteiden käytön vähentäminen;
- v) sellaisten työkalujen ja alustojen tukeminen, joilla kerätään todellisissa olosuhteissa saatua näyttöä rokotteiden turvallisuudesta, tehokkuudesta ja vaikutuksista käytön jälkeen;
- w) sellaisten aloitteiden tukeminen, joilla parannetaan rokotuskattavuutta jäsenvaltioissa;
- x) yleisölle ja sidosryhmille suunnattu viestintä unionin toiminnasta tässä liitteessä mainituilla aloilla;
- y) suurelle yleisölle ja kohderyhmille suunnatut valistuskampanjat ja viestintätoimet, joilla pyritään ehkäisemään ja torjumaan rokotusvastaisuutta sekä vääriä tietoja ja disinformaatiota tautien ennaltaehkäisystä, syistä ja hoidosta ja joilla täydennetään näitä aiheita käsitteleviä kansallisia kampanjoita ja viestintätoimia;
- z) yleisölle suunnattu viestintä terveysriskeistä ja terveyden taustatekijöistä;
- za) sellaisten toimien tukeminen, joilla vähennetään hoitoon liittyviä infektioita.

2. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan b alakohdassa säädetyn tavoitteen:

- a) kriittisen terveydenhuoltoinfrastruktuurin vahvistaminen terveyskriiseistä selviämiseksi tukemalla seuranta-, ennakointi-, ennaltaehkäisy- ja hallintavälineiden perustamista;
- b) sellaisten toimien tukeminen, joilla edistetään terveyskriisien ennaltaehkäisyyn ja niihin varautumiseen ja niiden hallintaan ja niihin reagoimiseen liittyvää unionin tason sekä kansallisen tason toimijoiden unionin laajuista kapasiteettia, mukaan lukien vapaaehtoiset stressitestit, valmiussuunnitelmien laadinta ja valmiusharjoitukset, sekä korkealaatuisten terveydenhuollon kansallisten tason standardien kehittämisen, varautumisen ja reagoimisen tehokkaan koordinoinnin menetelmien ja näiden toimien unionin tason koordinoinnin tukeminen;
- c) sellaisten toimien tukeminen, joilla perustetaan integroitu monialainen riskiviestinnän kehys, joka kattaisi terveyskriisin kaikki vaiheet eli ennaltaehkäisyn, varautumisen, reagoinnin ja elpymisen;
- d) ennaltaehkäisevien toimien tukeminen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien suojelemiseksi terveysuhkilta ja toimet terveyskriisivalmiuden ja terveyskriisinhallinnan mukauttamiseksi tällaisten ryhmien tarpeisiin, kuten kroonisesti sairaiden tai harvinaisia sairauksia sairastavien potilaiden perushoidon varmistaminen;
- e) sellaisten toimien tukeminen, joilla puututaan terveyskriisin välillisiin terveysvaikutuksiin, erityisesti vaikutuksiin mielenterveyteen, syöpää ja kroonisia sairauksia sairastaviin potilaisiin ja muihin haavoittuvassa asemassa oleviin, kuten ihmisiin, joilla on jokin riippuvuus, hiv/aids, hepatiitti tai tuberkuloosi;
- f) terveydenhuolto- ja kansanterveyshenkilöstön taitojen kehittämiseen tähtävien koulutusohjelmien sekä henkilöstön tilapäistä vaihtoa koskevien ohjelmien tukeminen synergiassa muiden ohjelmien kanssa, jotta voidaan erityisesti parantaa henkilöstön digitaalisia taitoja;
- g) unionin vertailulaboratorioiden ja unionin vertailukeskusten sekä osaamiskeskusten perustamisen ja koordinoinnin tukeminen;
- h) jäsenvaltioiden valmius- ja reagointijärjestelyjen tarkastaminen, esimerkiksi terveyskriisinhallinnan, mikrobilääke-resistenssin ja rokotusten osalta;
- i) viestiminen yleisölle riskinhallinnan ja terveyskriisivalmiuden yhteydessä;

- j) kansallisten järjestelmien suorituskyvyn ylöspäin suuntautuvan lähentymisen tukeminen kehittämällä terveysindikaattoreita, analysoimalla ja välittämällä tietämystä ja järjestämällä kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien vapaaehtoisia stressitestejä;
- k) eläinten terveyden, ympäristötekijöiden ja ihmisten sairauksien välistä yhteyttä koskevan tutkimus-, riskinarviointi- ja riskinhallintatyön tukeminen, myös terveyskriisien aikana.

3. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan c alakohdassa säädetyn tavoitteen:

- a) sellaisten toimien tukeminen, joilla vahvistetaan laboratorioskapasiteettia ja terveydenhuollon tuotteiden ja kriisin kannalta merkityksellisten erikoistuotteiden tuotantoa, tutkimusta, kehittämistä ja käyttöönottoa unionissa;
- b) sellaisten toimien ja yhteentoimivien tietoteknisten välineiden tukeminen, joilla seurataan, ehkäistään ja hallitaan lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden puutetta ja raportoidaan ja ilmoitetaan siitä ja samalla edistetään niiden kohtuuhintaisuutta;
- c) kliinisten tutkimusten tukeminen synergiassa muiden ohjelmien kanssa innovatiivisten, turvallisten ja tehokkaiden lääkkeiden ja rokotteiden kehittämisen, myyntilupien myöntämisen ja saatavuuden nopeuttamiseksi;
- d) sellaisten toimien tukeminen, joilla kannustetaan innovatiivisten lääkkeiden ja rokotteiden kehittämiseen, jotta voidaan vastata uusiin terveydenhuollon haasteisiin ja potilaiden tarpeisiin, ja kaupallisesti vähemmän kiinnostavien tuotteiden, kuten mikrobilääkkeiden, kehittämiseen;
- e) sellaisten toimien tukeminen, joilla parannetaan lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden ympäristöystävällisempää tuotantoa ja hävittämistä ja kehitetään lääkkeitä, jotka ovat vähemmän haitallisia ympäristölle;
- f) sellaisten toimien tukeminen, joilla edistetään lääkkeiden, erityisesti mikrobilääkkeiden, maltillista ja tehokasta käyttöä;
- g) sellaisten toimien tukeminen, joilla kannustetaan tärkeimpien vaikuttavien farmaseuttisten aineiden ja lääkkeiden tuotannon lisäämiseen unionissa, muun muassa monipuolistamalla vaikuttavien farmaseuttisten aineiden ja generisten lääkkeiden toimitusketjutuotantoa unionissa, jotta vähennetään jäsenvaltioiden riippuvuutta tietyistä kolmansista maista;
- h) sellaisten toimien tukeminen, joilla parannetaan lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden saatavuutta, saavutettavuutta ja kohtuuhintaisuutta;
- i) sellaisten toimien tukeminen synergiassa muiden ohjelmien kanssa, joilla edistetään innovointia uusien käyttötarkoitusten, uusien koostumusten ja yhdistelmien löytämiseksi patenttisuojan ulkopuolella oleville lääkkeille;
- j) toimet, joilla tehostetaan lääkkeiden ympäristöriskien arviointia;
- k) yhteinen terveys-lähestymistavan mukaisesti monialaiseen koordinointiin käytettävän mekanismin perustamisen ja toiminnan tukeminen.

4. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan d alakohdassa säädetyn tavoitteen:

- a) olennaisten, kriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden kansallista varastointia koskevien tietojen seuranta mahdollisten unionin tason lisävarastointitarpeiden yksilöimiseksi;
- b) olennaisten, kriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden varastoinnin johdonmukaisen hallinnoinnin varmistaminen unionin tasolla muita unionin välineitä, ohjelmia ja rahastoja täydentäen ja tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien unionin elinten kanssa;
- c) olennaisten, kriisin kannalta merkityksellisten tuotteiden hankintoja ja tarjontaa koskevien toimien, joilla niiden kohtuuhintaisuutta edistetään, tukeminen jäsenvaltioiden varastointitoimintaa täydentävällä tavalla.

5. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan e alakohdassa säädetyn tavoitteen:

Valmistelevien toimien tukeminen lääkintä-, terveydenhuolto- ja tukihenkilöstön reservin käyttöönottamiseksi ja kouluttamiseksi unionin tasolla, jotta sitä voidaan hyödyntää terveyskriisin sattuessa, tiiviissä yhteistyössä ECDC:n kanssa ja synergiassa muiden unionin välineiden kanssa ja ottaen täysimääräisesti huomioon jäsenvaltioiden toimivallan; parhaiden käytäntöjen vaihdon helpottaminen olemassa olevien lääkintä-, terveydenhuolto- ja tukihenkilöstön kansallisten reservien välillä.

6. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan f alakohdassa säädetyn tavoitteen:

- a) jäsenvaltioiden välistä ja verkostoissa tehtävää yhteistyötä koskevien unionin kehyksen ja vastaavien yhteentoimivien digitaalisten välineiden tukeminen, mukaan lukien niiden, jotka ovat tarpeen terveydenhuollon menetelmien arviointia koskevassa yhteistyössä;
- b) kehittyneiden, turvallisten ja yhteentoimivien digitaalisten palveluinfrastruktuurien käyttöönoton, toiminnan ja ylläpidon sekä tietojen laadunvarmistusprosessien tukeminen tietojen vaihtoa, saatavuutta, käyttöä ja uudelleenkäyttöä varten; rajatylittävän verkottumisen tukeminen, myös sähköisten potilaskertomusten, rekisterien ja muiden tietokantojen käytön ja yhteentoimivuuden kautta; asianmukaisten hallintorakenteiden ja yhteentoimivien terveystietojärjestelmien kehittäminen;
- c) terveydenhuollon ja terveydenhuoltojärjestelmien digitalisaation tukeminen muun muassa vertailuanalysien avulla ja kehittämällä kapasiteettia innovatiivisten välineiden ja teknologioiden, kuten tekoälyn, käyttöönottoa varten; terveydenhuollon ammattilaisten digitaalisten taitojen kehittämisen tukeminen;
- d) etälääketieteen ja etäterveydenhuollon optimaalisen käytön tukeminen, myös satelliittiviestinnän avulla syrjäseuduilla, digitaalivetoisen organisaatioinnoinnin edistäminen terveydenhuoltolaitoksissa ja sellaisten digitaalisten välineiden edistäminen, joilla tuetaan kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien parantamista ja potilaskeskeistä hoitoa.
- e) tietokantojen ja digitaalisten välineiden kehittämisen, käyttämisen ja ylläpidon sekä niiden yhteentoimivuuden tukeminen, mukaan lukien jo käynnistetyt hankkeet, ja tarvittaessa muiden tunnistinteknologioiden, kuten avaruuspohjaisten teknologioiden ja tekoälyteknologioiden, kanssa;
- f) sellaisten toimien tukeminen, joilla parannetaan kansalaisten mahdollisuuksia saada ja valvoa terveystietojaan;
- g) digitaalisten välineiden ja infrastruktuurien käyttöönoton ja yhteentoimivuuden tukeminen jäsenvaltioissa ja niiden välillä sekä unionin toimielinten, virastojen ja elinten kanssa;
- h) eurooppalaista terveysdata-avaruutta koskevien valmistelutoimien ja hankkeiden tukeminen;
- i) toimet, joilla tuetaan sähköisiä terveyspalveluja, kuten siirtymistä etälääketieteen palveluihin ja kotona tapahtuvaan lääkitsemiseen;
- j) yhteentoimivan sähköisen terveysrekisterin perustamisen tukeminen eurooppalaisen sähköisten terveystietojen vaihtomaatoin mukaisesti sähköisten terveyspalvelujen käytön lisäämiseksi sekä terveydenhuoltojärjestelmien kestävyuden ja muutosjoustavuuden parantamiseksi.

7. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan g alakohdassa säädetyn tavoitteen:

- a) toimet, joilla edistetään vammaisten henkilöiden pääsyä terveyspalvelujen ja niihin liittyvien palvelujen ja hoidon piiriin;
- b) perusterveydenhuollon vahvistamisen ja hoidon integroinnin tukeminen tavoitteena yleinen sairausvakuutusurva ja laadukkaan terveydenhuollon yhdenvertainen saatavuus;
- c) seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon saatavuuden edistämiseen tähtävien jäsenvaltioiden toimien tukeminen ja ennaltaehkäisyä, diagnosointia ja hoitoa koskevien integroitujen ja monialaisten lähestymistapojen tukeminen.

8. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan h alakohdassa säädetyn tavoitteen

- a) terveysalan tietoon ja osaamiseen liittyvän infrastruktuurin perustamisen ja toiminnan tukeminen;
- b) unionin terveyslainsäädännön ja -toimien täytäntöönpanon, noudattamisen valvonnan ja seurannan tukeminen sekä teknisen tuen tarjoaminen oikeudellisten vaatimusten täytäntöönpanolle;
- c) tutkimusten ja analyysien, unionin muiden politiikkatoimien terveysvaikutusten arvioinnin sekä näyttöön perustuvan päätöksenteon tueksi annettavan tieteellisen neuvonnan tukeminen;
- d) sellaisten asiantuntijaryhmien ja -paneelien tukeminen, jotka tarjoavat neuvoja, dataa ja tietoa terveyspolitiikan kehittämisen ja täytäntöönpanon tueksi, mukaan lukien terveyspolitiikan täytäntöönpanon seuranta-arvioinnit;

- e) sellaisten kansallisten tietokeskusten ja yhteyspisteiden tukeminen, jotka tarjoavat unionin terveyslainsäädännön ja ohjelman tunnetuksi tekemiseen ja täytäntöönpanoon liittyvää ohjausta, tietoa ja apua;
 - f) tarvittaessa unionin lainsäädännön mukainen tilintarkastus- ja arviointityö;
 - g) tupakkatuotteiden käytön torjuntaa koskevan unionin politiikan ja lainsäädännön täytäntöönpanon ja edelleen kehittämisen tukeminen;
 - h) ihmisestä peräisin olevia aineita koskevan lainsäädännön täytäntöönpanoa ja tällaisten aineiden kestävä ja turvallisen tarjonnan edistämistä koskevien kansallisten järjestelmien tukeminen verkottumistoiminnan avulla;
 - i) jäsenvaltioiden tukeminen niiden terveydenhuoltojärjestelmien hallinnollisten valmiuksien vahvistamisessa yhteistyön ja parhaiden käytäntöjen vaihdon avulla;
 - j) tietämyksen siirtoa koskevien toimien ja unionin tason yhteistyön tukeminen, jotta voidaan auttaa kansallisia uudistusprosesseja parantamaan terveydenhuoltojärjestelmien tehokkuutta, saatavuutta, kestävyyttä ja muutosjous-tavuutta, samalla kun yhdistetään käytettävissä oleva unionin rahoitus;
 - k) valmiuksien kehittämisen tukeminen, jotta voidaan investoida terveydenhuoltojärjestelmien uudistuksiin ja panna ne täytäntöön, mukaan lukien strateginen suunnittelu ja useisiin lähteisiin perustuva rahoitus.
9. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan i alakohdassa säädetyn tavoitteen:
- a) parhaiden käytäntöjen ja innovatiivisten ratkaisujen, joilla on vakiintunutta unionin tason lisäarvoa, siirtämisen, mukauttamisen ja käyttöönoton tukeminen jäsenvaltioiden välillä sekä erityisesti maakohtaisten räätälöityjen avustusten tarjoaminen jäsenvaltioille tai jäsenvaltioiden ryhmille, joilla on suurimmat tarpeet, rahoittamalla erityishankkeita, kuten twinning-toimintaa, asiantuntijaneuvontaa ja vertaistukea;
 - b) rajatylittävän yhteistyön ja kumppanuuksien tukeminen, myös raja-alueilla, innovatiivisten ratkaisujen siirtämiseksi ja laajentamiseksi;
 - c) monialaisen yhteistyön ja koordinoinnin vahvistaminen;
 - d) eurooppalaisten osaamisverkostojen toiminnan ja unionin terveyslainsäädännön mukaisesti perustettujen uusien monikansallisten verkostojen perustamisen ja toiminnan tukeminen sekä jäsenvaltioiden sellaisten toimien tukeminen, joilla koordinoidaan tällaisten verkostojen toimintaa kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien toiminnan kanssa;
 - e) eurooppalaisten osaamisverkostojen täytäntöönpanon tukeminen edelleen jäsenvaltioissa ja niiden vahvistamisen edistäminen myös jatkuvan arvioinnin, seurannan ja parantamisen avulla;
 - f) uusien eurooppalaisten osaamisverkostojen perustamisen tukeminen harvinaisten, monitekijäisten ja harvemmin esiintyvien sairauksien kattamiseksi, ja tarvittaessa eurooppalaisten osaamisverkostojen yhteistyön tukeminen, jotta voidaan käsitellä useita järjestelmiä koskevia tarpeita, jotka johtuvat harvemmin esiintyvistä ja harvinaisista sairauksista, ja helpottaa diagonaalista verkottumista eri erikoisalojen välillä;
 - g) jäsenvaltioiden tukeminen eurooppalaisten osaamisverkostojen rekisterien parantamisessa, edelleenkehittämisessä ja toteuttamisessa;
 - h) sidosryhmien kuulemistoiminta.
10. Toimet, jotka täyttävät 4 artiklan j alakohdassa säädetyn tavoitteen:
- a) WHO:n, joka on terveysalan toimintaa Yhdistyneissä kansakunnissa johtava ja koordinoiva elin, esittämien, ohjelman tavoitteisiin myötävaikuttavien toimien tukeminen;
 - b) unionin toimielinten, unionin virastojen sekä kansainvälisten järjestöjen ja verkostojen välisen yhteistyön sekä unionin osallistumisen maailmanlaajuisiin aloitteisiin tukeminen;
 - c) kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön tukeminen ohjelman piiriin kuuluvilla aloilla;
 - d) sellaisten toimien tukeminen, joilla edistetään lääkkeitä ja lääkinnällisiä laitteita koskevan kansainvälisen sääntelyn yhdenmukaistamista.
-

LIITE II

OHJELMAN ARVIOINNIN KÄYTETTÄVÄT INDIKAATTORIT

Ohjelman indikaattorit

1. Unionin ja jäsenvaltioiden valmiuden ja reagoinnin suunnittelu rajatylittävien vakavien terveysuhkien varalta
 2. Täyttämättä jääneitä tarpeita varten keskitetyssä menettelyssä hyväksytyjen lääkkeiden saatavuus, esimerkiksi olemassa olevien ja uusien harvinaislääkelupien, pitkälle kehitetyssä terapiassa käytettävien lääkkeiden, lastenlääkkeiden tai rokotteiden lukumäärä
 3. Ei-tarttuvien tautien alalla vältettävissä olevan kuolleisuuden ja riskitekijöiden vähenemistä edistävien toimien lukumäärä
 4. Terveyden edistämistä, tautien ennaltaehkäisyä ja terveyteen liittyvää eriarvoisuutta koskevia parhaita käytäntöjä toteuttavien jäsenvaltioiden lukumäärä
 5. Eurooppalaiseen terveysdata-avaruuteen osallistuvien jäsenvaltioiden lukumäärä
 6. Niiden jäsenvaltioiden lukumäärä, joiden valmiuden ja reagoinnin suunnittelu on parantunut
 7. Rokotuskattavuus iän mukaan eriteltynä rokotuksilla ehkäistävissä olevien sairauksien, kuten tuhkarokon, influenssan, papilloomaviruksen ja covid-19-taudin, osalta
 8. EU:n laboratorioskasiteettia koskeva indeksi (EULabCap)
 9. Lasten syöpien ikävakiointi viiden vuoden nettoelossaololuku syövän tyypin, iän, sukupuolen ja jäsenvaltion mukaan eriteltynä (siinä määrin kuin ne ovat tiedossa)
 10. Rintasyövän, kohdunkaulansyövän ja paksu- ja peräsuolen syövän seulontaohjelmien seulontakattavuus syövän tyypin, kohdepopulaation ja jäsenvaltion mukaan eriteltynä
 11. Syöpärekisterien kattaman väestön prosenttiosuus ja niiden jäsenvaltioiden lukumäärä, jotka ilmoittavat tiedot kohdunkaulan syövän, rintasyövän, paksu- ja peräsuolen syövän sekä lasten syöpien vaiheesta diagnosoimien yhteydessä
 12. Niiden toimien lukumäärä, jotka koskevat merkittävien kroonisten sairauksien esiintyvyyttä, jäsenvaltioittain sairauden, sukupuolen ja iän mukaan eriteltynä
 13. Niiden toimien lukumäärä, jotka koskevat tupakkatuotteiden käytön ikäjakaumaa, jos mahdollista sukupuolen mukaan eriteltynä
 14. Niiden toimien lukumäärä, jotka koskevat haitallisen alkoholinkäytön yleisyyttä, jos mahdollista sukupuolen ja iän mukaan eriteltynä
 15. Lääkepuolan lukumääräinen esiintyvyys jäsenvaltioissa keskitettyjen asiointipisteiden verkoston raporttoimana
 16. Niiden toimien lukumäärä, joilla pyritään lisäämään globaalien toimitusketjujen turvallisuutta ja jatkuvuutta ja puuttumaan riippuvuuteen kolmansista maista tapahtuvasta tuonnista tärkeimpien vaikuttavien farmaseuttisten aineiden ja lääkkeiden tuotannossa
 17. Unionissa ja kolmansissa maissa hyvien tuotantotapojen ja hyvien kliinisten käytäntöjen varmistamiseksi suoritettujen auditointien lukumäärä (unionin valvonta)
 18. Systemaattisesti vaikuttavien mikrobilääkkeiden (ATC-luokituksen ryhmä J01) kulutus jäsenvaltiota kohti
 19. Eurooppalaisiin osaamisverkostoihin osallistuvien terveydenhuollon yksiköiden lukumäärä ja eurooppalaisten osaamisverkostojen jäsenten diagnosoimien ja hoitamien potilaiden lukumäärä
 20. Yhteisesti laadittujen terveydenhuollon menetelmien arviointiraporttien lukumäärä
 21. Unionin politiikkojen terveysvaikutusten arviointien lukumäärä
 22. Tartuntatautien torjuntaan liittyvien toimien lukumäärä
 23. Ympäristöön liittyviä terveyden riskitekijöitä koskevien toimien lukumäärä
-

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EU) 2021/523,
annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021,
InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 173 artiklan ja 175 artiklan kolmannen kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ovat kuulleet alueiden komiteaa,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä ⁽²⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Covid-19-pandemia on vakava sokki unionin ja koko maailman taloudelle, ja sillä on vakavia sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia eri jäsenvaltioissa ja alueilla. Viruksen leviämistä hillitsevien välttämättömien toimenpiteiden vuoksi taloudellinen toiminta unionissa on vähentynyt merkittävästi. Unionin BKT:n odotetaan supistuvan vuonna 2020 noin 7,4 prosenttia eli huomattavasti enemmän kuin finanssikriisin yhteydessä vuonna 2009. Investointiaktiivisuus on vähentynyt merkittävästi. Haavoittuvuuksiin, kuten liialliseen riippuvaisuuteen yksipuolisista ulkoisista toimituslähteistä sekä kriittisten infrastruktuurien puutteeseen, on puututtava erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä 'pk-yritykset', sekä mikroyritysten osalta esimerkiksi monipuolistamalla ja vahvistamalla strategisia arvoketjuja, jotta voidaan parantaa unionin hätäaputoimia ja koko talouden häiriönsietokykyä säilyttäen samalla avoimuus kilpailulle ja kaupalle unionin sääntöjen mukaisesti. Jo ennen pandemiaa oli havaittavissa, että vaikka investointisuhde oli unionissa elpymässä, se oli edelleen pienempi kuin olisi voitu odottaa voimakkaalla elpymisjaksolla eikä se riittänyt kompensoimaan vuoden 2009 kriisin jälkeisten vuosien ali-investoimista. Vielä merkittävämpi seikka on se, että investointien nykyiset ja ennustetut tulevat määrät eivät kata unionin tarvetta rakenteellisiin investointeihin, joilla käynnistetään unionin pitkän aikavälin kasvu uudelleen sekä ylläpidetään sitä ja joita teknologinen muutos ja maailmanlaajuinen kilpailukyky edellyttävät, kuten investoinnit innovointiin, osaamiseen, infrastruktuuriin sekä pk-yrityksiin. Ne eivät myöskään kata tarvetta puuttua keskeisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin, kuten kestävytyteen ja väestön ikääntymiseen. Tämän vuoksi unionin politiikkatoimitteiden saavuttamiseksi ja talouden nopean, kestävän, osallistavan, pysyvän ja terveen elpymisen edistämiseksi tarvitaan tukea, jotta voidaan puuttua markkinoiden toimintapuutteisiin ja optimaalista heikompiin investointitalanteisiin ja pienentää investointivajetta kohdealoilla.
- (2) Arvioinnit ovat osoittaneet, että vuosien 2014–2020 monivuotiseen rahoituskehikseen perustuva rahoitusvälineiden moninaisuus on johtanut joihinkin päällekkäisyyksiin niiden soveltamisaloissa. Tämä moninaisuus on myös merkinnyt monimutkaisuutta välittäjien ja rahoituksen lopullisten saajien kannalta, sillä tukikelpoisuus- ja raportointisäännöt ovat poikenneet toisistaan eri välineissä. Yhdenmukaisten sääntöjen puuttuminen on myös haitannut tuen yhdistämistä useammasta unionin rahastosta, vaikka yhdistäminen olisi ollut hyödyllistä erityyppistä rahoitusta tarvitsevien hankkeiden tukemiseksi. Näistä syistä olisi perustettava yksi ainoa rahasto, InvestEU-rahasto, jossa hyödynnetään Euroopan investointiohjelman nojalla perustetusta Euroopan strategisten investointien rahastosta (ESIR) saatua kokemusta, jotta rahoituksen lopullisille saajille voidaan tarjota tehokkaammin toimivaa tukea kokoamalla rahoituksen tarjonta yhteen talousarviotakuujärjestelmään ja yksinkertaistamalla sitä. Näin unionin tuen vaikutusta parannetaan ja samalla vähennetään unionille aiheutuvia ja talousarviosta maksettavia kustannuksia.

⁽¹⁾ EUVL C 364, 28.10.2020, s. 139.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 9. maaliskuuta 2021 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 17. maaliskuuta 2021.

- (3) Unionissa on viime vuosina hyväksytty kunnianhimoisia strategioita sisämarkkinoiden valmiiksi saattamiseksi sekä kestävän ja osallistavan kasvun ja työllisyyden edistämiseksi. Tällaisia strategioita ovat 3 päivänä maaliskuuta 2010 hyväksytty älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua koskeva Eurooppa 2020 -strategia, 30 päivänä syyskuuta 2015 hyväksytty pääomamarkkinaunionin luomista koskeva toimintasuunnitelma, 2 päivänä joulukuuta 2015 hyväksytty ”Kierto kuntoon – Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma”, 20 päivänä heinäkuuta 2016 hyväksytty vähäpäästöistä liikkuvuutta koskeva eurooppalainen strategia, 26 päivänä lokakuuta 2016 hyväksytty Euroopan avaruusstrategia, 30 päivänä marraskuuta 2016 hyväksytty ”Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille” -säädöspaketti, 30 päivänä marraskuuta 2016 hyväksytty Euroopan puolustusalan toimintasuunnitelma, 7 päivänä kesäkuuta 2017 päivätty tiedonanto EU:n puolustusrahaston käyttöönotosta, 13 päivänä joulukuuta 2017 hyväksytty toimielinten välinen julistus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista, 22 päivänä toukokuuta 2018 hyväksytty Euroopan uusi kulttuuriohjelma, 11 päivänä joulukuuta 2019 hyväksytty Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, 14 päivänä tammikuuta 2020 hyväksytty Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelma, 14 päivänä tammikuuta 2020 päivätty tiedonanto ”Vahva sosiaalinen Eurooppa oikeudenmukaisten siirtymien toteuttamiseksi”, 19 päivänä helmikuuta 2020 hyväksytyt Euroopan digitaalisen tulevaisuuden rakentamista koskeva strategia ja Euroopan datastrategia, 19 päivänä helmikuuta 2020 päivätty valkoinen kirja ”Tekoälystä – Eurooppalainen lähestymistapa huippuosaamiseen ja luottamukseen”, 10 päivänä maaliskuuta 2020 hyväksytty Euroopan uudistettu teollisuusstrategia ja 10 päivänä maaliskuuta 2020 hyväksytty pk-yritysstrategia kestävä ja digitaalista Eurooppaa varten. InvestEU-rahaston olisi hyödynnettävä ja lisättävä näiden toisiaan vahvistavien strategioiden välistä synergiaa tukemalla investointeja ja rahoituksen saantia. Lisäksi unionissa on hyväksytty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852 ⁽³⁾.
- (4) Talouspolitiikan eurooppalainen ohjauksjakso muodostaa unionin tasolla kehyksen, jonka puitteissa määritellään kansallisten uudistusten painopisteet ja seurataan niiden täytäntöönpanoa. Jäsenvaltiot kehittävät tarpeen mukaan yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa omat kansalliset monivuotiset investointistrategiansa tukemaan kyseisiä uudistusten painopisteitä. Nämä strategiat olisi esitettävä vuotuisten kansallisten uudistusohjelmien yhteydessä, jotta kansallisella tai unionin rahoituksella taikka sekä kansallisella että unionin rahoituksella tuettavat ensisijaiset investointihankkeet voidaan määrittää ja niitä voidaan koordinoita. Näissä strategioissa olisi myös käytettävä unionin rahoitusta johdonmukaisesti ja maksimoitava etenkin Euroopan rakenne- ja investointirahastoista, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/241 ⁽⁴⁾ perustetusta elpymis- ja palautumistukivälineestä ja InvestEU-ohjelmasta osoitettavalla taloudellisella tuella aikaan saatava lisäarvo.
- (5) InvestEU-rahaston olisi osaltaan edistettävä unionin kilpailukykyä, sosioekonomista lähentymistä ja koheesiota, myös innovoinnin ja digitalisaation näkökulmasta, kiertotalouden mukaista resurssien tehokasta käyttöä, unionin talouskasvun kestävyttä ja osallistavuutta ja sosiaalista palautumiskykyä sekä unionin pääomamarkkinoiden yhdentymistä, mukaan lukien sellaisten ratkaisujen kautta, joilla puututaan unionin pääomamarkkinoiden hajanaisuuteen ja monipuolistetaan unionin yritysten rahoituslähteitä. Tämän vuoksi InvestEU-rahastolla olisi tuettava teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia hankkeita tarjoamalla kehys unionin talousarviotakuulla ja tarvittaessa toteutuskumppaneiden osoittamilla rahoitusosuuksilla tuettavien vieraan pääoman ehtoisten välineiden, riskinjakovälineiden ja oman pääoman ehtoisten ja luonteisten välineiden käytölle. InvestEU-rahaston olisi perustuttava kysyntään, ja samalla sen olisi keskityttävä tarjoamaan strategisia pitkän aikavälin hyötyjä, jotka liittyvät sellaisiin keskeisiin unionin politiikan aloihin, joita ei muuten rahoitettaisi tai ei rahoitettaisi riittävästi, ja edistettävä näin unionin politiikkatavoitteiden saavuttamista. InvestEU-rahastosta myönnettävän tuen olisi katettava useita aloja ja alueita, mutta samalla olisi vältettävä liiallista alakohtaista tai maantieteellistä keskittymistä ja edistettävä sellaisten hankkeiden rahoituksen saantia, joissa on kumppaniyhteisöjä monilla alueilla eri puolilla unionia, mukaan lukien hankkeet, joilla edistetään verkostojen, klustereiden ja digitaali-innovaatiokeskittymien kehittämistä.
- (6) Kulttuuriala ja luovat alat ovat keskeisiä ja nopeasti kasvavia aloja unionissa, ja niillä voi olla tärkeä rooli kestävän elpymisen varmistamisessa, sillä ne tuottavat sekä taloudellista arvoa että kulttuuriarvoa henkisestä omaisuudesta ja yksilöllisestä luovuudesta. Covid-19-kriisin aikana käyttöön otetuilla lähikontaktien välttämistä koskevilla säännöillä on kuitenkin ollut huomattavia kielteisiä taloudellisia vaikutuksia näihin aloihin. Lisäksi näiden alojen omaisuuden aineeton luonne rajoittaa näillä aloilla toimivien pk-yritysten ja organisaatioiden mahdollisuuksia saada yksityistä rahoitusta, joka on välttämätöntä, jotta ne voivat investoida, laajentaa toimintaansa ja kilpailla kansainvälisellä tasolla. InvestEU-ohjelmalla olisi edelleen helpotettava näiden alojen pk-yritysten ja organisaatioiden rahoituksen

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/852, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2020, kestävä sijoittamista helpottavasta kehyksestä ja asetuksen (EU) 2019/2088 muuttamisesta (EUVL L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

saantia. Kulttuuriala ja luovat alat sekä audiovisuaali- ja media-ala ovat olennaisen tärkeitä sananvapaudelle ja kulttuuriselle monimuotoisuudelle sekä demokraattisten ja yhteenkuuluvuutta edistävien yhteiskuntien rakentamiselle digitaalisella aikakaudella, ja ne ovat luontainen osa itsemääräämisoikeuttamme ja riippumattomuuttamme. Investoinnit näille aloille määrittävät niiden kilpailukykyyn ja niiden pitkän aikavälin kyvyn tuottaa ja jakaa laadukasta sisältöä laajalle yleisölle kansallisten rajojen yli.

- (7) InvestEU-rahaston olisi tuettava investointeja aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen, kulttuuriperintö mukaan lukien, ja pyrittävä edistämään kestävä ja osallistavaa kasvua, investointia ja työllistämistä, mikä osaltaan lisää hyvinvointia ja oikeudenmukaisempaa tulonjakoa sekä taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta unionissa. InvestEU-rahastosta tuettujen hankkeiden olisi täytettävä unionin sosiaaliset ja ympäristönormit, työntekijöiden oikeuksia koskevat normit mukaan lukien. InvestEU-rahaston tuella olisi täydennettävä avustuksina myönnettävää unionin tukea.
- (8) Unioni on hyväksynyt tavoitteet, jotka on asetettu Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen toimintaohjelmassa, jäljempänä 'Agenda 2030', ja siihen kuuluvissa kestävä kehityksen tavoitteissa sekä Yhdistyneiden kansakuntien ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen yhteydessä hyväksytyssä Pariisin sopimuksessa ⁽⁵⁾, jäljempänä 'Pariisin sopimus', ja Sendain kehityksessä katastrofiriskien vähentämiseksi 2015–2030. Jotta saavutetaan nämä tavoitteet ja myös unionin ympäristöpolitiikan tavoitteet, kestäväan kehitykseen tähtäviä toimia on tarpeen tehostaa huomattavasti. Tämän vuoksi kestävä kehityksen periaatteilla olisi oltava keskeinen sija InvestEU-rahaston toiminnassa.
- (9) InvestEU-ohjelman olisi osaltaan myötävaikutettava sellaisen kestävä rahoitusjärjestelmän rakentamiseen unionissa, jolla tuetaan yksityisen pääoman suuntaamista uudelleen kohti kestäviä investointeja niiden tavoitteiden mukaisesti, jotka esitetään 8 päivänä maaliskuuta 2018 annetussa komission tiedonannossa "Kestävä kasvun rahoitusta koskeva toimintasuunnitelma" ja 14 päivänä tammikuuta 2020 annetussa Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelmaa koskevassa komission tiedonannossa.
- (10) Koska on tärkeää torjua ilmastomuutosta Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoa koskevien unionin sitoumusten ja Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteita koskevan sitoumuksen sekä EU:n vuodelle 2050 asettaman ilmastoneutraaliustavoitteen ja unionin uusien vuotta 2030 koskevien ilmastotavoitteiden mukaisesti, tämän asetuksen mukaisten toimien olisi edistettävä tavoitteita, joiden mukaan 30 prosenttia kaikista monivuotisen rahoituskehityksen menoista käytetään ilmastotavoitteiden valtavirtaistamiseen ja 7,5 prosenttia talousarviosta käytetään biologiseen monimuotoisuuteen liittyviin menoihin vuonna 2024 sekä vastaavasti 10 prosenttia vuosina 2026 ja 2027 ottaen samalla huomioon ilmastoa ja biologista monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden päällekkäisyydet. Ilmastotavoitteiden rahoitukseen osoitettavan osuuden odotetaan olevan vähintään 30 prosenttia InvestEU-ohjelman kokonaismäärärahoista.
- (11) InvestEU-rahaston vaikutusta ilmastotavoitteen saavuttamiseen seurataan unionin ilmastoseurantajärjestelmän avulla, jonka komissio kehittää yhteistyössä mahdollisten toteutuskumppaneiden kanssa, käyttäen asianmukaisella tavalla asetuksessa (EU) 2020/852 vahvistettuja kriteerejä, joiden avulla määritetään, onko taloudellinen toiminta ympäristön kannalta kestävä. InvestEU-ohjelmalla olisi myös edistettävä kestävä kehityksen tavoitteiden muiden ulottuvuuksien täytäntöönpanoa.
- (12) Maailman talousfoorummin maailmanlaajuisista riskeistä vuonna 2018 julkaiseman raportin mukaan viisi kymmenestä kaikkein merkittävimmästä maailmantaloutta uhkaavasta riskistä liittyy ympäristöön. Näihin riskeihin kuuluvat ilman, maaperän, sisävesien ja valtamerien saastuminen, äärimmäiset sääilmiöt, biologisen monimuotoisuuden häviäminen sekä epäonnistuminen ilmastomuutoksen hillitsemisessä ja siihen sopeutumisessa. Ympäristöpolitiikan periaatteet ovat kiinteä osa perussopimuksia ja monia unionin politiikan aloja. Sen vuoksi ympäristötavoitteiden valtavirtaistamista olisi edistettävä InvestEU-rahastoon liittyvissä toimissa. Ympäristönsuojelu ja siihen liittyvien riskien ehkäisy ja hallinta olisi sisällytettävä investointien valmisteluun ja toteutukseen. Unionin olisi myös seurattava biologiseen monimuotoisuuteen ja ilmansuojeluun liittyviä menojaan, jotta voidaan täyttää biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen ⁽⁶⁾ ja Euroopan parlamentin ja

⁽⁵⁾ EUVL L 282, 19.10.2016, s. 4.

⁽⁶⁾ EYVL L 309, 13.12.1993, s. 3.

neuvoston direktiivin (EU) 2016/2284 ⁽⁷⁾ raportointivelvollisuudet. Ympäristön kestävyyttä koskeviin tavoitteisiin kohdistettuja investointeja olisi sen vuoksi seurattava käyttämällä yhteisiä menetelmiä, jotka ovat johdonmukaisia ilmastoon, biologisen monimuotoisuuden ja ilman saastumisen hallintaan sovellettavien muiden unionin ohjelmien yhteydessä kehitettyjen menetelmien kanssa. Näin voidaan arvioida investointien yksin ja yhdessä muiden investointien kanssa aikaansaamia vaikutuksia luonnonpääoman tärkeimpiin komponentteihin eli ilmaan, veteen, maaperään ja biologiseen monimuotoisuuteen.

- (13) Toteutuskumppanin olisi suoritettava merkittävää unionin tukea saavien investointihankkeiden alkuarviointi, erityisesti infrastruktuurialalla, sen määrittämiseksi, onko niillä ympäristö-, ilmasto- tai sosiaalisia vaikutuksia. Investointihankkeille, joilla on tällaisia vaikutuksia, olisi tehtävä komission tiiviissä yhteistyössä InvestEU-ohjelman mahdollisten toteutuskumppaneiden kanssa laatiman ohjeistuksen mukainen kestävyysarviointi. Ohjeistuksessa olisi käytettävä asianmukaisella tavalla asetuksessa (EU) 2020/852 vahvistettuja kriteerejä, joilla määritetään, onko taloudellinen toiminta ympäristön kannalta kestävä, myös "ei merkittävää haittaa" -periaatteen kannalta, ja onko se linjassa muita unionin ohjelmia varten laaditun ohjeistuksen kanssa. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tällaisen ohjeistuksen pitäisi sisältää asianmukaiset määräykset, joilla vältetään tarpeetonta hallinnollista rasitusta, ja tiettyä ohjeistuksessa määriteltyä kokoa pienemmät hankkeet olisi vapautettava kestävyysarvioinnista. Jos toteutuskumppani katsoo, ettei kestävyysarviointia ole aihetta tehdä, sen olisi toimitettava perustelu InvestEU-rahastoa varten perustetulle investointikomitealle, jäljempänä 'investointikomitea'. Toimille, jotka ovat ristiriidassa ilmastotavoitteiden saavuttamisen kanssa, ei pitäisi myöntää tämän asetuksen mukaista tukea.
- (14) Infrastruktuuri-investointien vähäinen määrä unionissa finanssikriisin aikana ja uudelleen covid-19-kriisin aikana on heikentänyt unionin kykyä edistää kestävää kasvua, pyrkimyksiä ilmastoneutraaliuteen, kilpailukykyä ja lähentymistä sekä työpaikkojen luomista. Tämä aiheuttaa myös riskin epätasapainon sekä erojen ja eriarvoisuuden vakiintumisesta jäsenvaltioissa ja niiden välillä, mikä vaikuttaa pitkän aikavälin kehitykseen unionin, kansallisella tai alueellisella tasolla. Mittavat investoinnit unionin infrastruktuuriin, etenkin yhteenliittämiseen ja energiatehokkuuteen sekä yhtenäisen liikennealueen luomiseen, ovat olennaisia, jotta unioni voi saavuttaa kestävyyttä koskevat tavoitteensa, mukaan lukien kestävä kehityksen tavoitteita koskevat unionin sitoumukset ja vuoden 2030 energia- ja ilmastotavoitteet. Tämän vuoksi InvestEU-rahaston tuki olisi kohdennettava infrastruktuuri-investointeihin liikenteen, energian (energiatehokkuus sekä uusiutuvat energialähteet ja muut turvalliset ja kestävät vähäpäästöiset energialähteet mukaan lukien), ympäristön ja ilmastotoimien alalla sekä meri- ja digitaalialalla, mukaan lukien nopeat ja erittäin nopeat laajakaistayhteydet kaikkialla unionissa, unionin talouden digitalisaation nopeuttamiseksi. InvestEU-ohjelmassa olisi asetettava etusijalle alat, joihin ei investoida riittävästi ja joilla tarvitaan lisäinvestointeja. Unionin rahoitustuen vaikutuksen ja lisäarvon maksimoimiseksi on aiheellista edistää yksinkertaistettua investointiprosessia, joka mahdollistaa hankejatkumon näkyvyyden ja maksimoi asiaankuuluvien unionin ohjelmien väliset synergiat esimerkiksi liikenne-, energia- ja digitalisointialalla.

Turvallisuusuhat huomioon ottaen unionin tukea saavissa investointihankkeissa olisi oltava mukana toimenpiteitä, jotka koskevat infrastruktuurin häiriönsietokykyä, mukaan lukien infrastruktuurin ylläpito ja turvallisuus, ja niissä olisi otettava huomioon periaatteet, joiden mukaisesti kansalaisia suojellaan julkisissa tiloissa. Näin voitaisiin täydentää muiden unionin rahastojen, kuten Euroopan aluekehitysrahaston, toimia, joilla tuetaan julkisiin tiloihin, liikenteeseen, energiaan ja muihin kriittisiin infrastruktuureihin tehtävien investointien turvallisuuskäsitteitä.

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2284, annettu 14 päivänä joulukuuta 2016, tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä, direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2001/81/EY kumoamisesta (EUVL L 344, 17.12.2016, s. 1).

- (15) InvestEU-ohjelmalla olisi edistettävä tarvittaessa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 ⁽⁸⁾ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ⁽⁹⁾ tavoitteita sekä energiatehokkuutta investointipäätöksissä.
- (16) Aito multimodaalisuus tarjoaa mahdollisuuden luoda tehokas ja ympäristöystävällinen liikenneverkko, joka käyttää kaikkien liikennemuotojen maksimaalisen potentiaalin ja luo synergioita niiden välille. InvestEU-ohjelmalla olisi tuettava investointeja multimodaalisiin liikennekeskuksiin, jotka ovat merkittävä riski yksityisille sijoittajille huolimatta niiden merkittävästä taloudellisesta potentiaalista ja liiketaloudellisista perusteista. InvestEU-ohjelmalla olisi myös edistettävä älykkäiden liikennejärjestelmien (ITS) kehittämistä ja käyttöönottoa. InvestEU-ohjelmalla olisi autettava tehostamaan pyrkimyksiä suunnitella ja soveltaa teknologioita, jotka auttavat parantamaan ajoneuvojen ja tieinfrastruktuurin turvallisuutta.
- (17) InvestEU-ohjelmalla olisi edistettävä meriä ja valtameriä koskevia unionin toimintapolitiikkoja kehittämällä sinisen talouden alan hankkeita ja yrityksiä sekä kestävästä sinisen talouden rahoitusperiaatteita. Tähän voi sisältyä merialan yrittäjyyteen ja elinkeinoiniin liittyviä toimia, innovatiiviset ja kilpailukykyiset merialan elinkeinot sekä uusiutuva merienergia ja kiertotalous.
- (18) Vaikka investointien kokonaismäärä unionissa oli kasvamassa ennen covid-19-kriisiä, investoinnit riskialttiimpaan toimintaan, kuten tutkimukseen ja innovointiin, olivat edelleen riittämättömiä ja niiden odotetaan nyt kärsineen kriisin seurauksena merkittävästi. Tutkimuksella ja innovoinnilla on tärkeä rooli kriisistä selviytymisessä, unionin palautumiskyvyn parantamisessa, jotta se voi vastata tuleviin haasteisiin, ja tarvittavien teknologioiden luomisessa unionin toimintapolitiikkojen toteuttamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi. InvestEU-rahaston olisi autettava saavuttamaan yleinen tavoite, jonka mukaan vähintään kolme prosenttia unionin bruttokansantuotteesta investoidaan tutkimukseen ja innovointiin. Tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi, että jäsenvaltiot ja yksityinen sektori toteuttavat tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin liittyviä omia tehostettuja investointitoimiaan, jotta vältetään ali-investointi tutkimukseen ja innovointiin, joka on haitallista unionin teollisuuden ja talouden kilpailukykyyn ja sen kansalaisten hyvinvoinnin kannalta. InvestEU-rahaston olisi tarjottava asianmukaisia rahoitustuotteita kattamaan innovointisyklin eri vaiheet ja monenlaiset sidosryhmät, erityisesti jotta mahdollistetaan ratkaisujen kehittäminen ja käyttöönotto kaupallisessa mittakaavassa unionissa siten, että ne olisivat kilpailukykyisiä maailmanmarkkinoilla, ja edistetään kestäviin teknologioihin liittyvää unionin huipputaajuuksien maailmanlaajuista tasoa ja synergiaa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman, joka on määrää perustaa tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta "Horisontti Eurooppa" ja sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, jäljempänä "Horisontti Eurooppa -asetus", kanssa, Euroopan innovaationeuvosto mukaan lukien. Tältä osin Horisontti 2020 -ohjelman yhteydessä käyttöön otetuista, innovatiivisten yritysten rahoituksen saantia helpottavista ja nopeuttavista rahoitusvälineistä, kuten InnovFin – EU:n innovaatorahoitus, saadun kokemuksen pitäisi toimia vahvana pohjana tämän kohdennetun tuen myöntämisessä.
- (19) Matkailu, mukaan lukien vieraanvaraisuusala, on unionin talouden erittäin tärkeä alue, ja se on tällä hetkellä supistumassa erityisen voimakkaasti covid-19-pandemian seurauksena. Alan supistuminen on erityisen haitallista pk- ja perheyrittäjille, ja se on aiheuttanut laajamittaista työttömyyttä. InvestEU-ohjelmalla olisi vahvistettava alan elpymistä, pitkän aikavälin kilpailukykyä ja kestävyyttä sekä sen arvoketjuja tukemalla toimia, joilla edistetään kestävästä, innovatiivista ja digitaalista matkailua, myös innovatiivisia toimenpiteitä alan ilmasto- ja ympäristöjalanjäljen pienentämiseksi.

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).

- (20) Investoiminen digitalisaatioon ja digitalisaation tehostaminen ja siitä saatavan hyödyn jakaminen kaikille unionin kansalaisille ja yrityksille edellyttää kiireellisesti huomattavan paljon toimia. Digitaalisten sisämarkkinoiden strategian vahvan politiikkakehyksen rinnalle olisi nyt tuotava yhtä kunnianhimoiset investoinnit, myös tekoälyyn Digitaalinen Eurooppa -ohjelman, joka on määrää perustaa Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, mukaisesti.
- (21) Pk-yritysten osuus unionin liikeyrityksistä on yli 99 prosenttia, ja niiden taloudellinen arvo on merkittävä ja keskeinen. Niiden on kuitenkin vaikeaa saada rahoitusta suureksi koetun riskin ja riittävien vakuuksien puuttumisen vuoksi. Lisää haasteita aiheuttaa myös se, että pk-yritysten ja yhteisötalouden yritysten on pysyttävä kilpailukykyisinä olemalla mukana digitalisaatiossa, kansainvälistymisessä, siirtymisessä kiertotalouden logiikkaan, innovointitoiminnassa ja työvoiman osaamisen kehittämisessä. Covid-19-kriisi on vaikuttanut pk-yrityksiin erityisen voimakkaasti. Lisäksi pk-yrityksillä ja yhteisötalouden yrityksillä on käytettävissään rajoitetumpi määrä rahoituslähteitä kuin suuremmilla yrityksillä, koska ne eivät yleensä laske liikkeeseen joukkovelkakirjoja, ja niillä on vain rajoitettu mahdollisuus hyödyntää arvopaperipörssiä tai suuria institutionaalisia sijoittajia. Innovatiiviset ratkaisut, kuten se, että työntekijät ostavat yrityksen tai osuuden siitä, ovat myös yhä yleisempiä pk-yrityksissä ja yhteisötalouden yrityksissä. Rahoituksen saanti on vielä vaikeampaa niille pk-yrityksille, joiden toiminta keskittyy aineettomiin hyödykkeisiin. Pk-yritykset ovat unionissa vahvasti riippuvaisia pankeista ja velkarahoituksesta, jota saadaan sekkiluottojen, pankkilainojen tai leasing-järjestelyjen kautta. Edellä mainittuja haasteita kohtaavien pk-yritysten tukeminen helpottamalla niiden rahoituksen saantia ja tarjoamalla monipuolisempia rahoituslähteitä on tarpeen, jotta voidaan lisätä pk-yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta perustamis- ja kasvuvaiheessa sekä innovointiin ja kestäväen kehittämiseen, varmistaa kilpailukykyä ja parantaa kykyään selvitä talouden häiriöistä ja lisätä näin talouden ja rahoitusjärjestelmän häiriönsietokykyä talouden taantumien aikana ja säilyttää pk-yritysten kyky luoda työpaikkoja ja sosiaalista hyvinvointia. Tällä asetuksella myös täydennetään pääomamarkkinaunionin yhteydessä jo toteutettuja aloitteita.

InvestEU-rahaston olisi sen vuoksi perustettava yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskevan ohjelman (COSME) kaltaisiin onnistuneisiin unionin ohjelmiin, tarjottava tukea digitaalialan startup-yrityksille ja innovatiivisille pk-yrityksille, jotta ne voivat parantaa kilpailukykyään ja laajentaa toimintaansa, tarjottava käyttöpääomaa ja investointeja yrityksen koko elinkaaren ajan sekä rahoitusta leasingvuokraukseen ja tarjottava mahdollisuus keskittyä kohdennettuihin rahoitustuotteisiin. Sillä olisi myös maksimoitava pk-yritysten listautumisantirahaston kaltaisten julkisten ja yksityisten rahastotuotteiden, joilla pyritään tukemaan pk-yrityksiä kanavoimalla enemmän yksityistä ja julkista pääomaa, rahoitusvoima.

- (22) Kuten 26 päivänä huhtikuuta 2017 annetussa komission pohdinta-asiakirjassa Euroopan sosiaalisesta ulottuvuudesta, tiedonannossa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista, vammaisten henkilöiden oikeuksista tehtyä YK:n yleissopimusta koskevassa unionin kehyksessä ja 14 päivänä tammikuuta 2020 annetussa tiedonannossa ”Vahva sosiaalinen Eurooppa oikeudenmukaisesti siirtymien toteuttamiseksi” todetaan, osallistavamman ja oikeudenmukaisemman unionin kehittäminen on unionin keskeinen tavoite, jotta voidaan torjua eriarvoisuutta ja tukea sosiaalista osallisuutta edistävää politiikkaa Euroopassa. Eriarvoisuus mahdollisuuksien suhteen vaikuttaa erityisesti koulutuksen, kulttuurin, työpaikkojen sekä terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen saatavuuteen. Investoinneilla sosiaaliseen, inhimilliseen ja osaamis-pääomaan perustuvaan talouteen sekä haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien integroimiseen yhteiskuntaan voidaan parantaa taloudellisia mahdollisuuksia, erityisesti jos investointeja koordinoidaan unionin tasolla. Covid-19-kriisi on osoittanut, että sosiaaliseen infrastruktuuriin tarvitaan kipeästi investointeja. InvestEU-rahastoa olisi käytettävä tukemaan investointeja koulutukseen, myös työntekijöiden uudelleen koulutukseen ja ammattitaidon parantamiseen, muun muassa alueilla, jotka ovat riippuvaisia hiili-intensiivisestä taloudesta ja joihin rakenteellinen siirtyminen vähähiiliseen talouteen vaikuttaa. Sitä olisi käytettävä sellaisten hankkeiden tukemiseen, jotka tuottavat myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia ja lisäävät sosiaalista osallisuutta auttamalla parantamaan erityisesti ammattitaidottoman työvoiman ja pitkäaikaistyöttömien työllisyyttä kaikilla alueilla sekä kohentamaan tilannetta sukupuolten tasa-arvon, yhdenvertaisten mahdollisuuksien, syrjimättömyyden, esteettömyyden, sukupolvien välisen solidaarisuuden, terveydenhuolto- ja sosiaalialan, sosiaalisen asuntotuotannon, asunnottomuuden, digitaalisen osallisuuden, yhteisöjen kehittämisen, nuorten yhteiskunnallisen roolin ja aseman sekä haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, kuten kolmansien maiden kansalaisten, osalta. InvestEU-ohjelmalla olisi tuettava myös eurooppalaista kulttuuria ja luovuutta, jolla on sosiaalinen tavoite.

- (23) Covid-19-kriisillä on ollut erityisen vakavia vaikutuksia naisiin sekä sosiaalisesta että taloudellisesta näkökulmasta. Tämän vuoksi InvestEU-ohjelman olisi osaltaan edistettävä naisten ja miesten tasa-arvoa koskevien unionin politiikkojen toteuttamista muun muassa puuttamalla naisten ja miesten väliseen digitaaliseen kuiluun sekä auttamalla kannustamaan naisten luovuutta ja yrittäjyyspotentiaalia.
- (24) Jotta voidaan torjua niistä perinpohjaisista muutoksista aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia, joita unionin yhteiskunnissa ja työmarkkinoilla on tulevan vuosikymmenen aikana odotettavissa, on tarpeen investoida inhimilliseen pääomaan, sosiaaliseen infrastruktuuriin, mikrorahoitukseen, eettisten ja yhteiskunnallisten yritysten rahoitukseen ja uusiin yhteisötalouden liiketoimintamalleihin, mukaan lukien yhteiskunnallisesti vaikuttavat investoinnit ja sosiaaliin tuotoksiin tähtäävät sopimukset. InvestEU-ohjelman olisi vahvistettava uutta sosiaalisen markkinatalouden toimintaympäristöä rahoituksen tarjonnan ja saatavuuden lisäämiseksi mikroyrityksille, yhteiskunnallisille yrityksille ja sosiaalista yhteisvastausta edistäville laitoksille, jotta voidaan vastata rahoituksen kysyntään siellä, missä sitä eniten tarvitaan. Tammikuussa 2018 annetussa sosiaaliseen infrastruktuuriin Euroopassa tehtäviä investointeja käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän kertomuksessa ”Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe” todettiin, että sosiaaliseen infrastruktuuriin ja palveluihin, mukaan lukien koulutus, terveydenhuolto ja asuminen, liittyy yhteensä ainakin 1,5 biljoonan euron investointivaje kaudella 2018–2030. Tämä edellyttää tukea myös unionin tasolla. Tämän vuoksi julkisen, kaupallisen ja hyväntekeväisyyspääoman sekä säätiöiden ja vaihtoehtoisten rahoituskantajien, kuten eettisten, sosiaalisten ja kestävien toimijoiden myöntämän tuen kollektiivinen voima olisi valjastettava tukemaan sosiaalisen markkinatalouden arvoketjun kehittämistä ja unionin häiriönsietokyvyn parantamista.
- (25) Covid-19-pandemian aiheuttamassa talouskriisissä resurssien jakaminen markkinoilla ei ole täysin tehokasta, ja koettu riski haittaa merkittävästi yksityisiä investointivirtoja. Näissä olosuhteissa InvestEU-rahaston keskeinen ominaispiirre eli taloudellisesti elinkelpoisten hankkeiden riskien vähentäminen yksityisen rahoituksen houkuttelemiseksi on erityisen hyödyllinen muun muassa epäsymmetrisen elpymisen riskin torjumiseksi. InvestEU-ohjelmalla pitäisi voida tarjota ratkaisevan tärkeää tukea yrityksille elpymisvaiheessa, muun muassa pääomatukea pk-yrityksille, joihin covid-19-kriisi vaikutti kielteisesti ja jotka eivät olleet valtiontukisääntöjen määritelmän mukaan vaikeuksissa jo vuoden 2019 lopussa, ja varmistaa samalla, että investoijat keskittyvät vahvasti unionin keskipitkän ja pitkän aikavälin poliittisiin painopisteisiin, kuten Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan, Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelmaan, Euroopan digitaalisen tulevaisuuden rakentamista koskevaan strategiaan, Euroopan uuteen teollisuusstrategiaan ja vahvan sosiaalisen Euroopan rakentamiseen oikeudenmukaisten siirtymien toteuttamiseksi, ”ei merkittävää haittaa” -periaate huomioon ottaen. Sen pitäisi lisätä merkittävästi Euroopan investointipankkiryhmän ja kansallisten kehityspankkien ja -laitosten sekä muiden toteutuskumppaneiden riskinottovalmiuksia talouden elpymisen tukemiseksi.
- (26) Covid-19-kriisistä aiheutuvan unionin BKT:n huomattavan supistumisen johdosta kielteisiä sosiaalisia vaikutuksia ei voida välttää. Pandemian puhkeaminen on osoittanut, että strategiaan haavoittuvuuksiin on puututtava pikaisesti ja tehokkaasti, jotta voidaan parantaa unionin hätäaputoimia ja koko talouden häiriönsietokykyä ja kestävyttä. Ainoastaan joustava, kestävä, osallistava ja integroitu unionin talous voi säilyttää sisämarkkinoiden yhtenäisyyden ja tasapuoliset toimintaedellytykset myös eniten kärsineiden jäsenvaltioiden ja alueiden eduksi.
- (27) InvestEU-rahaston olisi toimittava seuraavien neljän politiikkaikkunan kautta, jotka vastaavat unionin keskeisiä politiikan painopisteitä: kestävä infrastruktuuri; tutkimus, innovointi ja digitalisaatio; pk-yritykset; ja sosiaaliset investoinnit ja osaaminen.
- (28) Vaikka pk-yrityksiä koskevassa politiikkaikkunassa olisi ensisijaisesti keskityttävä pk-yrityksiä hyödyttäviin toimiin, myös pienten midcap-yritysten olisi oltava oikeutettuja kyseisen politiikkaikkunan mukaiseen tukeen. Midcap-yritysten olisi saatava tukea kolmesta muusta politiikkaikkunasta.
- (29) Kuten Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa ja Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelmassa todetaan, on perustettava oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi, jotta voidaan puuttua sosiaalisiin, taloudellisiin ja ympäristöön liittyviin seurauksiin, joita aiheutuu unionin vuoden 2030 ilmastotavoitteen ja ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä koskevan tavoitteen saavuttamisesta. Tämä mekanismi koostuisi kolmesta pilarista, jotka ovat oikeudenmukaisen siirtymän rahasto, joka on määrä perustaa oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, jäljempänä ’oikeudenmukaisen siirtymän rahasto koskeva asetus’, (pilari 1), InvestEU-ohjelmaan kuuluva oikeudenmukaisen siirtymän järjestely (pilari 2) sekä julkisen sektorin lainajärjestely, joka on määrä perustaa oikeudenmukaisen

siirtymän mekanismin mukaisesta julkisen sektorin lainajärjestelystä annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, jäljempänä 'julkisen sektorin lainajärjestelystä vuosille 2021–2027 annettava asetusta', (pilari 3). Kyseisessä mekanismissa olisi keskityttävä alueisiin, joihin siirtymä vaikuttaa eniten, koska ne ovat riippuvaisia fossiilisista polttoaineista, muun muassa hiilestä, turpeesta ja öljyliuskeesta, tai kasvihuonekaasupäästövaltaisista teollisista prosesseista, ja joilla on muita vähemmän valmiuksia rahoittaa tarvittavia investointeja. Oikeudenmukaisen siirtymän järjestelyn olisi myös tuettava rahoitusta, jolla saadaan aikaan investointeja oikeudenmukaisen siirtymän tukialueille. InvestEU-neuvontakeskuksen olisi tarjottava kyseisille alueille mahdollisuus saada teknistä apua.

- (30) Jotta oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin pilari 2 voitaisiin panna täytäntöön, olisi perustettava horisontaalisesti kaikissa politiikkaikkunoissa InvestEU-ohjelmaan kuuluva oikeudenmukaisen siirtymän järjestely, jolla tuetaan lisäinvestointeja oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa koskevan asetuksen mukaisesti laadituissa alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa yksilöidyille alueille. Järjestelyn olisi mahdollistettava investoinnit monenlaisiin hankkeisiin InvestEU-ohjelman tukikelpoisuuskaasupäästövaltaisista teollisista prosesseista, ja joilla on muita vähemmän valmiuksia rahoittaa tarvittavia investointeja. Järjestelystä voidaan tukea alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa yksilöidyillä alueille toteutettavia hankkeita tai hankkeita, jotka hyödyttävät kyseisten alueiden siirtymää, vaikka niitä ei toteutettaisi näillä alueille, mutta ainoastaan silloin, kun rahoitus oikeudenmukaisen siirtymän tukialueiden ulkopuolella on kyseisten alueiden siirtymän kannalta keskeistä.
- (31) Olisi oltava mahdollista tukea strategisia investointeja, myös Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita, mistä tahansa politiikkaikkunasta erityisesti vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen, paremman kilpailu- ja häiriönsietokyvyn, yrittäjyyden ja työpaikkojen luomisen edistämisen sekä strategisten arvoketjujen vahvistamisen näkökulmasta.
- (32) Kunkin politiikkaikkunan olisi koostuttava kahdesta osiosta eli EU-osiosta ja jäsenvaltio-osiosta. EU-osiolla olisi puututtava unionin laajuisiin tai jäsenvaltiokohtaisiin markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin oikeasuhteisella tavalla. Tuetuilla toimilla olisi saatava aikaan selvä unionin tason lisäarvo. Jäsenvaltio-osion olisi annettava jäsenvaltioille sekä alueviranomaisille oman jäsenvaltionsa kautta mahdollisuus osoittaa osa yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen varoistaan EU:n takuun rahoittamiseen ja käyttää EU:n takuuta yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen tavoitteiden saavuttamiseksi rahoitus- ja investointitoimiin, joilla puututaan rahoitusosuussopimuksen mukaisesti tiettyihin markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin niiden omalla alueella, mukaan lukien haavoittuvat ja syrjäiset alueet, kuten unionin syrjäisimmät alueet. Jäsenvaltio-osiosta olisi myös annettava jäsenvaltioille mahdollisuus suorittaa muita lisämaksuja, myös asetuksen (EU) 2021/241 nojalla osoitettuja määriä, EU:n takuun rahoittamiseksi ja käyttää EU:n takuuta rahoitus- ja investointitoimiin rahoitusosuussopimuksen mukaisia tarkoituksia varten, joihin olisi kuuluttava tapauksen mukaan elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden tarkoitukset. Tämä voisi mahdollistaa muun muassa pääomatuen myöntämisen pk-yrityksille, joihin covid-19-kriisi vaikutti kielteisesti ja jotka eivät oleet valtiontukisääntöjen määritelmän mukaan vaikeuksissa jo vuoden 2019 lopussa. Toimille InvestEU-rahastosta joko EU- tai jäsenvaltio-osion kautta myönnetty tuki ei saisi olla päällekkäistä yksityisen rahoituksen kanssa tai syrjäyttää sitä taikka vääristää kilpailua sisämarkkinoilla.
- (33) Jäsenvaltio-osio olisi suunniteltava siten, että yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen varoja tai muita jäsenvaltioiden suorittamia lisämaksuja, myös asetuksen (EU) 2021/241 nojalla osoitettuja määriä, voidaan käyttää unionin myöntämän takuun rahoittamiseen. Tämä mahdollisuus lisäisi EU:n takuun lisäarvoa tarjoamalla sen puitteissa tukea useammalle rahoituksen lopulliselle saajalle ja hankkeelle sekä monipuolistamalla niiden keinojen valikoimaa, joilla yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen tai elpymis- ja palautumissuunnitelmien tavoitteet saavutetaan, samalla kun varmistetaan ehdollisten velkojen johdonmukainen riskinhallinta toteuttamalla EU:n takuu välillisellä hallinnointitavalla. Unionin olisi taattava jäsenvaltio-osion puitteissa komission ja toteutuskumppaneiden välillä tehtävissä takuusopimuksissa vahvistetut rahoitus- ja investointitoimet. Takuu olisi rahoitettava yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen varoista tai muista jäsenvaltioiden suorittamista lisämaksuista, myös asetuksen (EU) 2021/241 nojalla osoitetuista määristä, soveltaen rahoitusastetta, jonka komissio määrittää ja joka vahvistetaan

jäsenvaltion kanssa tehtävässä rahoitusosuussopimuksessa, toimien luonteen ja siitä johtuvien odotettavissa olevien tappioiden perusteella. Jäsenvaltio vastaisi odotettavissa olevat tappiot ylittävistä tappioista myöntämällä unionille back-to-back-takauksen, jonka olisi oltava voimassa niin kauan, kuin kyseisen jäsenvaltio-osion rahoitus- ja investointitoimia ei ole vielä saatettu päätökseen. Tällaisista järjestelyistä olisi sovittava rahoitusosuussopimuksessa, joka tehdään kunkin vapaaehtoisesti tämän vaihtoehdon valinneen jäsenvaltion kanssa.

Rahoitusosuussopimuksen olisi katettava kyseisessä jäsenvaltiossa InvestEU-rahaston sääntöjen mukaisesti täytäntöön pantava yksi tai useampi takuusopimus sekä mahdollinen alueellinen kohdentaminen. Rahoitusasteen tapauskohtainen määrittäminen edellyttää poikkeamista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046⁽¹⁰⁾, jäljempänä 'varainhoitoasetus', 211 artiklan 1 kohdasta. Tämä toteutusmalli merkitsee myös, että samaa sääntökokonaisuutta sovelletaan sekä talousarviotakuisiin, joiden tukena on keskitetysti hallinnoituja varoja, että talousarviotakuisiin, joiden tukena on yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen varoja, mikä helpottaa niiden yhdistämistä. Jäsenvaltio-osioon liittyviä EU:n takuun varoja, joita tuetaan jäsenvaltioiden suorittamalla muilla lisämaksuilla, myös asetuksen (EU) 2021/241 nojalla osoitetuilla määrillä, olisi pidettävä ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina.

- (34) Olisi perustettava komission ja Euroopan investointipankkiryhmän välinen kumppanuus, jossa hyödynnetään kunkin kumppanin suhteellisia vahvuuksia, jotta varmistetaan mahdollisimman suuri poliittinen vaikutus, tehokas käyttöönotto sekä asianmukainen talousarvio- ja riskinhallintavalvonta, ja jolla tuetaan tehokasta ja osallistavaa EU:n takuun suoraa saatavuutta.
- (35) Unionin, jota edustaa komissio, olisi voitava osallistua Euroopan investointirahaston, jäljempänä 'EIR', pääomankorotukseen, jotta EIR voi jatkaa Euroopan talouden ja sen elpymisen tukemista. Korotuksen päätavoitteena olisi antaa EIR:lle mahdollisuus osallistua InvestEU-ohjelman täytäntöönpanoon. Unionin olisi voitava säilyttää kokonaisuutensa EIR:n pääomasta. Vuosia 2021–2027 koskevassa monivuotisessa rahoituskehityksessä olisi varattava riittävät määrärahat tähän tarkoitukseen. EIR:n hallitus päätti 3 päivänä joulukuuta 2020, että osakkeenomistajille ehdotetaan EIR:n osakepääoman korotusta, joka johtaisi käteispääoman 1 250 000 000 euron lisäykseen. Uusien osakkeiden hinta perustuu EIR:n osakkeenomistajien kesken sovittuun nettoarvon laskemiseen käytettävään kaavaan, ja se koostuisi maksetusta osasta ja ylikurssirahastosta. EIR:n perussäännön 7 artiklan mukaan kunkin merkityn osakkeen nimellisarvosta on maksettava 20 prosenttia.
- (36) Komission olisi tarvittaessa kuultava EIP-ryhmän lisäksi muiden mahdollisten toteutuskumppaneiden näkemyksiä investointisuuntaviivoista, ilmastoseurantajärjestelmästä sekä kestävyysarviointia koskevista ohjeasiakirjoista ja yhteisistä menetelmistä, jotta voidaan varmistaa osallistavuus ja toimintakyky siihen asti, kun hallintoelimet on perustettu, minkä jälkeen toteuttamiskumppaneiden osallistuminen olisi toteutettava InvestEU-ohjelman neuvottelukunnan ja johtokunnan puitteissa.
- (37) InvestEU-rahaston olisi oltava avoin rahoitusosuuksille kolmansista maista, jotka ovat Euroopan vapaakauppaliiton jäsenmaita, unioniin liittymässä olevia maita, ehdokkaita tai mahdollisia ehdokkaita taikka Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvia maita tai muita maita, unionin ja kyseisten maiden välillä sovituin ehdoin, ottaen erityisesti huomioon rahaston avaamisen myönteinen vaikutus jäsenvaltioiden talouksiin. Tämän pitäisi mahdollistaa yhteistyön jatkaminen tarvittaessa asianomaisten maiden kanssa erityisesti tutkimuksen ja innovoinnin alalla sekä pk-yritysten osalta.
- (38) Tässä asetuksessa vahvistetaan InvestEU-ohjelman muiden kuin EU:n takuun rahoittamiseen liittyvien toimenpiteiden rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentti ja neuvosto pitävät ensisijaisena rahoitusohjearvoina vuosittaisessa talousarviomenettelyssä talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi, 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen ⁽¹¹⁾ 18 kohdan mukaisesti.

- (39) EU:n takuun 2 672 292 573 euron määrää (käypinä hintoina) olisi rahoitettava neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽¹²⁾ 5 artiklan ja liitteen II mukaisista 1 000 000 000 euron suuruisista (vuoden 2018 hintoina) lisäresursseista. Tästä määrästä olisi osoitettava 63 800 000 euroa (käypinä hintoina) InvestEU-neuvontakeskuksen kokonaismäärärahoihin, jotka ovat 430 000 000 euroa (käypinä hintoina).
- (40) EU-osion 26 152 310 073 euron (käypinä hintoina) suuruisen EU:n takuun odotetaan saavan liikkeelle yli 372 000 000 000 euron lisäinvestoinnit unionissa, ja se olisi jaettava alustavasti politiikkaikkunoiden kesken.
- (41) Komissio ilmoitti 18 päivänä huhtikuuta 2019, että jäsenvaltioiden kertaluonteisia rahoitusosuuksia, jotka joko jäsenvaltio suorittaa tai julkisyhteisöjen sektoriin luokitellut taikka jäsenvaltion puolesta toimivat kansalliset kehityspankit suorittavat aihekohtaisiin tai usean maan kattaviin investointijärjestelyihin, olisi lähtökohtaisesti pidettävä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ⁽¹³⁾ 5 artiklan 1 kohdassa ja 9 artiklan 1 kohdassa sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 ⁽¹⁴⁾ 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuina kertaluonteisina toimenpiteinä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanoon liittyviä neuvoston oikeuksia. Lisäksi komissio harkitsee, missä määrin komission joustavuutta koskevan tiedonannon yhteydessä Euroopan strategisten investointien rahastoa (ESIR) varten tarkoitettua kohtelua voidaan soveltaa mainitun rahaston seuraajavälineeseen InvestEU-ohjelmaan siltä osin, kuin on kyse jäsenvaltioiden käteisenä suorittamista kertaluonteisista rahoitusosuuksista, joilla rahoitetaan EU:n takuun korottamista jäsenvaltio-osiota varten, sanotun kuitenkaan rajoittamatta neuvoston oikeuksia vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpanossa.
- (42) InvestEU-rahaston perustana oleva EU:n takuu olisi toteutettava siten, että komissio toimii välillisesti toteutuskumppaneiden avulla, jotka tavoittavat mahdolliset rahoituksenvälittäjät sekä rahoituksen lopulliset saajat. Toteutuskumppaneiden valinnan olisi oltava avointa, eikä siinä saisi olla eturistiriitoja. Komission olisi tehtävä kunkin toteutuskumppanin kanssa takuusopimus takuukapasiteetin myöntämisestä InvestEU-rahastosta, jotta voidaan tukea rahoitus- ja investointitoimia, jotka täyttävät InvestEU-rahaston tukikelpoisuusstandardit ja edistävät sen tavoitteiden saavuttamista. EU:n takuuseen liittyvän riskin hallinta ei saisi estää sitä, että EU:n takuu on suoraan toteutuskumppaneiden saatavilla. Kun takuu myönnetään EU-osiosta toteutuskumppaneille, niiden olisi oltava täysin vastuussa koko investointiprosessista sekä rahoitus- ja investointitoimiin liittyvästä due diligence -arvioinnista. InvestEU-rahastosta olisi tuettava hankkeita, joilla on yleensä korkeampi riskiprofiili kuin toteutuskumppaneiden tavanomaisilla toimilla tuetuilla hankkeilla ja joita muut julkiset tai yksityiset lähteet eivät ilman InvestEU-rahaston tukea olisi voineet toteuttaa EU:n takuun käyttöaikana lainkaan tai samassa laajuudessa.
- (43) InvestEU-rahastolle olisi perustettava hallintorakenne, jonka toiminnan olisi vastattava sen tarkoitusta, joka on yksinomaan EU:n takuun asianmukaisen käytön varmistaminen sekä investointipäätösten poliittisen riippumattomuuden varmistaminen. Tämän hallintorakenteen olisi koostuttava neuvottelukunnasta, johtokunnasta ja täysin riippumattomasta investointikomiteasta. Hallintorakenteen yleisessä kokoonpanossa olisi pyrittävä sukupuolten tasapuoliseen edustukseen. Hallintorakenne ei saisi vaikuttaa eikä puuttua EIP-ryhmän tai muiden toteutuskumppaneiden päätöksentekoon eikä korvata niiden hallintoelimiä.

⁽¹¹⁾ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

⁽¹²⁾ Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen vahvistamisesta (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 11).

⁽¹³⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1466/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

- (44) Olisi perustettava toteutuskumppaneiden edustajista ja jäsenvaltioiden edustajista sekä yhdestä Euroopan talous- ja sosiaalikomitean nimeämästä asiantuntijasta ja yhdestä alueiden komitean nimeämästä asiantuntijasta koostuva neuvottelukunta, jotta voidaan vaihtaa tietoja ja näkemyksiä InvestEU-rahaston puitteissa käyttöön otettavien rahoitustuotteiden käytöstä sekä keskustella muuttuvista tarpeista ja uusista tuotteista sekä erityisistä alueellisista markkinapuutteista.
- (45) Jotta neuvottelukunta voitaisiin muodostaa heti aluksi, komission olisi nimitettävä mahdollisten toteutuskumppaneiden edustajat väliaikaisesti yhdeksi vuodeksi, minkä jälkeen vastuu tästä siirtyisi takuusopimuksen tehneille toteutuskumppaneille.
- (46) Komission edustajista, toteutuskumppaneiden edustajista sekä yhdestä Euroopan parlamentin nimeämästä vailla äänioikeutta olevasta asiantuntijasta koostuvan johtokunnan olisi määritettävä InvestEU-rahaston strateginen ja operatiivinen ohjeistus.
- (47) Komission olisi arvioitava, ovatko toteutuskumppaneiden esittämät rahoitus- ja investointitoimet koko unionin oikeuden ja kaikkien sen toimintapolitiikkojen mukaisia. Toteutuskumppanin olisi viime kädessä tehtävä rahoitus- ja investointitoimia koskevat päätökset.
- (48) Riippumattomista asiantuntijoista koostuvan investointikomitean olisi tehtävä päätelmänsä tuen myöntämisestä EU:n takuuna rahoitus- ja investointitoimille, jotka täyttävät InvestEU-rahaston tukikelpoisuuskrityterit, ja näin tarjottava ulkopuolista asiantuntemusta hankkeisiin liittyvien investointien arvioinnissa. Investointikomitealla olisi oltava eri kokoonpanoja, joilla katetaan eri politiikan alat ja sektorit parhaalla mahdollisella tavalla.
- (49) Komission hoitaman riippumattoman sihteeristön, joka on vastuussa investointikomitean puheenjohtajalle, olisi avustettava investointikomiteaa.
- (50) Valitessaan toteutuskumppaneita InvestEU-rahaston käyttöön komission olisi otettava huomioon niiden kyky saavuttaa InvestEU-rahaston tavoitteet ja osallistua omilla varoillaan, jotta voidaan varmistaa riittävä maantieteellinen kattavuus ja hajonta, houkuttaa yksityisiä sijoittajia ja hajauttaa riskejä riittävästi sekä tarjota ratkaisuja, joilla puututaan markkinoiden toimintapuutteisiin ja optimaalista heikompiin investointitilanteisiin. Kun otetaan huomioon EIP-ryhmän perussopimukseen perustuva asema, sen valmiudet toimia kaikissa jäsenvaltioissa ja kokemukset, joita nykyisistä rahoitusvälineistä ja ESIR-rahastosta on saatu, EIP-ryhmän olisi edelleen pysyttävä InvestEU-rahaston EU-osiossa etuoikeutettuna toteutuskumppanina. EIP-ryhmän lisäksi kansallisten kehityspankkien ja -laitosten olisi voitava tarjota täydentävää rahoitustuotevalikoimaa, sillä niiden kokemuksesta ja valmiuksista kansallisella ja alueellisella tasolla voisi olla hyötyä julkisten varojen vaikutuksen maksimoimisessa unionin koko alueella ja hankkeiden oikeudenmukaisen maantieteellisen tasapainon varmistamisessa. InvestEU-ohjelma olisi toteutettava siten, että edistetään pienempiä ja uudempiä kehityspankkien ja -laitosten tasapuolisia toimintaedellytyksiä. Lisäksi muiden kansainvälisten rahoituslaitosten olisi voitava tulla toteutuskumppaneiksi, erityisesti jos ne voivat tietyissä jäsenvaltioissa tarjota suhteellista etua erityisasiantuntemuksen ja -kokemuksen muodossa ja jos niiden osake-enemmistö on unionissa. Myös muiden yhteisöjen, jotka täyttävät varainhoitoasetuksessa asetetut vaatimukset, olisi voitava tulla toteutuskumppaneiksi.
- (51) Paremmat maantieteellisen hajonnan edistämiseksi voidaan perustaa investointijärjestelyjä, joissa yhdistyvät toteutuskumppaneiden sekä sellaisten muiden kansallisten kehityspankkien ja -laitosten pyrkimykset ja asiantuntemus, joilla on suppea kokemus rahoitusvälineiden käytöstä. Tällaisten rakenteiden perustamiseen olisi kannustettava muun muassa InvestEU-neuvontakeskuksesta saatavalla tuella. On asianmukaista koota yhteen investointikumppaneita, viranomaisia, asiantuntijoita, koulutus- ja tutkimuslaitoksia, asiaankuuluvia työmarkkina-osapuolia ja kansalaisyhteiskunnan edustajia sekä muita asiaankuuluvia toimijoita unionin, kansallisella ja alueellisella tasolla investointijärjestelyjen käytön edistämiseksi asianomaisilla aloilla.

- (52) Jäsenvaltio-osioon kuuluva EU:n takuu olisi myönnettävä mille tahansa varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti tukikelpoiselle toteutuskumppanille, mukaan lukien kansalliset tai alueelliset kehityspankit tai -laitokset, EIP, EIR ja muut kansainväliset rahoituslaitokset. Jäsenvaltio-osion toteutuskumppaneita valittaessa komission olisi otettava huomioon kunkin jäsenvaltion ehdotukset rahoitusosuussopimuksen mukaisesti. Varainhoitoasetuksen 154 artiklan mukaan komission on tehtävä arvio toteutuskumppanin säännöistä ja menettelyistä sen varmistamiseksi, että ne tarjoavat unionin taloudellisille eduille komission tarjoamaa suojaa vastaavan suojan tason.
- (53) Toteutuskumppanin olisi tehtävä rahoitus- ja investointitoimia koskeva lopullinen päätös omissa nimissään, toteutettava toimet sisäisten sääntöjensä, toimintapolitiikkojensa ja menettelyjensä mukaisesti ja kirjattava ne omaan tilinpäätökseensä tai tapauksen mukaan ilmoitettava ne tilinpäätöksen liitetiedoissa. Näin ollen komission olisi kirjattava ainoastaan EU:n takuusta mahdollisesti aiheutuva taloudellinen vastuu ja ilmoitettava takuun enimmäismäärä, mukaan lukien kaikki asiaankuuluvat tiedot myönnetystä takuusta.
- (54) InvestEU-rahaston olisi tarvittaessa sallittava unionin talousarviosta tai muista lähteistä, kuten EU:n päästökauppa-järjestelmän innovointirahastosta, rahoitettujen avustusten tai rahoitusvälineiden taikka sekä avustusten että rahoitusvälineiden joustava, saumaton ja tehokas yhdistäminen EU:n takuun kanssa tilanteissa, joissa tämä on tarpeen, jotta voidaan parhaiten tukea markkinoiden toimintapuutteiden tai optimaalista heikompien investointilanteiden ratkaisemiseen tähtäviä investointeja.
- (55) Hankkeiden, joita toteutuskumppanit esittävät InvestEU-ohjelman tuen piiriin ja joihin sisältyy InvestEU-rahaston tuen yhdistäminen muista unionin ohjelmista myönnettyyn tukeen, olisi kokonaisuudessaan vastattava kyseisten unionin ohjelmien tavoitteita ja tukikelpoisuuskeriteitä. EU:n takuun käytöstä olisi päätettävä InvestEU-ohjelman mukaisesti.
- (56) InvestEU-neuvontakeskuksen olisi tuettava vahvan investointihankejatkumon kehittämistä jokaiselle politiikkaikkunalle neuvonta-aloitteilla, jotka ovat EIP-ryhmän tai muiden neuvontakumppaneiden täytäntöön panemia taikka suoraan komission täytäntöön panemia. InvestEU-neuvontakeskuksen olisi edistettävä maantieteellisen hajonnan lisäämistä unionin taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen liittyvien tavoitteiden edistämiseksi ja alueellisten erojen vähentämiseksi. InvestEU-neuvontakeskuksen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota pienten hankkeiden yhdistämiseen suuremmiksi salkuiksi. Komission, EIP-ryhmän ja muiden neuvontakumppaneiden olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä tuen tehokkuuden, synergiaetujen ja tosiasiallisen maantieteellisen kattavuuden varmistamiseksi kaikkialla unionissa ottaen huomioon paikallisten toteutuskumppaneiden asiantuntemus ja paikalliset valmiudet sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/1017⁽¹⁵⁾ perustettu Euroopan investointineuvontakeskus. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen nro 12/2020 "Euroopan investointineuvontakeskus: toiminta käynnistettiin investointien lisäämiseksi EU:ssa, mutta keskuksen vaikutus on edelleen vähäinen"⁽¹⁶⁾ havaintoja olisi tarkasteltava huolellisesti, jotta voidaan maksimoida InvestEU-neuvontakeskuksen teho ja vaikutus. InvestEU-neuvontakeskuksen olisi tarjottava keskitetty yhteyspiste hankekehitystuella, jota InvestEU-neuvontakeskus antaa viranomaisille ja hankkeiden toteuttajille.
- (57) Komission olisi perustettava InvestEU-neuvontakeskus EIP-ryhmä tärkeimpänä kumppaninaan ja hyödynnettävä Euroopan investointineuvontakeskuksen kautta saatuja kokemuksia. Komission olisi vastattava InvestEU-neuvontakeskuksen politiikan ohjauksesta sekä keskitetyn yhteyspisteen hallinnoinnista. EIP-ryhmän olisi tarjottava politiikkaikkunoiden mukaisia neuvonta-aloitteita. EIP-ryhmän olisi lisäksi tarjottava komissiolle operatiivisia palveluja, myös antamalla panoksensa neuvonta-aloitteita koskevaan strategiseen ja poliittiseen ohjeistukseen, kartoittamalla olemassa olevia ja tulevia neuvonta-aloitteita, arvioimalla neuvontatarpeita ja antamalla komissiolle neuvoja optimaalisista keinoista vastata näihin tarpeisiin olemassa olevien tai uusien neuvonta-aloitteiden avulla.

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/1017, annettu 25 päivänä kesäkuuta 2015, Euroopan strategisten investointien rahastosta, Euroopan investointineuvontakeskuksesta ja Euroopan investointihankeportaalista sekä asetusten (EU) N:o 1291/2013 ja (EU) N:o 1316/2013 muuttamisesta – Euroopan strategisten investointien rahasto (EUVL L 169, 1.7.2015, s. 1).

⁽¹⁶⁾ EUVL C 170, 18.5.2020, s. 22.

- (58) Jotta voidaan taata neuvontapalvelujen ulottaminen laajalle maantieteelliselle alueelle koko unionissa ja hyödyntää tuloksellisesti paikallista tietämystä InvestEU-rahastosta, olisi varmistettava InvestEU-neuvontakeskuksen paikallinen edustus siellä, missä sitä tarvitaan, ottaen huomioon nykyiset tukijärjestelyt ja paikallisten kumppaneiden läsnäolo; näin voidaan antaa konkreettista, ennakoivaa ja räätälöityä tukea paikan päällä. Jotta voidaan helpottaa neuvontatuen tarjoamista paikallistasolla ja varmistaa tuen tehokkuus, synergiavaikutus ja tosiasiallinen maantieteellinen kattavuus kaikkialla unionin alueella, InvestEU-neuvontakeskuksen olisi tehtävä yhteistyötä kansallisten kehityspankkien ja -laitosten kanssa sekä hyödynnettävä ja käytettävä niiden asiantuntemusta.
- (59) InvestEU-neuvontakeskuksen olisi tarjottava neuvontatukea pienikokoisille hankkeille ja startup-yrityshankkeille etenkin silloin, kun startup-yritys pyrkii suojaamaan tutkimus- ja innovointi-investointejaan immateriaalioikeuksilla, kuten patenteilla, ottaen huomioon muut palvelut, joilla nämä toimet voidaan kattaa, ja pyrkien synergiaan kyseisten palvelujen kanssa.
- (60) InvestEU-rahaston yhteydessä tarvitaan hankkeiden kehittämiseen liittyvää tukea ja valmiuksien kehittämistukea laadukkaiden hankkeiden alullepanon edellyttämien organisatoristen valmiuksien ja markkinakehitystoiminnan kehittämistä varten. Tällainen tuki olisi kohdennettava myös rahoituksenvälittäjiin, jotka ovat avainasemassa, jotta pk-yrityksiä voidaan auttaa saamaan rahoitusta ja hyödyntämään koko potentiaalinsa. Neuvontatuen tavoitteena on lisäksi luoda edellytykset mahdollisten tukikelpoisten rahoituksen saajien määrän lisäämiseen uusilla markkinasegmenteillä, erityisesti jos yksittäisten hankkeiden pieni koko lisää huomattavasti transaktiokustannuksia hanketasolla, kuten sosiaalisen rahoituksen ekosysteemeissä, mukaan lukien hyväntekeväisyysjärjestöt, tai kulttuurialalla ja luovilla aloilla. Valmiuksien kehittämistuen pitäisi olla täydentävää tukea niiden toimien lisäksi, jotka toteutetaan unionin muiden, tietyt politiikan alat kattavien ohjelmien puitteissa. Olisi pyrittävä myös tukemaan mahdollisten hankkeiden toteuttajien, erityisesti paikallisten organisaatioiden ja viranomaisten, valmiuksien kehittämistä.
- (61) Olisi otettava käyttöön InvestEU-portaali, joka tarjoaa helposti saatavilla olevan ja käyttäjäystävällisen hanketietokannan, jolla lisätään rahoitusta tarvitsevien investointihankkeiden näkyvyyttä ja jonka tarkoituksena on erityisesti tarjota toteutuskumppaneille unionin oikeuden ja toimintapolitiikkojen mukainen mahdollinen investointihankejatkumo.
- (62) InvestEU-ohjelman yhteydessä olisi toteutettava neuvoston asetuksen (EU) 2020/2094⁽¹⁷⁾ mukaisesti ja siinä osoitettujen määrärahojen rajoissa elpymis- ja palautumistoimenpiteitä, jotta covid-19-kriisin ennennäkemättömiä vaikutuksia voidaan lievittää. Tällaisia lisävaroja käytettäessä olisi varmistettava asetuksessa (EU) 2020/2094 säädettyjen määräaikaisten noudattaminen.
- (63) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen⁽¹⁸⁾ 22 ja 23 kohdan nojalla InvestEU-ohjelmaa olisi arvioitava erityisten seurantavaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella välttämättä samalla erityisesti jäsenvaltioille aiheutuvaa hallinnollista rasitusta ja ylisääntelyä. Kyseisiin vaatimuksiin olisi tarvittaessa sisällytettävä mitattavissa olevia indikaattoreita, joiden perusteella arvioidaan InvestEU-ohjelman käytännön vaikutuksia.
- (64) Olisi otettava käyttöön kattava seurantakehyks, joka perustuu tuotos-, tulos- ja vaikutusindikaattoreihin, jotta voidaan seurata edistymistä unionin tavoitteissa. Jotta vastuuvälittäjien osuus unionin kansalaisia kohtaan voidaan varmistaa, komission olisi raportoitava vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle InvestEU-ohjelman edistymisestä ja vaikutuksista ja sen perusteella toteutetuista toimita.
- (65) Tähän asetukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä. Näissä varainhoitoasetukseen sisältyvissä säännöissä vahvistetaan erityisesti menettely, joka koskee talousarvion laatimista ja toteuttamista käyttäen avustuksia, hankintoja, palkintoja ja välillistä toteutusta, sekä säädetään taloushallinnon toimijoiden toiminnan valvonnasta. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan nojalla hyväksyttyihin sääntöihin sisältyy myös yleinen ehdollisuusjärjestelmä unionin talousarvion suojaamiseksi.

⁽¹⁷⁾ Neuvoston asetukset (EU) 2020/2094, annettu 14 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan unionin elpymisvälineen perustamisesta covid-19-kriisin jälkeisen elpymisen tukemiseksi (EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

⁽¹⁸⁾ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (66) InvestEU-ohjelmaan sovelletaan varainhoitoasetusta. Siinä vahvistetaan unionin talousarvion toteuttamista koskevat säännöt, mukaan lukien talousarviotakuita koskevat säännöt.
- (67) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013⁽¹⁹⁾ sekä neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95⁽²⁰⁾, (Euratom, EY) N:o 2185/96⁽²¹⁾ ja (EU) 2017/1939⁽²²⁾ mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien, mukaan lukien petokset, ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintään ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määräämiseen liittyvät toimenpiteet. Euroopan petostentorjuntavirastolla (OLAF) on valtuudet erityisesti asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 mukaisesti tehdä hallinnollisia tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia unionin taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371⁽²³⁾ mukaisesti.

Unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on varainhoitoasetuksen mukaisesti toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön, EPPOlle tarvittavat oikeudet ja valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

- (68) Kolmannet maat, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, voivat osallistua unionin ohjelmiin Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksessa⁽²⁴⁾ vahvistetun yhteistyön puitteissa; ETA-sopimuksessa määrätään ohjelmien toteuttamisesta kyseisen sopimuksen mukaisesti hyväksytyin perusteella. Kolmannet maat voivat osallistua myös muiden oikeudellisten välineiden perusteella. Tähän asetukseen olisi lisättävä erityinen säännös, jolla myönnetään toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti.
- (69) Merentakaisiin maihin tai merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat neuvoston päätöksen 2013/755/EU⁽²⁵⁾ nojalla saada rahoitusta InvestEU-ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa.
- (70) Jotta voidaan täydentää tämän asetuksen tiettyjä muita kuin keskeisiä osia investointisuuntaviivoilla ja indikaattoreiden tulostaululla ja helpottaa tulosindikaattoreiden nopeaa ja joustavaa mukauttamista sekä muuttaa rahoitusasetusta, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä eri politiikkaikkunoiden rahoitus- ja investointitoimia koskevien investointisuuntaviivojen laatimisesta, tulostaulusta, tämän asetuksen liitteen III muuttamisesta indikaattoreiden tarkistamiseksi tai täydentämiseksi ja rahoitusosuuden muuttamiseksi. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti näihin investointisuuntaviivoihin olisi sisällyttävä asianmukaiset säännökset,

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁰⁾ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽²¹⁾ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽²²⁾ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

⁽²⁴⁾ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽²⁵⁾ Neuvoston päätös 2013/755/EU, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, merentakaisen maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin (MMA-assosiaatiopäätös) (EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1).

joilla välitetään tarpeetonta hallinnollista räsitusta. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

- (71) Rahoitus- ja investointitoimille, joita koskevan rahoitus sopimuksen tai transaktion toteutuskumppani on allekirjoittanut tai tehnyt 1 päivän tammikuuta 2021 ja niitä koskevien takuusopimusten allekirjoittamisen välisenä aikana, olisi voitava myöntää EU:n takuu edellyttäen, että nämä toimet mainitaan takuusopimuksessa ja ne läpäisevät politiikkojen noudattamista koskevan tarkastuksen tai saavat myönteisen lausunnon Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdyn Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 5, jäljempänä 'EIP:n perussääntö', 19 artiklassa tarkoitetun menettelyn puitteissa ja että molemmissa tapauksissa investointikomitea hyväksyy ne.
- (72) Talousarviovarojen käytön optimoimiseksi olisi oltava mahdollista yhdistää vuosien 2014–2020 monivuotisen rahoituskehysten nojalla perustettujen rahoitusvälineiden asiaankuuluvat salkut ja asetuksen (EU) 2015/1017 mukainen EU:n takuu tämän asetuksen mukaiseen EU:n takuuseen. Tällaisella yhdistämisellä aikaansaadun paremman riskinkantokyvyn ansiosta voitaisiin lisätä tämän asetuksen mukaisen EU-takuun tehokkuutta ja mahdollistaa lisätuki rahoituksen lopullisille saajille. Yhdistämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt olisi määriteltävä komission ja EIP:n tai EIR:n välisessä takuusopimuksessa. Yhdistämisen ehtojen olisi oltava sopusoinnussa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen ⁽²⁶⁾ kanssa.
- (73) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita eli puuttua unionin laajuisiin ja jäsenvaltiokohtaisiin markkinoiden toimintapuutteisiin ja optimaalista heikompiin investointitilanteisiin sekä mahdollistaa uusiin tai monimutkaisiin markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin kohdistettujen innovatiivisten rahoitustuotteiden ja niiden levitysjärjestelmien unioninlaajuinen markkinatestaus, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (74) Jotta varmistetaan jatkuvuus tuen myöntämisessä asiaankuuluvalla politiikan alalla ja mahdollistetaan se, että täytäntöönpano aloitetaan monivuotisen rahoituskehysten 2021–2027 alusta, tämän asetuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti ja sitä olisi sovellettava taannehtivasti 1 päivästä tammikuuta 2021,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan InvestEU-rahasto, josta myönnetään EU:n takuu unionin sisäisten politiikkojen tavoitteisiin myötävaikuttavien toteutuskumppaneiden toteuttamien rahoitus- ja investointitoimien tukemiseksi.

⁽²⁶⁾ EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7.

Lisäksi tällä asetuksella perustetaan neuvontamekanismi tarjoamaan tukea investointikelpoisten hankkeiden kehittämiseen ja rahoituksen saantiin ja avustamaan niihin liittyvien valmiuksien kehittämisessä, jäljempänä 'InvestEU-neuvontakeskus'. Tällä asetuksella perustetaan myös tietokanta, jonka avulla hankkeet, joille hankkeiden toteuttajat hakevat rahoitusta, saavat näkyvyyttä ja jonka kautta sijoittajat saavat tietoa investointimahdollisuuksista, jäljempänä 'InvestEU-portaali'.

Tässä asetuksessa vahvistetaan InvestEU-ohjelman tavoitteet, sen talousarvio ja EU:n takuun määrä vuosiksi 2021–2027, unionin rahoituksen muodot ja rahoitusta koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) 'InvestEU-ohjelmalla' InvestEU-rahastoa, InvestEU-neuvontakeskusta, InvestEU-portaalia ja rahoitusta yhdistäviä toimia yhdessä;
- 2) 'EU:n takuulla' unionin talousarviosta rahoitettavaa yleistä, peruuttamatonta, ehdotonta ja vaadittaessa maksettavaa talousarviotakuuta, jonka puitteissa varainhoitoasetuksen 219 artiklan 1 kohdan mukaiset talousarviotakuut tulevat voimaan toteutuskumppaneiden kanssa tehtyjen yksittäisten takuusopimusten tullessa voimaan;
- 3) 'politiikkaikkunalla' 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua osa-aluetta, jota tuetaan kohdennetusti EU:n takuulla;
- 4) 'osiolla' EU:n takuun osaa, joka määritellään takuun perustana olevien varojen alkuperän perusteella;
- 5) 'rahoitusta yhdistävällä toimella' unionin talousarviosta tuettavaa toimea, jonka tarkoituksena on yhdistää EU:n talousarviosta rahoitettavia tukimuotoja, joita ei makseta takaisin, EU:n talousarviosta rahoitettavia takaisin maksettavia tukimuotoja tai näitä molempia kehitysrahoituslaitosten tai muiden julkisten rahoituslaitosten tai kaupallisten rahoituslaitosten ja sijoittajien rahoittamiin, takaisin maksettaviin tukimuotoihin; unionin ohjelmat, joita rahoitetaan muista lähteistä kuin unionin talousarviosta, esimerkiksi EU:n päästökauppajärjestelmän innovointirahastosta, voidaan rinnastaa tässä määritelmässä unionin talousarviosta rahoitettaviin unionin ohjelmiin;
- 6) 'EIP-ryhmällä' EIP:tä, sen tytäryhtiöitä ja muita Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Euroopan investointipankin perussäännöstä tehdystä pöytäkirjassa N:o 5, jäljempänä 'EIP:n perussääntö', olevan 28 artiklan 1 kohdan nojalla perustettuja yksiköjä;
- 7) 'rahoitusosuudella' toteutuskumppanin oman riskinottokapasiteetin muotoista rahoitusosuutta, joka annetaan samoin ehdoin EU:n takuun kanssa tai toisessa muodossa, joka mahdollistaa InvestEU-ohjelman tehokkaan toteuttamisen ja varmistaa samalla etujen asianmukaisen yhteensovittamisen;
- 8) 'rahoitusosussopimuksella' oikeudellista välinettä, jolla komissio ja yksi tai useampi jäsenvaltio määrittelevät EU:n takuun ehdot 10 artiklassa vahvistetussa jäsenvaltio-osiossa;
- 9) 'rahoitustuotteella' rahoitusmekanismia tai -järjestelyä, jonka ehtojen nojalla toteutuskumppani tarjoaa suoraa tai välitettyä rahoitusta lopullisille saajille käyttäen mitä tahansa 16 artiklassa tarkoitettua rahoitustyyppiä;
- 10) 'rahoitus- ja investointitoimella' tai 'rahoitus- tai investointitoimella' toteutuskumppanin omissa nimissään sisäisten sääntöjensä, toimintapolitiikkojensa ja menettelyjensä mukaisesti toteuttamaa toimea, jolla lopullisille saajille annetaan rahoitusta suoraan tai välillisesti rahoitustuotteiden välityksellä ja joka kirjataan toteutuskumppanin tilinpäätökseen tai tapauksen mukaan ilmoitetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa;
- 11) 'yhteistyössä hallinnoitavilla rahastoilla' rahastoja, jotka tarjoavat mahdollisuuden osoittaa osan kyseisistä rahastoista talousarviotakuun rahoittamiseen InvestEU-rahaston jäsenvaltio-osiossa, eli Euroopan aluekehitysrahastoa (EAKR) ja koheesiorahastoa, jotka on määrä perustaa Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella vuosiksi 2021–2027, Euroopan sosiaalirahasto plussaa (ESR+), joka on määrä perustaa Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, jäljempänä 'vuosia 2021–2027 koskeva ESR+-asetus', Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa (EMKVR), joka on määrä perustaa Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta ja asetuksen (EU) N:o 508/2014 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, sekä Euroopan maaseudun kehittämisen

maatalousrahaa, joka on määrä perustaa jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousraha-rahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, jäljempänä 'YMP:n strategiasuunnitelma-asetus';

- 12) 'takuusopimuksella' oikeudellista välinettä, jolla komissio ja toteutuskumppani määrittävät ehdot, jotka koskevat ehdotusten tekemistä EU:n takuun myöntämisestä rahoitus- ja investointitoimille, EU:n takuun myöntämistä kyseisille toimille ja kyseisten toimien toteuttamista tämän asetuksen mukaisesti;
- 13) 'toteutuskumppanilla' kelpoisuusvaatimukset täyttävää vastapuolta, kuten rahoituslaitosta tai muuta rahoituksenvälittäjää, jonka kanssa komissio on tehnyt takuusopimuksen;
- 14) 'Euroopan yhteistä etua koskevalla tärkeällä hankkeella' hanketta, joka täyttää kaikki kriteerit, jotka on vahvistettu Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteista annetussa komission tiedonannossa tai mainitun tiedonannon mahdollisissa myöhemmissä tarkistuksissa;
- 15) 'neuvontasopimuksella' oikeudellista välinettä, jolla komissio ja neuvontakumppani määrittävät InvestEU-neuvontakeskuksen toteutusta koskevat ehdot;
- 16) 'neuvonta-aloitteella' teknistä apua ja neuvontapalveluja, mukaan lukien valmiuksien kehittämistoimet, joilla tuetaan investointeja ja joita tarjoavat neuvontakumppanit, komission kanssa sopimuksen tehneet ulkoiset palveluntarjoajat tai toimeenpanovirastot;
- 17) 'neuvontakumppanilla' kelpoisuusvaatimukset täyttävää vastapuolta, kuten rahoituslaitosta tai muuta yhteisöä, jonka kanssa komissio on tehnyt neuvontasopimuksen yhden tai useamman neuvonta-aloitteen toteuttamiseksi, lukuun ottamatta neuvonta-aloitteita, joiden toteuttajina ovat komission kanssa sopimuksen tehneet ulkoiset palveluntarjoajat tai toimeenpanovirastot;
- 18) 'investointijärjestelyllä' erityisrahoitusyhtiötä, hoidettua tiliä, sopimusperusteista yhteisrahoitus- tai riskinjakojärjestelyä tai millä tahansa muulla tavoin luotua järjestelyä, jonka kautta yhteisöt kanavoivat rahoitusosuuden erinäisten investointihankkeiden rahoittamiseksi ja johon voi sisältyä
 - a) kansallinen tai alueellinen järjestely, johon on koottu useita investointihankkeita tietyn jäsenvaltion alueella;
 - b) rajatylittävä, usean maan kattava, alueellinen tai makroalueellinen järjestely, johon on koottu investointihankkeista tietyllä maantieteellisellä alueella kiinnostuneita kumppaneita useilta alueilta tai useista jäsenvaltioista tai kolmansista maista;
 - c) aihekohtainen järjestely, johon on koottu tietyn alan investointihankkeita;
- 19) 'mikrorahoituksella' vuosia 2021–2027 koskevan ESR+-asetuksen asiaankuuluvissa säännöksissä määriteltyä mikrorahoitusta;
- 20) 'kansallisella kehityspankilla tai -laitoksella' oikeussubjektia, joka harjoittaa ammattimaista rahoitustoimintaa ja jolle jäsenvaltio tai jäsenvaltion keskus-, alue- tai paikallistason yhteisö on antanut tehtäväksi toteuttaa kehittämis- tai edistämistoimia;
- 21) 'pienellä ja keskisuurella yrityksellä' tai 'pk-yrityksellä' komission suosituksen 2003/361/EY⁽²⁷⁾ liitteessä tarkoitettua mikroyritystä tai pientä tai keskisuurta yritystä;

⁽²⁷⁾ Komission suositus 2003/361/EY, annettu 6 päivänä toukokuuta 2003, mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36).

- 22) 'pienellä midcap-yrityksellä' yhteisöä, joka ei ole pk-yritys ja jossa on enintään 499 työntekijää;
- 23) 'yhteiskunnallisella yrityksellä' vuosia 2021–2027 koskevan ESR+-asetuksen asiaankuuluvissa säännöksissä määriteltyä yhteiskunnallista yritystä.

3 artikla

InvestEU-ohjelman tavoitteet

1. InvestEU-ohjelman yleisenä tavoitteena on tukea unionin politiikkatavoitteita rahoitus- ja investointitoimilla, joilla myötävaikutetaan:

- a) unionin kilpailukykyyn, tutkimus, innovointi ja digitalisaatio mukaan lukien;
- b) unionin talouden kasvuun ja työllisyyteen, unionin talouden kestävyys- ja ympäristö- ja ilmastouluuttavuuteen siten, että myötävaikutetaan kestävä kehityksen tavoitteiden ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen sekä korkealaatuisten työpaikkojen luomiseen;
- c) unionin sosiaalista palautumiskykyä, osallistavuutta ja innovatiivisuutta;
- d) tieteen ja teknologian kehityksen sekä kulttuurin ja koulutuksen edistämiseen;
- e) unionin pääomamarkkinoiden yhdentymiseen ja sisämarkkinoiden vahvistamiseen, mukaan lukien ratkaisut, joilla puututaan unionin pääomamarkkinoiden hajanaisuuteen, monipuolistetaan unionin yritysten rahoituslähteitä ja edistetään kestävä rahoitusta;
- f) taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden edistämiseen; tai
- g) unionin talouden kestävään ja osallistavaan elpymiseen covid-19-kriisin jälkeen, muun muassa myöntämällä pääomatukea pk-yrityksille, joihin covid-19-kriisi vaikutti kielteisesti ja jotka eivät olleet valtiontukisääntöjen määritelmän mukaan vaikeuksissa jo vuoden 2019 lopussa, aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden olemassa olevien strategisten arvoketjujen ylläpitämiseen ja vahvistamiseen ja uusien tällaisten arvoketjujen kehittämiseen sekä unionille strategisesti tärkeän toiminnan, myös Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden, ylläpitämiseen ja lujittamiseen kriittisen infrastruktuurin, olipa se fyysistä tai virtuaalista, muutokseen johtavan teknologian, mullistavien innovaatioiden ja yritysten ja kuluttajien tarvitsemien hyödykkeiden osalta sekä kestävä siirtymän tukemiseen.

2. InvestEU-ohjelman erityistavoitteet ovat seuraavat:

- a) kestävään infrastruktuuriin liittyvien rahoitus- ja investointitoimien tukeminen 8 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuilla osa-alueilla;
- b) tutkimukseen, innovointiin ja digitalisaatioon liittyvien rahoitus- ja investointitoimien tukeminen, mukaan lukien innovatiivisten yritysten laajentamisen ja teknologioiden markkinoille tuomisen tukeminen, 8 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuilla osa-alueilla;
- c) pk-yritysten ja pienten midcap-yritysten rahoituksen saannin ja saatavuuden parantaminen ja tällaisten yritysten maailmanlaajuisen kilpailukykyyn lisääminen;
- d) yhteiskunnallisten yritysten mikrorahoituksen ja muun rahoituksen saannin ja saatavuuden parantaminen, jotta voidaan tukea sosiaalisiin investointeihin ja osaamiseen ja taitoihin liittyviä rahoitus- ja investointitoimia sekä kehittää ja vakiinnuttaa sosiaalisten investointien markkinoita 8 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetuilla osa-alueilla.

4 artikla

EU:n takuun talousarvio ja määrä

1. Jäljempänä 9 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua EU-osiota varten EU:n takuu on 26 152 310 073 euroa (käypinä hintoina). Sen rahoitusaste on 40 prosenttia. Tästä rahoitusasteesta johtuvaa rahoitusta laskettaessa otetaan huomioon myös 35 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettu määrä.

Tämän asetuksen 9 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua jäsenvaltio-osiota varten EU:n takuuta voidaan korottaa jäsenvaltioiden Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälinettä koskevista rahoitussäännöistä annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen, jäljempänä 'yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskeva asetus', EAKR:n, ESR+:n, koheesiorahaston ja EMKVR:n käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten ja YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten nojalla osoittamalla määrällä.

Jäsenvaltiot voivat suorittaa myös käteisellä tai takauksena lisämaksun EU:n takuun korottamiseksi jäsenvaltio-osiota varten. Käteisellä suoritettua määrää pidetään varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan toisen virkkeen mukaisesti ulkoisena käyttötarkoitukseensa sidottuna tulona.

Tämän asetuksen 5 artiklassa tarkoitetut kolmansien maiden rahoitusosuudet, jotka varainhoitoasetuksen 218 artiklan 2 kohdan mukaisesti suoritetaan kokonaan käteisenä, korottavat ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua EU:n takuuta.

2. Tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua määräästä 14 825 000 000 euroa (käypinä hintoina) osoitetaan asetuksen (EU) 2020/2094 1 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpanotoimiin tämän asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tavoitteita varten.

Tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua määräästä 11 327 310 073 euroa (käypinä hintoina) osoitetaan 3 artiklan 2 kohdan a–d alakohdassa tarkoitettuja tavoitteita varten.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut määrät ovat käytettävissä vasta asetuksen (EU) 2020/2094 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua päivästä alkaen.

EU-osiota varten tarkoitetun EU:n takuun ohjeellinen jakautuminen esitetään tämän asetuksen liitteessä I. Komissio voi tarvittaessa poiketa liitteessä I tarkoitetuista määristä enimmillään 15 prosenttia kunkin 3 artiklan 2 kohdan a–d alakohdassa tarkoitetun tavoitteen osalta. Komissio ilmoittaa tällaisesta poikkeamisesta Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

3. Jäljempänä VI ja VII luvussa säädettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen varatut rahoituspuitteet ovat 430 000 000 euroa (käypinä hintoina).

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitettua määrää voidaan käyttää myös InvestEU-ohjelman toteuttamista koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimintaan, mukaan lukien sisäiset tietotekniikkajärjestelmät.

5 artikla

InvestEU-rahastoon assosioituneet kolmannet maat

Seuraavat kolmannet maat voivat osallistua tämän asetuksen 9 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun InvestEU-rahaston EU-osion ja tämän asetuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen politiikkaikkunoiden rahoittamiseen voidakseen osallistua tiettyihin rahoitustuotteisiin varainhoitoasetuksen 218 artiklan 2 kohdan nojalla:

- a) Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenet, jotka ovat ETA:n jäseniä, Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
- b) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat niitä koskevilla puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja yleisten ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;

- c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat niitä koskevissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja yleisten ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;
- d) muut kolmannet maat kunkin kolmannen maan osallistumisesta mihin tahansa unionin ohjelmaan tehdyssä erityisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti edellyttäen, että kyseisellä sopimuksella
- i) varmistetaan oikeudenmukainen tasapaino unionin ohjelmiin osallistuvan kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;
 - ii) vahvistetaan ohjelmiin osallistumisen edellytykset, mukaan lukien yksittäisiin ohjelmiin maksettavien rahoitusosuuksien laskentatapa, ja ohjelmien hallintokustannukset;
 - iii) ei anneta kolmannelle maalle unionin ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa;
 - iv) taataan unionin oikeus varmistaa varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan.

Tämän artiklan ensimmäisen kohdan d alakohdan ii alakohdassa tarkoitettujen rahoitusosuudet ovat käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

6 artikla

Unionin rahoituksen toteutus ja muodot

1. EU:n takuun toteutuksessa käytetään välillistä hallinnointia, johon osallistuvat varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan c alakohdan ii, iii, v ja vi alakohdassa tarkoitettujen elimet. Tämän asetuksen mukaisen unionin rahoituksen muut muodot, mukaan lukien varainhoitoasetuksen VIII osaston mukaisesti toteutettavat avustukset ja tämän artiklan mukaisesti toteutettavat rahoitusta yhdistävät toimet, toteutetaan varainhoitoasetuksen mukaisesti suoraa tai välillistä hallinnointia käyttäen, mahdollisimman sujuvasti ja varmistaen tehokas ja johdonmukainen tuki EU:n toimintapolitiikoille.
2. EU:n takuun kattamien rahoitus- ja investointitoimien, jotka ovat osa rahoitusta yhdistävää toimea, jossa tämän asetuksen mukaista tukea yhdistetään yhdestä tai useammasta muusta unionin ohjelmasta tulevaan tai EU:n päästökauppajärjestelmän innovointirahastosta katettavaan tukeen,
 - a) on vastattava niitä politiikkatavoitteita ja oltava niiden tukikelpoisuus-kriteerien mukaisia, jotka esitetään sitä unionin ohjelmaa koskevissa säännöissä, jonka nojalla tuesta päätetään;
 - b) on oltava tämän asetuksen mukaisia.
3. Rahoitusta yhdistävien toimien, joissa on mukana rahoitusväline, joka rahoitetaan kokonaisuudessaan unionin muista ohjelmista tai EU:n päästökauppajärjestelmän innovointirahastosta käyttämättä tämän asetuksen mukaista EU:n takuuta, on vastattava niitä politiikkatavoitteita ja oltava niiden tukikelpoisuus-kriteerien mukaisia, jotka esitetään sitä unionin ohjelmaa koskevissa säännöissä, jonka nojalla tukea myönnetään.
4. Tukimuodoista, joita ei makseta takaisin, ja unionin talousarviosta tulevista rahoitusvälineistä, jotka muodostavat osan tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua rahoitusta yhdistävästä toimesta, päätetään tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti kyseisen unionin ohjelman sääntöjä noudattaen ja ne toteutetaan rahoitusta yhdistävän toimen puitteissa tätä asetusta ja varainhoitoasetuksen X osastoa noudattaen.

Tällaisiin rahoitusta yhdistäviin toimiin liittyvässä raportoinnissa on käsiteltävä myös sitä, vastaavatko toimet niitä politiikkatavoitteita ja tukikelpoisuus-kriteereitä, jotka esitetään sitä unionin ohjelmaa koskevissa säännöissä, jonka nojalla tuesta päätetään, kuten myös sitä, ovatko toimet tämän asetuksen mukaisia.

7 artikla

Salkkujen yhdistäminen

1. Tämän asetuksen mukaisesta EU:n takuusta myönnettävä tuki, ohjelmakauden 2014–2020 ohjelmilla perustetuista rahoitusvälineistä myönnettävä unionin tuki ja asetuksella (EU) 2015/1017 perustetusta EU:n takuusta myönnettävä unionin tuki voidaan yhdistää rahoitustuotteiksi, jotka EIP tai EIR panee täytäntöön tämän asetuksen nojalla.

2. Poiketen siitä, mitä 19 artiklan 2 kohdassa ja 16 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, tämän asetuksen mukainen EU:n takuu voi kattaa myös 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tappioita, jotka liittyvät tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla rahoitustuotteilla tuettujen rahoitus- ja investointitoimien koko salkkuun.

Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen rahoitusvälineiden tavoitteista huolimatta 1 kohdassa tarkoitetuista rahoitusvälineistä johtuvien rahoitusvastuiden kattamiseksi saatuja varoja voidaan käyttää kattamaan tappioita, jotka liittyvät 1 kohdassa tarkoitetuilla rahoitustuotteilla tuettujen rahoitus- ja investointitoimien koko salkkuun.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista rahoitustuotteista aiheutuvat tappiot, tulot ja palautukset sekä mahdollisesti takaisin perityt määrät kohdennetaan määräsuhteessa kyseisessä kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin ja EU:n takuisiin, joista yhdistetty unionin tuki kyseiselle rahoitustuotteelle myönnetään.

4. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen rahoitustuotteiden ehdot, mukaan lukien vastaavat määräsuhteiset osuudet tappioista, tuloista, palautuksista ja takaisin perittävistä määristä, vahvistetaan 17 artiklassa tarkoitettua takuusopimuksessa.

II LUKU

InvestEU-rahasto

8 artikla

Politiikkaikkunat

1. InvestEU-rahasto toimii seuraavien neljän politiikkaikkunan kautta, jotta näillä aloilla voidaan puuttua markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin:

- a) kestävän infrastruktuurin politiikkaikkuna, joka käsittää kestävät investoinnit seuraavilla osa-alueilla: liikenne, mukaan lukien multimodaalinen liikenne, liikenneturvallisuus, johon kuuluu unionin tavoite, että kuolemaan johtavat onnettomuudet ja vakavat loukkaantumiset loppuvat tieliikenteessä vuoteen 2050 mennessä, rautatie- ja tieinfrastruktuurin korjaaminen ja kunnossapito, energia, erityisesti uusiutuva energia, energiatehokkuus vuoden 2030 energiapuiteiden mukaisesti, rakennusten peruskorjaushankkeet, joissa keskitytään energiansäästöön, ja rakennusten liittäminen osaksi energiaa, varastointia, digitalisointia ja liikennettä koskevaa järjestelmää, yhteenliittäminen, digitaalisten yhteyksien ja niiden saatavuuden parantaminen muun muassa maaseutualueilla, raaka-aineiden tarjonta ja käsittely, avaruus, valtameret, vesi, myös sisävesiväylät, jätehierarkian ja kiertotalouden mukainen jätehuolto, luonto ja muu ympäristöinfrastruktuuri, kulttuuriperintö, matkailu, laitteet, liikkuva omaisuus ja sellaisten innovatiivisten teknologioiden käyttöönotto, jotka edistävät ympäristö- ja ilmastokestävyyteen tai yhteiskunnalliseen kestäväyyteen liittyviä unionin tavoitteita ja jotka täyttävät ympäristö- tai yhteiskunnallista kestävyttä koskevat unionin normit;
- b) tutkimuksen, innovoinnin ja digitalisaation politiikkaikkuna, joka käsittää seuraavat: tutkimus-, tuotekehitys- ja innovointitoiminta, teknologioiden ja tutkimustulosten siirtäminen markkinoille markkinoiden edistäjien ja yritysten välisen yhteistyön tukemiseksi, innovatiivisten ratkaisujen esittely ja käyttöönotto ja innovatiivisten yritysten laajentamisen tukeminen sekä unionin teollisuuden digitalisaatio;
- c) pk-yritysten politiikkaikkuna, joka käsittää seuraavat: pk-yritysten, innovatiiviset ja kulttuurialalla ja luovilla aloilla toimivat pk-yritykset mukaan lukien, sekä pienten midcap-yritysten ensisijainen rahoituksen saanti ja saatavuus;

d) sosiaalisten investointien ja osaamisen politiikkaikkuna, joka käsittää seuraavat: mikrorahoitus, yhteiskunnallisten yritysten rahoitus, yhteisötalous sekä sukupuolten tasa-arvoa edistävät toimenpiteet, osaaminen, yleissivistävä koulutus, ammatillinen koulutus ja niihin liittyvät palvelut, sosiaalinen infrastruktuuri, mukaan lukien terveys- ja koulutusinfrastruktuuri sekä sosiaalinen ja opiskelija-asuntotuotanto, sosiaalinen innovointi, terveydenhuolto ja pitkäaikaishoito, osallistaminen ja saavutettavuus, kulttuuritoiminta ja luova toiminta, joilla on yhteiskunnallinen päämäärä, ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden integroiminen, mukaan lukien kolmansien maiden kansalaiset.

2. Perustetaan horisontaalisesti kaikissa politiikkaikkunoissa oikeudenmukaisen siirtymän järjestely. Järjestelyyn sisältyvät investoinnit, joilla puututaan sosiaalisiin, taloudellisiin ja ympäristöön liittyviin haasteisiin, jotka johtuvat siirtymäprosessista kohti unionin vuoden 2030 ilmastotavoitteen ja ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä koskevan tavoitteen saavuttamista, sekä jäsenvaltion oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa koskevan asetuksen asiaankuuluvien säännösten mukaisesti laatimassa oikeudenmukaista siirtymää koskevassa suunnitelmassa yksilöidyt tukialueet.

3. Kaikkiin politiikkaikkunoihin voi sisältyä strategisia investointeja, myös Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita, joilla tuetaan rahoituksen lopullisia saajia, joiden toiminnalla on strategista merkitystä unionille, erityisesti vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen, paremman häiriönsietokyvyn ja strategisten arvoketjujen vahvistamisen näkökulmasta.

Strategisten avaruus-, puolustus- ja kyberturvallisuusinvestointien tapauksessa sekä tietyntyyppisissä hankkeissa, joilla on tosiasiallisia ja suoria turvallisuusvaikutuksia kriittisillä aloilla, tämän artiklan 9 kohdan mukaisesti annetuissa investointisuuntaviivoissa, jäljempänä 'investointisuuntaviivat', on asetettava rajoituksia, jotka koskevat lopullisia saajia, jotka ovat kolmannen maan tai kolmansien maiden yhteisöjen määräysvallassa, ja lopullisia saajia, joiden toimeenpaneva johto on unionin ulkopuolella, jotta voidaan suojella unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuutta. Nämä rajoitukset on vahvistettava Euroopan puolustusrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2018/1092 kumoamisesta annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen asiaankuuluvissa säännöksissä ja unionin avaruusohjelman ja Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston perustamisesta sekä asetusten (EU) N:o 912/2010, (EU) N:o 1285/2013 ja (EU) N:o 377/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU kumoamisesta annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen asiaankuuluvissa säännöksissä säädettyjen osallistumiskelpoisia yhteisöjä koskevien periaatteiden mukaisesti.

Investointisuuntaviivoissa on asetettava muilla osa-alueilla mahdollisesti tarvittavat vaatimukset, jotka koskevat lopullisiin saajiin kohdistuvaa määräysvallan käyttöä ja niiden toimeenpanevaa johtoa sekä rahoituksenvälittäjiin kohdistuvaa määräysvallan käyttöä. Johtokunnan on otettava huomioon kyseiset vaatimukset ja asetettava tarvittaessa lisää tällaisia vaatimuksia.

4. Jos investointikomitealle ehdotettu rahoitus- tai investointitoimi kuuluu useampaan kuin yhteen politiikkaikkunaan, sen katsotaan kuuluvan siihen politiikkaikkunaan, johon sen päätavoite tai sen useimpien alahankkeiden päätavoite kuuluu, ellei investointisuuntaviivoissa määritetä toisin.

5. Rahoitus- ja investointitoimista on suoritettava alkuarviointi sen määrittämiseksi, onko niillä ympäristö-, ilmasto- tai sosiaalisia vaikutuksia. Jos toimilla on tällaisia vaikutuksia, niiden ilmasto-, ympäristö- ja sosiaalinen kestävyys on varmistettava, jotta ilmastoon, ympäristöön ja sosiaaliseen ulottuvuuteen kohdistuvat haitalliset vaikutukset voidaan minimoida ja niille koituvat edut maksimoida. Hankkeiden toteuttajien, jotka pyytävät rahoitusta, on toimitettava tätä varten riittävät tiedot 6 kohdassa tarkoitetun ohjeistuksen perusteella. Tiettyä ohjeistuksessa määritettyä kokoa pienemmät hankkeet vapautetaan kestävyuden varmistamisesta. Hankkeille, jotka ovat ristiriidassa ilmastotavoitteiden kanssa, ei saa myöntää tämän asetuksen mukaista tukea. Jos toteutuskumppani katsoo, ettei kestävyysarviointia ole aihetta tehdä, sen on toimitettava perustelu investointikomitealle.

6. Komissio laatii kestävyysohjeistuksen, jolla voidaan unionin ympäristö- ja sosiaalisten tavoitteiden ja -normien mukaisesti ja "ei merkittävää haittaa" -periaate asianmukaisesti huomioon ottaen

a) varmistaa ilmastonmuutokseen sopeutumisen osalta kyky sietää ilmastonmuutoksen mahdollisia haitallisia vaikutuksia tekemällä ilmastoon liittyvän haavoittuvuuden ja riskin arviointi, asiaankuuluvien sopeutumistoimenpiteiden toteuttaminen mukaan lukien, ja sisällyttää ilmastonmuutoksen lieventämisen osalta kasvihuonekaasupäästöjen kustannukset ja ilmastonmuutoksen lieventämistoimenpiteiden myönteiset vaikutukset kustannus-hyötyanalyysiin;

b) ottaa huomioon hankkeiden kokonaisvaikutus luonnonpääoman tärkeimpiin komponentteihin eli ilmaan, veteen, maaperään ja biologiseen monimuotoisuuteen;

- c) arvioida hankkeiden sosiaalinen vaikutus, myös sukupuolten tasa-arvoon, tiettyjen alueiden tai väestöryhmien sosiaaliseen osallisuuteen sekä sellaisten alueiden ja alojen taloudelliseen kehitykseen, joihin vaikuttavat rakenteelliset haasteet, kuten tarve pyrkiä hiilivapaaseen talouteen;
- d) tunnistaa hankkeet, jotka ovat ristiriidassa ilmastotavoitteiden saavuttamisen kanssa;
- e) antaa toteutuskumppaneille ohjeita 5 kohdassa säädettyä alkuarviointia varten.

7. Toteutuskumppaneiden on annettava komission antaman ohjeistuksen perusteella tiedot, jotka tarvitaan unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteita edistävien investointien seuraamiseksi.

8. Toteutuskumppaneiden on pidettävä tavoitteena, että vähintään 60 prosenttia kestävästä infrastruktuurin politiikkaikkunaan kuuluvista investoinneista edistää unionin ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamista.

Komissio ja toteutuskumppanit pyrkivät yhdessä siihen, että kestävästä infrastruktuurin politiikkaikkunaa varten käytettävä osa EU:n takuusta jaetaan niin, että 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen osa-alueiden välillä pyritään saavuttamaan tasapaino.

9. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä 34 artiklan mukaisesti, jotta tätä asetusta voidaan täydentää määrittelemällä kunkin politiikkaikkunan investointisuuntaviivat. Investointisuuntaviivoissa vahvistetaan myös järjestelyt tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetun oikeudenmukaisen siirtymän järjestelyn täytäntöönpanoa varten. Investointisuuntaviivat laaditaan tiiviissä vuoropuhelussa EIP-ryhmän ja muiden mahdollisten toteutuskumppaneiden kanssa.

10. Puolustus- ja avaruusala sekä kyberturvallisuutta koskevien strategisten rahoitus- ja investointitoimien osalta investointisuuntaviivoissa voidaan asettaa rajoituksia kriittisiä ja unionin ja sen jäsenvaltioiden turvallisuuden takaamisen kannalta olennaisia teknologioita koskevien immateriaalioikeuksien siirrolle ja lisensoinnille kunnioittaen jäsenvaltioiden toimivaltaa vientivalvonnan alalla.

11. Komissio saattaa investointisuuntaviivojen soveltamista ja tulkintaa koskevat tiedot toteutuskumppaneiden, investointikomitean ja neuvontakumppaneiden saataville.

9 artikla

Osiot

1. Edellä 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut politiikkaikkunat koostuvat EU-osioista ja jäsenvaltio-osioista. Osioiden avulla puututaan markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin seuraavasti:

a) EU-osion avulla puututaan seuraaviin tilanteisiin:

- i) unionin politiikan painopisteisiin liittyvät markkinoiden toimintapuutteet tai optimaalista heikommat investointitilanteet;
- ii) unionin laajuiset tai jäsenvaltiokohtaiset markkinoiden toimintapuutteet tai optimaalista heikommat investointitilanteet; tai
- iii) markkinoiden toimintapuutteet tai optimaalista heikommat investointitilanteet, jotka edellyttävät innovatiivisten rahoitusratkaisujen ja markkinarakenteiden kehittämistä, erityisesti uudet tai monimutkaiset markkinoiden toimintapuutteet tai optimaalista heikommat investointitilanteet;

b) jäsenvaltio-osion avulla puututaan yksittäisiin markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin yhdellä tai useammalla alueella tai yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa, jotta voidaan saavuttaa osallistuvien, yhteistyössä hallinnoitavien rahastojen politiikkatavoitteet tai jäsenvaltion 4 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan nojalla suorittaman lisämaksun politiikkatavoitteet ja erityisesti vahvistaa taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta unionissa puuttamalla sen alueiden väliseen epätasapainoon.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja osioita käytetään tarvittaessa täydentävästi tietyn rahoitus- tai investointitoimen tukemiseen, myös yhdistämällä tukea molemmista osioista.

10 artikla

Jäsenvaltio-osioon sovellettavat erityissäännökset

1. Määrillä, jotka jäsenvaltio osoittaa vapaaehtoisesti yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen EAKR:n, ESR+:n, koheesiorahaston ja EMKVR:n käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten nojalla tai YMP:n strategiasuunnitelmaa koskevan asetuksen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten nojalla, tai määrillä, jotka suoritetaan käteisellä tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti, rahoitetaan se osa jäsenvaltio-osioon kuuluvasta EU:n takuusta, joka kattaa rahoitus- ja investointitoimet kyseisessä jäsenvaltiossa, tai ne käytetään InvestEU-neuvontakeskukselle suoritettavaan mahdolliseen rahoitusosuuteen. Kyseiset määrät käytetään osoitetun määrän alkuperän mukaan edistämään yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen kumppanuussopimuksen valmistelua ja toimittamista koskevista säännöksistä tarkoitettua kumppanuussopimuksessa, ohjelmissa tai YMP:n strategiasuunnitelmassa, jotka edistävät InvestEU-ohjelmaa, määritettyjen politiikkatavoitteiden saavuttamista asetuksen (EU) 2021/241 nojalla vahvistetussa elpymis- ja palautumissuunnitelmassa esitettyjen asiaankuuluvien toimenpiteiden toteuttamiseksi tai muissa tapauksissa rahoitusosuussopimuksen mukaisia tarkoituksia varten.

2. Jäsenvaltio-osioon kuuluvan EU:n takuun osan perustaminen edellyttää, että jäsenvaltion ja komission välillä tehdään rahoitusosuussopimus.

Tämän kohdan neljättä alakohtaa ja tämän artiklan 5 kohtaa ei sovelleta jäsenvaltion 4 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti suoritettavaan lisämaksuun.

Tämän artiklan säännöksiä, jotka liittyvät yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen EAKR:n, ESR+:n, koheesiorahaston ja EMKVR:n käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten nojalla tai YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten nojalla osoitettuihin määriin, ei sovelleta rahoitusosuussopimukseen, joka koskee tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettua jäsenvaltion suorittamaa lisämaksua.

Jäsenvaltio ja komissio tekevät rahoitusosuussopimuksen tai sitä koskevan muutoksen neljän kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on tehnyt päätöksen kumppanuussopimuksen hyväksymisestä yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen kumppanuussopimuksen hyväksymistä koskevien säännösten mukaisesti tai YMP:n strategiasuunnitelman hyväksymisestä YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen nojalla, tai samaan aikaan, kun komissio tekee yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen EAKR:n, ESR+:n, koheesiorahaston ja EMKVR:n käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten mukaisesti päätöksen ohjelman muuttamisesta tai YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen YMP:n strategiasuunnitelman muuttamista koskevien säännösten mukaisesti päätöksen YMP:n strategiasuunnitelman muuttamisesta.

Kahden tai useamman jäsenvaltion on mahdollista tehdä yhteinen rahoitusosuussopimus komission kanssa.

Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 211 artiklan 1 kohdassa säädetään, EU:n takuun rahoitusaste on jäsenvaltio-osiossa 40 prosenttia ja sitä voidaan kussakin rahoitusosuussopimuksessa tarkistaa alas- tai ylöspäin, jotta voidaan ottaa huomioon riskit, joita liittyy niihin rahoitustuotteisiin, joita aiotaan käyttää.

3. Rahoitusosuussopimuksessa on oltava ainakin seuraavat asiat:

a) jäsenvaltio-osioon kuuluvan EU:n takuun kyseistä jäsenvaltiota koskevan osan kokonaismäärä, sen rahoitusaste, yhteistyössä hallinnoitavista rahastoista osoitettavan rahoitusosuuden tai 4 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti suoritettavan rahoitusosuuden määrä, rahoituksen muodostusvaihe ja syntyvän ehdollisen velan määrä, joka on katettava kyseisen jäsenvaltion antamalla back-to-back-takauksella;

- b) jäsenvaltion strategia, joka sisältää rahoitustuotteet ja niiden vähimmäisvipuvaikutuksen, maantieteellisen kattavuuden, tarvittaessa myös alueellisen kattavuuden, hanketyypit, investointikauden ja, soveltuvin osin, lopullisten saajien ja kelpoisuusvaatimukset täyttävien rahoituksenvälittäjien ryhmät;
- c) yksi tai useampi 15 artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan mukaisesti ehdotettu mahdollinen toteutuskumppani ja komission velvollisuus ilmoittaa valittu toteutuskumppani tai valitut toteutuskumppanit kyseiselle jäsenvaltiolle;
- d) mahdollinen yhteistyössä hallinnoitavista rahastoista tai 4 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti suoritettavista määristä InvestEU-neuvontakeskukselle osoitettava rahoitusosuus;
- e) vuotuiset raportointivelvoitteet suhteessa jäsenvaltioon, mukaan lukien raportointi kumppanuussopimukseen, ohjelmaan, YMP:n strategiasuunnitelmaan tai elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyviin politiikkatavoitteisiin liittyvistä indikaattoreista, jotka mainitaan rahoitusosuussopimuksessa;
- f) määräykset, jotka koskevat korvausta jäsenvaltio-osioon kuuluvan EU:n takuun kyseisestä osasta;
- g) 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu mahdollinen yhdistäminen EU-osioon kuuluviin varoihin, mukaan lukien monikerroksinen rakenne, jolla riski voidaan kattaa paremmin.

4. Komissio panee rahoitusosuussopimukset täytäntöön toteutuskumppaneiden kanssa 17 artiklan mukaisesti tehdyillä takuusopimuksilla sekä neuvontakumppaneiden kanssa 25 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisesti tehdyillä neuvontasopimuksilla.

Jos takuusopimusta ei ole tehty yhdeksän kuukauden kuluessa rahoitusosuussopimuksen tekemisestä, rahoitusosuussopimus irtisanotaan tai sitä jatketaan yhteisestä sopimuksesta. Jos rahoitusosuussopimuksen koko määrää ei ole sidottu yhdellä tai useammalla takuusopimuksella yhdeksän kuukauden kuluessa rahoitusosuussopimuksen tekemisestä, kyseistä määrää muutetaan tilannetta vastaavasti. Rahoituksen käyttämätön määrä, joka on peräisin jäsenvaltioiden yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen EAKR:n, ESR+:n, koheesiorahaston ja EMKVR:n käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten tai YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten nojalla osoittamista määrärahoista, käytetään uudelleen kyseisten asetusten mukaisesti. Rahoituksen käyttämätön määrä, joka on peräisin jonkin jäsenvaltion tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan nojalla osoittamista määrärahoista, maksetaan takaisin kyseiselle jäsenvaltiolle.

Jos takuusopimusta ei ole pantu asianmukaisesti täytäntöön yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen EAKR:n, ESR+:n, koheesiorahaston ja EMKVR:n käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevissa säännöksissä tai YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevissa säännöksissä määritetyn ajan kuluessa tai, jos takuusopimus liittyy tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti suoritettaviin määriin, asiaankuuluvassa rahoitusosuussopimuksessa määritetyn ajan kuluessa, rahoitusosuussopimusta muutetaan. Rahoituksen käyttämätön määrä, joka on peräisin jäsenvaltioiden yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen EAKR:n, ESR+:n, koheesiorahaston ja EMKVR:n käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten tai YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten nojalla osoittamista määrärahoista, käytetään uudelleen kyseisten asetusten mukaisesti. Rahoituksen käyttämätön määrä, joka on peräisin jonkin jäsenvaltion tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan nojalla osoittamista määrärahoista, maksetaan takaisin kyseiselle jäsenvaltiolle.

5. Rahoitusosuussopimuksella perustettavan, jäsenvaltio-osioon kuuluvan EU:n takuun osan rahoittamiseen sovelletaan seuraavia sääntöjä:

- a) tämän artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen muodostusvaiheen jälkeen mahdollinen vuotuinen varojen ylijäämä, joka lasketaan vertaamalla rahoitusosuussopimuksessa määrätyn rahoitusasteen edellyttämää varojen määrää ja tosiasiallista varojen määrää toisiinsa, käytetään uudelleen yhteisiä säännöksiä vuosiksi 2021–2027 koskevan asetuksen EAKR:n, ESR+:n, koheesiorahaston ja EMKVR:n käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten nojalla ja YMP:n strategiasuunnitelma-asetuksen Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston käyttöä InvestEU-ohjelman kautta koskevien säännösten nojalla;

- b) poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 213 artiklan 4 kohdassa säädetään, rahoittaminen ei saa tämän artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitetun muodostusvaiheen jälkeen aiheuttaa varojen vuotuista kasvua sinä aikana, jona jäsenvaltio-osioon kuuluvan EU:n takuun kyseinen osa on saatavilla;
 - c) komissio ilmoittaa jäsenvaltiolle välittömästi, jos jäsenvaltio-osioon kuuluvan EU:n takuun kyseisen osan rahoituksen taso laskee alle 20 prosenttiin alkuperäisestä rahoituksesta sen seurauksena, että EU:n takuun kyseiseen osaan on turvaututtu;
 - d) jos jäsenvaltio-osioon kuuluvan EU:n takuun kyseisen osan rahoituksen taso laskee 10 prosenttiin alkuperäisestä rahoituksesta, kyseisen jäsenvaltion on komission pyynnöstä kartutettava varainhoitoasetuksen 212 artiklassa tarkoitettua yhteistä vararahastoa enimmillään 5 prosentilla alkuperäisestä rahoituksesta.
6. Edellä 4 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettujen määrien osalta vuotuisten ylijäämien ja varojen vuotuisesta kasvusta johtuvan lisärahoituksen hallinnointi muodostusvaiheen jälkeen määritellään rahoitusosuussopimuksessa.

III LUKU

Komission ja EIP-ryhmän välinen kumppanuus

11 artikla

Kumppanuuden soveltamisala

1. Komissio ja EIP-ryhmä muodostavat tämän asetuksen nojalla kumppanuuden, jonka tavoitteena on tukea InvestEU-ohjelman toteuttamista ja edistää johdonmukaisuutta, osallistavuutta, täydentävyyttä ja tehokasta käyttöönottoa. Tämän asetuksen mukaisesti ja kuten 3 kohdassa tarkoitetuissa sopimuksissa täsmennetään, EIP-ryhmä
- a) toteuttaa 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun osuuden EU:n takuusta;
 - b) tukee InvestEU-rahaston EU-osion ja tarpeen mukaan jäsenvaltio-osion toteuttamista, erityisesti seuraavasti:
 - i) antamalla panoksensa yhdessä mahdollisten toteutuskumppaneiden kanssa investointisuuntaviivoihin 8 artiklan 9 kohdan mukaisesti, osallistumalla tulostaulun suunnitteluun 22 artiklan mukaisesti sekä osallistumalla muiden sellaisten asiakirjojen suunnitteluun, joissa vahvistetaan InvestEU-rahaston toimintaohjeet;
 - ii) määrittelemällä yhdessä komission ja mahdollisten toteutuskumppaneiden kanssa toteutuskumppaneiden rahoitus- ja investointitoimiin liittyvät riskimetodologian ja riskien kartoitusjärjestelmän, jotta kyseisiä toimia voidaan arvioida yhteisellä luokitteluasteikolla;
 - iii) suorittamalla komission pyynnöstä ja yhteisymmärryksessä asianomaisen mahdollisen toteutuskumppanin kanssa arvion kyseisen mahdollisen toteutuskumppanin järjestelmistä ja antamalla niitä koskevaa kohdennettua teknistä neuvontaa, jos ja siinä määrin kuin piliarivoinnin tarkastukseen perustuvissa päätelmissä niin edellytetään, jotta kyseisen mahdollisen toteutuskumppanin suunnittelemat rahoitustuotteet voidaan toteuttaa;
 - iv) tarjoamalla ei-sitovan lausunnon pankkitoimintaa koskevista näkökohdista, erityisesti rahoitusriskeistä ja rahoitusehdoista, jotka liittyvät muulle toteutuskumppanille kuin EIP-ryhmälle osoitettavaan EU:n takuun osaan, siten kuin kyseisen toteutuskumppanin kanssa tehtävässä takuusopimuksessa määritellään;
 - v) toteuttamalla kokonaissalkun rahoitusriskejä ja korvauksia koskevia simulaatioita ja ennusteita komission kanssa sovittujen oletusten perusteella;
 - vi) mittaamalla kokonaissalkun rahoitusriskiä ja toimittamalla kokonaissalkkua koskevia taloudellisia raportteja; ja

- vii) tarjoamalla komissiolle tämän artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa sopimuksessa vahvistettuja uudelleenjärjestely- ja perintäpalveluja komission pyynnöstä ja yhteisymmärryksessä toteutuskumppanin kanssa 17 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaisesti, jos kyseinen toteutuskumppani ei enää ole vastuussa asiaankuuluvan takuusopimuksen mukaisesta uudelleenjärjestely- ja perintätoiminnasta;
- c) voi tarjota kansalliselle kehityspankille tai -laitokselle 25 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettua valmiuksien kehittämistä ja muita palveluja, jotka liittyvät EU:n takuulla tuettujen rahoitustuotteiden täytäntöönpanoon, jos kyseinen kansallinen kehityspankki tai -laitos sitä pyytää;
- d) toimii InvestEU-neuvontakeskuksen osalta seuraavasti:
- i) sille myönnetään 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista määrärahoista enintään 300 000 000 euron määrä 25 artiklassa tarkoitettuihin neuvonta-aloitteisiin ja tämän alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuihin operatiivisiin tehtäviin;
- ii) se neuvoo komissiota ja suorittaa operatiivisia tehtäviä, jotka vahvistetaan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettussa sopimuksessa,
- tukemalla komissiota InvestEU-neuvontakeskuksen suunnittelussa, perustamisessa ja toiminnassa;
 - tarjoamalla 25 artiklan 2 kohdan a alakohdassa määritellyn keskitetyn yhteispisteen puitteissa vastaanotettujen neuvontapyyntöjen osalta komission kohdentamispäätösten tueksi sellaisten neuvontapyyntöjen arviointia, joiden komissio ei katso kuuluvan olemassa oleviin neuvonta-aloitteisiin;
 - tukemalla kansallisia kehityspankkeja tai -laitoksia tarjoamalla tällaisten pankkien ja laitosten pyynnöstä 25 artiklan 2 kohdan h alakohdassa tarkoitettua valmiuksien kehittämistä, joka liittyy niiden neuvontavalmiuksien kehittämiseen, jotta ne voivat osallistua neuvonta-aloitteisiin;
 - tekemällä komission ja mahdollisen neuvontakumppanin pyynnöstä ja EIP-ryhmän suostumuksella neuvontakumppanin kanssa komission puolesta sopimuksen neuvonta-aloitteiden toteuttamisesta.

EIP-ryhmä varmistaa, että sen ensimmäisen alakohdan d alakohdan ii alakohdassa mainitut tehtävät hoidetaan täysin erillään sen roolista neuvontakumppanina.

Komissio tekee tarvittaessa yhteistyötä toteutuskumppanin kanssa ensimmäisen alakohdan b alakohdan iv alakohdassa tarkoitettun EIP-ryhmän lausunnon päätelmien perusteella. Komissio ilmoittaa päätöksestään EIP-ryhmälle.

2. Komission EIP-ryhmälle 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan ii, iv, v ja vi alakohdan mukaisesti toimittamat pankkitoimintaan liittyvät tiedot rajoitetaan tietoihin, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä, jotta EIP-ryhmä voi täyttää kyseisiin kohtiin liittyvät veloitteensa. Komissio määrittelee tiiviissä vuoropuhelussa EIP-ryhmän ja mahdollisten toteutuskumppaneiden kanssa näiden pankkitoimintaan liittyvien tietojen luonteen ja laajuuden ottaen huomioon EU:n takuun moitteetonta hoitoa koskevat vaatimukset, kaupallisesti arkaluonteisiin tietoihin liittyvät toteutuskumppaneiden oikeutetut edut sekä EIP-ryhmän tarpeet näiden kohtien mukaisten velvollisuuksiensa täyttämiseksi.

3. Kumppanuuden ehdot vahvistetaan sopimuksissa, joita ovat muun muassa

- a) sopimukset EU:n takuun 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettun osuuden myöntämisestä ja toteuttamisesta:
- i) komission ja EIP-ryhmän välinen takuusopimus; tai
- ii) tapauksen mukaan komission ja EIP-ryhmän ja sen tytäryhtiöiden tai muiden EIP:n perussäännön 28 artiklan 1 kohdan nojalla perustettujen yksiköiden väliset erilliset takuusopimukset;
- b) 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b ja c alakohtaa koskeva komission ja EIP-ryhmän välinen sopimus;
- c) InvestEU-neuvontakeskusta koskeva komission ja EIP-ryhmän välinen sopimus;

d) EIP-ryhmän sekä kansallisten kehityspankkien ja -laitosten väliset palvelusopimukset, jotka koskevat valmiuksien kehittämistä ja muita 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan nojalla tarjottavia palveluja.

4. EIP-ryhmälle tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamisesta aiheutuneiden kulujen on oltava tämän artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa sopimuksessa vahvistettujen ehtojen mukaisia, ja ne voidaan 7 000 000 euron ylärajaan asti kattaa EU:n takuuseen liittyvistä palautuksista tai tuloista taikka sen rahoituksesta varainhoitoasetuksen 211 artiklan 4 ja 5 kohdan mukaisesti tai perä tämän asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista määrärahoista, kun EIP-ryhmä on perustellut kyseiset menot, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän asetuksen 18 artiklan 3 kohdan ja 25 artiklan 4 kohdan soveltamista.

5. EIP-ryhmälle 1 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdan ii alakohdassa tarkoitettujen operatiivisten tehtävien suorittamisesta aiheutuneet kulut katetaan ja maksetaan kokonaisuudessaan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdan i alakohdassa tarkoitettua määräästä 10 000 000 euron ylärajaan asti, kun EIP-ryhmä on perustellut kyseiset menot.

12 artikla

Eturistiriidat

1. EIP-ryhmä toteuttaa 11 artiklassa tarkoitettun kumppanuuden puitteissa kaikki tarvittavat toimenpiteet ja varotoimet eturistiriitojen välttämiseksi muiden toteutuskumppaneiden kanssa, myös perustamalla 11 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan iii–vi alakohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten erityisen riippumattoman ryhmän. Ryhmään sovelletaan tiukkoja luottamuksellisuussääntöjä, jotka koskevat ryhmän jäseniä myös sen jälkeen, kun he ovat lähteneet ryhmästä.

2. EIP-ryhmä ja muut toteutuskumppanit ilmoittavat komissiolle viipymättä tilanteista, jotka muodostavat eturistiriidan tai todennäköisesti johtavat eturistiriitaan. Epäselvissä tapauksissa komissio määrittää, onko eturistiriita olemassa, ja ilmoittaa EIP-ryhmälle päätelmänsä. Eturistiriitatilanteessa EIP-ryhmä toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet. EIP-ryhmä tiedottaa kyseisistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista johtokunnalle.

3. EIP-ryhmä toteuttaa tarvittavat varotoimet välttääkseen tilanteet, joissa InvestEU-neuvontakeskuksen täytäntöönpanossa voi syntyä eturistiriita, erityisesti kun on kyse sen 11 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdan ii alakohdassa tarkoitetuista operatiivisista tehtävistä, joissa sillä on komissiota tukeva rooli. Eturistiriitatilanteessa EIP-ryhmä toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet.

IV LUKU

EU:n takuu

13 artikla

EU:n takuu

1. EU:n takuu myönnetään toteutuskumppaneille peruuttamattomana, ehdottomana ja vaadittaessa maksettavana takuuna varainhoitoasetuksen 219 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja sen toteutuksessa käytetään välillistä hallinnointia kyseisen asetuksen X osastoa noudattaen.

2. EU:n takuusta veloitettava korvaus kytketään rahoitustuotteiden ominaisuuksiin ja riskiprofiiliin ottaen huomioon niiden taustalla olevien rahoitus- ja investointitoimien luonne ja niiden politiikkatavoitteiden saavuttaminen, joihin toteutettavilla rahoitustuotteilla pyritään.

Jos se on asianmukaisesti perusteltua niiden politiikkatavoitteiden luonteen vuoksi, joihin toteutettavalla rahoitustuotteella pyritään, ja sen vuoksi, että rahoitustuotteiden on oltava kohtuuhintaisia lopullisten saajien kannalta, lopulliselle saajalle myönnettävästä rahoituksesta aiheutuvia kustannuksia voidaan pienentää tai rahoitusehtoja voidaan parantaa pienentämällä EU:n takuusta veloitettavaa korvausta tai tarpeen mukaan kattamalla toteutuskumppanille aiheutuneet jäljellä olevat hallintokustannukset unionin talousarviosta, erityisesti

- a) jos vaikeat rahoitusmarkkinaolosuhteet estäisivät rahoitus- tai investointitoimen toteuttamisen markkinahinnoilla; tai
- b) jos on tarpeen aktivoida rahoitus- ja investointitoimia aloilla tai alueilla, joilla vallitsee merkittävä markkinoiden toimintapuute tai optimaalista heikompi investointitilanne, tai helpottaa investointijärjestelyjen perustamista.

Toisessa alakohdassa tarkoitettu EU:n takuusta veloitettavan korvauksen pienentäminen tai toteutuskumppanille aiheutuneiden jäljellä olevien hallintokustannusten kattaminen voidaan toteuttaa ainoastaan siinä määrin, kuin se ei vaikuta merkittävästi EU:n takuun rahoitukseen.

EU:n takuusta veloitettavan korvauksen pienentämisestä saatava hyöty siirretään kokonaisuudessaan lopullisille saajille.

3. Varainhoitoasetuksen 219 artiklan 4 kohdassa säädettyä ehtoa sovelletaan kuhunkin toteutuskumppaniin salkkuperusteisesti.

4. Edellä 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua EU-osioon kuuluvasta EU:n takuusta 75 prosenttia, määrältään 19 614 232 554 euroa, myönnetään EIP-ryhmälle. EIP-ryhmä maksaa kokonaisrahoitusosuuden, jonka suuruus on 4 903 558 139 euroa. Tämä rahoitusosuus maksetaan siten ja sellaisessa muodossa, että helpotetaan InvestEU-rahaston täytäntöönpanoa ja 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista.

5. Loput 25 prosenttia EU-osioon kuuluvasta EU:n takuusta myönnetään muille toteutuskumppaneille, joiden on myös maksettava rahoitusosuus, joka määritetään takuusopimuksissa.

6. Toteutetaan toimia, joilla pyritään mahdollisimman hyvin varmistamaan, että investointikauden päättyessä katettuna on laaja valikoima aloja ja alueita ja on vältetty liiallinen alakohtainen tai maantieteellinen keskittyminen. Kyseisiin toimiin sisällytetään kannustimia pienemmille tai vähemmän kehittyneille kansallisille kehityspankeille ja -laitoksille, joilla on suhteellista etua niiden paikallisen läsnäolon, tietämyksen ja investointikompetenssin vuoksi. Komissio tukee näitä toimia kehittämällä johdonmukaisen lähestymistavan.

7. Tämän asetuksen 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu EU:n takuu myönnetään asetuksen (EU) 2020/2094 3 artiklan 6 kohdassa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Muissa tapauksissa EU:n takuu voidaan myöntää tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluviin rahoitus- ja investointitoimiin investointikaudeksi, joka päättyy 31 päivänä joulukuuta 2027.

Toteutuskumppanin ja rahoituksen lopullisen saajan tai rahoituksenvälittäjän tai muun 16 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen tahon väliset 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen EU:n takuun nojalla tekemät sopimukset on allekirjoitettava viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun toteutuskumppani on hyväksynyt asianomaisen rahoitus- tai investointitoimen. Muissa tapauksissa toteutuskumppanin ja rahoituksen lopullisen saajan tai rahoituksenvälittäjän tai muun 16 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen tahon väliset sopimukset on allekirjoitettava viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2028.

14 artikla

Tukikelpoiset rahoitus- ja investointitoimet

1. InvestEU-rahastosta tuetaan ainoastaan sellaisia rahoitus- ja investointitoimia, jotka
 - a) täyttävät varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan a–e alakohdassa säädetyt edellytykset, erityisesti varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa ja tämän asetuksen liitteessä V säädettyjen markkinoiden toimintapuutteiden ja optimaalista heikompien investointitilanteiden ja täydentävyyden osalta, ja joilla varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan d alakohdan mukaisesti tilanteen mukaan maksimoidaan yksityiset sijoitukset;

- b) edistävät unionin politiikkatavoitteita ja kuuluvat soveltuvan politiikkaikkunan puitteissa tämän asetuksen liitteen II mukaisiin aloihin, joilla voidaan toteuttaa rahoitus- ja investointitoimia;
- c) eivät tarjoa rahoitustukea tämän asetuksen liitteessä V olevassa B jaksossa määritellyille soveltamisalan ulkopuolelle jääville toimille; ja
- d) ovat investointisuuntaviivojen mukaisia.

2. Niiden hankkeiden lisäksi, jotka sijaitsevat unionissa tai jäsenvaltioon yhteydessä olevassa, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II tarkoitettussa merentakaisessa maassa tai merentakaisella alueella, InvestEU-rahastosta voidaan tukea seuraavia hankkeita ja toimia rahoitus- ja investointitoimilla:

- a) sellaisia hankkeita, joihin liittyy yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa sijaitsevia tai niihin sijoittautuneita yhteisöjä ja jotka ulottuvat yhteen tai useampaan kolmanteen maahan, mukaan lukien unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokkaat, Euroopan naapuruuspolitiikan soveltamisalaan kuuluvat maat, ETA-maat tai EFTA-maat, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II tarkoitettuun merentakaiseen maahan tai merentakaiselle alueelle tai ohjelmaan assosioituneeseen kolmanteen maahan, riippumatta siitä, onko kyseisissä kolmansissa maissa taikka merentakaisissa maissa tai merentakaisilla alueilla kumppania;
- b) rahoitus- ja investointitoimia 5 artiklassa tarkoitetuissa kolmansissa maissa, jotka ovat osallistuneet tietyn rahoitustuotteen rahoittamiseen.

3. InvestEU-rahastosta voidaan tukea rahoitus- ja investointitoimia, joilla tarjotaan rahoitusta lopullisille saajille, jotka ovat johonkin seuraavista maista tai alueista sijoittautuneita oikeussubjekteja:

- a) jäsenvaltio tai Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen liitteessä II tarkoitettu jäsenvaltioon sidoksissa oleva merentakainen maa tai alue;
- b) kolmas maa, joka on assosioitunut InvestEU-ohjelmaan 5 artiklan mukaisesti;
- c) 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu kolmas maa, kyseisissä tilanteissa;
- d) muut kolmannet maat, jos se on tarpeen hankkeen rahoittamiseksi a, b tai c alakohdassa tarkoitettussa maassa tai tarkoitettulla alueella.

15 artikla

Muiden toteutuskumppaneiden kuin EIP-ryhmän valinta

1. Komissio valitsee muut toteutuskumppanit kuin EIP-ryhmän varainhoitoasetuksen 154 artiklan mukaisesti.

Toteutuskumppanit voivat muodostaa ryhmän. Toteutuskumppani voi olla yhden tai useamman ryhmän jäsen.

EU-osiossa kelpoisuusvaatimukset täyttävien vastapuolten on täytynyt ilmaista kiinnostuksensa 13 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuun EU:n takuun osuuteen.

Jäsenvaltio-osiossa jäsenvaltio voi ehdottaa toteutuskumppaniksi yhtä tai useampaa vastapuolta kiinnostuksensa ilmaisseiden vastapuolten joukosta. Kyseinen jäsenvaltio voi ehdottaa toteutuskumppaniksi myös EIP-ryhmää ja pyytää omalla kustannuksellaan EIP-ryhmää tarjoamaan 11 artiklassa lueteltuja palveluja.

Jos jäsenvaltio ei ehdota toteutuskumppania, komissio etenee tämän kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti ja valitsee toteutuskumppaneiksi kelpoisuusvaatimukset täyttäviä vastapuolia, jotka voivat kattaa rahoitus- ja investointitoimet asianomaisilla maantieteellisillä alueilla.

2. Toteutuskumppaneita valitessaan komissio varmistaa, että InvestEU-rahaston rahoitustuotesalkku täyttää seuraavat tavoitteet:

- a) sillä maksimoidaan 3 artiklassa esitettyjen tavoitteiden kattavuus;
- b) sillä maksimoidaan EU:n takuun vaikutus toteutuskumppanin sitomien omien varojen kautta;
- c) tilanteen mukaan sillä maksimoidaan yksityiset sijoitukset;

- d) sillä edistetään innovatiivisia rahoitus- ja riskiratkaisuja, joilla puututaan markkinoiden toimintapuutteisiin ja optimaalista heikompiin investointitilanteisiin;
 - e) sillä saavutetaan maantieteellinen hajonta EU:n takuun asteittaisella myöntämisellä ja mahdollistetaan pienempien hankkeiden rahoittaminen;
 - f) riskien hajauttaminen on siinä riittävää.
3. Toteutuskumppaneita valitessaan komissio ottaa huomioon myös
- a) mahdolliset unionin talousarviosta maksettavat kustannukset ja unionin talousarvioon maksettavat korvaukset;
 - b) toteutuskumppanin kyvyn noudattaa perusteellisesti varainhoitoasetuksen 155 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyjä vaatimuksia, jotka liittyvät veronkiertoon, veropetoksiin ja verovilppiin, rahanpesuun, terrorismin rahoittamiseen ja yhteistyöhaluttomiin oikeudenkäyttöalueisiin.
4. Toteutuskumppaneiksi voidaan valita kansallisia kehityspankkeja ja -laitoksia edellyttäen, että ne täyttävät tässä artiklassa säädetyt vaatimukset.

16 artikla

Tukikelpoiset rahoitusmuodot

1. EU:n takuuta voidaan käyttää kattamaan riskejä, joita toteutuskumppaneille aiheutuu seuraavan tyyppisen rahoituksen myöntämisestä:
- a) rahoituksen lopullisille saajille kanavoitavat lainat, takaukset, vastatakaukset, pääomamarkkinainstrumentit, muut rahoituksen tai erillistakauksen muodot, mukaan lukien huonommassa etuoikeusasemassa oleva vieraan pääoman ehtoinen rahoitus, tai oman pääoman ehtoiset tai luonteiset sijoitukset, jotka tehdään suoraan tai rahoituksenvälittäjien, rahastojen, investointijärjestelyjen tai muiden välineiden kautta;
 - b) toteutuskumppanin toiselle rahoituslaitokselle myöntämä rahoitus tai takaus, jonka avulla viimeksi mainitun on mahdollista toteuttaa a alakohdassa tarkoitettuja rahoitustoimia.

Jotta rahoitus voidaan kattaa EU:n takuulla, toteutuskumppanin on myönnettävä, hankittava tai laskettava liikkeeseen tämän kohdan ensimmäisen alakohdan a ja b alakohdassa tarkoitettu rahoitus 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja rahoitus- ja investointitoimia varten sellaisen rahoitussopimuksen tai transaktion mukaisesti, jonka toteutuskumppani on allekirjoittanut tai tehnyt sen jälkeen, kun takuusopimus on allekirjoitettu, ja jonka voimassaolo ei ole päättynyt tai jota ei ole peruutettu.

2. Rahastojen tai muiden välittäjätahojen kautta toteutettavia rahoitus- ja investointitoimia voidaan tukea EU:n takuulla investointisuuntaviivoissa annettavien säännösten mukaisesti, vaikka tällaiset tahot sijoittaisivat vähemmistön sijoittamistaan määristä unionin ulkopuolella ja 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa kolmansissa maissa tai sijoittaisivat vähemmistön sijoittamistaan määristä muihin kuin tämän asetuksen nojalla kelpoisuusvaatimukset täyttäviin varoihin.

17 artikla

Takuusopimukset

1. Komissio tekee kunkin toteutuskumppanin kanssa takuusopimuksen EU:n takuun myöntämisestä komission määrittämään määrään asti.

Jos toteutuskumppanit muodostavat ryhmän, tehdään vain yksi takuusopimus komission ja kunkin ryhmään kuuluvan toteutuskumppanin välillä tai komission ja yhden, ryhmän lukuun toimivan toteutuskumppanin välillä.

2. Takuusopimuksen on sisällettävä seuraavat:

- a) toteutuskumppanin tarjoaman rahoitusosuuden määrä ja ehdot;
- b) toteutuskumppanin toiselle toteutukseen osallistuvalla oikeussubjektilla, jos tällainen on, tarjoaman rahoituksen tai takausten ehdot;

- c) EU:n takuun antamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt 19 artiklan mukaisesti, mukaan lukien säännöt tietyn tyyppisistä välineistä muodostuvien salkkujen kattamisesta ja tapahtumista, joiden perusteella EU:n takuuseen voidaan vedota;
- d) riskinotosta veloitettava korvaus, joka jaetaan unionin ja toteutuskumppanin riskinottoa koskevien osuuksien mukaisessa suhteessa tai pienennetään asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- e) maksuehdot;
- f) toteutuskumppanin sitoumus hyväksyä komission ja investointikomitean päätökset, jotka koskevat EU:n takuun käyttöä ehdotettuun rahoitus- tai investointitoimeen, rajoittamatta kuitenkaan toteutuskumppanin päätöksentekoa ehdotetusta toimesta ilman EU:n takuuta;
- g) toteutuskumppanin tehtäväksi annettavaan saatavien perintään sovellettavat määräykset ja menettelyt;
- h) EU:n takuun kattamiin rahoitus- ja investointitoimiin liittyvä taloudellinen ja toimintaa koskeva raportointi ja seuranta;
- i) keskeiset tulosindikaattorit, jotka koskevat erityisesti EU:n takuun käyttöä, 3, 8 ja 14 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamista ja kriteerien täyttämistä sekä yksityisen pääoman mobilisointia;
- j) jos on kyse rahoitusta yhdistävistä toimista, niihin liittyvät määräykset ja menettelyt;
- k) muut merkitykselliset määräykset, jotka täyttävät varainhoitoasetuksen 155 artiklan 2 kohdan ja X osaston vaatimukset;
- l) asianmukaisten mekanismien olemassaolo yksityisten sijoittajien mahdollisia huolenaiheita varten.

3. Takuusopimuksessa on määrättävä myös, että unionille tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvista rahoitus- ja investointitoimista maksettava korvaus suoritetaan sen jälkeen, kun siitä on vähennetty EU:n takuuseen vetoamisen seurauksena suoritettavat maksut.

4. Lisäksi takuusopimuksessa on määrättävä, että korvauksen, tulojen ja palautusten kokonaismäärästä, joka toteutuskumppanin on maksettava unionille tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvista rahoitus- ja investointitoimista, on vähennettävä EU:n takuuseen liittyvä mahdollinen velka toteutuskumppanille. Jos tämä määrä ei riitä kattamaan velkaa toteutuskumppanille 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti, maksettava määrä on otettava EU:n takuun varoista.

5. Jos takuusopimus tehdään jäsenvaltio-osiossa, siinä voidaan määrätä jäsenvaltion tai asianomaisten alueiden edustajien osallistumisesta takuusopimuksen toteutuksen seurantaan.

18 artikla

EU:n takuun käytön edellytykset

1. EU:n takuun myöntäminen edellyttää asiaankuuluvan toteutuskumppanin kanssa tehdyn takuusopimuksen voimaantuloa.

2. EU:n takuu kattaa rahoitus- ja investointitoimet ainoastaan, jos ne täyttävät tässä asetuksessa ja asiaa koskevissa investointisuuntaviivoissa säädetty kriteerit ja investointikomitea on tullut siihen tulokseen, että kyseiset toimet täyttävät vaatimukset, joita EU:n takuun saaminen edellyttää. Toteutuskumppanien on edelleen vastattava siitä, että rahoitus- ja investointitoimissa noudatetaan tätä asetusta ja asiaa koskevia investointisuuntaviivoja.

3. Komissio ei maksa toteutuskumppanille mitään hallintokustannuksia tai palkkioita, jotka liittyvät EU:n takuun kattamien rahoitus- ja investointitoimien toteuttamiseen, ellei toteutuskumppani voi perustella asianmukaisesti komissiolle, että politiikkatavoitteet, joihin toteutettavalla rahoitustuotteella pyritään, sekä kohtuuhintaisuus tavoiteltujen lopullisten saajien kannalta tai tarjotun rahoituksen tyyppi ovat luonteeltaan sellaisia, että tästä on tarpeen poiketa. Tällaisten kustannusten kattaminen unionin talousarviosta on rajoitettava määrään, joka on ehdottoman välttämätön asiaankuuluvien rahoitus- ja investointitoimien toteuttamiseksi, ja kustannukset on katettava vain siinä määrin, kuin toteutuskumppaneiden kyseisistä rahoitus- ja investointitoimista saamat tulot eivät kata kustannuksia. Palkkiojärjestelyistä on määrättävä takuusopimuksessa, ja niiden on oltava sopusoinnussa tämän asetuksen 17 artiklan 4 kohdan ja varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan g alakohdan kanssa.

4. Lisäksi toteutuskumppani voi käyttää EU:n takuuta kattaakseen asiaankuuluvan osuuden mahdollisista takaisinperintäkuluista 17 artiklan 4 kohdan mukaisesti, ellei kyseisiä kuluja ole vähennetty perintätuotoista.

19 artikla

EU:n takuun kattavuus ja ehdot

1. Riskinotosta veloitettava korvaus jaetaan unionin ja toteutuskumppanin kesken sillä perusteella, kuinka suuri niiden osuus riskinotosta on suhteessa rahoitus- ja investointitoimisalkkuun tai, tapauksen mukaan, suhteessa yksittäisiin rahoitus- ja investointitoimiin. EU:n takuusta veloitettavaa korvausta voidaan pienentää 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa.

Toteutuskumppanilla on oltava asianmukainen oma riski niissä rahoitus- ja investointitoimissa, joita EU:n takuulla tuetaan, elleivät politiikkatavoitteet, joihin rahoitustuotteen toteuttamisella pyritään, ole luonteeltaan sellaisia, että toteutuskumppani ei ole poikkeuksellisesti voinut kohtuudella osallistua rahoitustuotteeseen omalla riskinkantokyvyllään.

2. EU:n takuu kattaa seuraavat:

a) 16 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua vieraan pääoman ehtoiset tuotteet:

- i) pääoma ja kaikki korot ja määrät, jotka on rahoitustoimien ehtojen mukaisesti maksettava toteutuskumppanille mutta joita se ei ole saanut ennen maksukyvyttömyystapahtumaa;
- ii) uudelleenjärjestelytappiot;
- iii) tappiot, jotka johtuvat muiden valuuttojen kuin euron kurssivaihteluista markkinoilla, joilla on rajalliset mahdollisuudet pitkän aikavälin suojaamiseen;

b) 16 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua oman pääoman ehtoiset tai luonteiset sijoitukset: sijoitetut määrät ja niiden rahoituskulut sekä muiden valuuttojen kuin euron kurssivaihteluista aiheutuvat tappiot;

c) toteutuskumppanin toiselle rahoituslaitokselle myöntämä rahoitus tai takaukset 16 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti: käytetyt määrät ja niiden rahoituskulut.

Sovellettaessa ensimmäisen alakohdan a alakohdan i alakohdan huonommassa etuoikeusasemassa olevan vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen osalta lykkäys, vähentäminen tai vaadittu myyminen katsotaan maksukyvyttömyystapahtumaksi.

3. Jos unioni suorittaa maksun toteutuskumppanille, joka on vedonnut EU:n takuuseen, unioni siirtää itselleen kyseisiin EU:n takuun kattamiin rahoitus- ja investointitoimiin liittyvät toteutuskumppanin oikeudet siltä osin, kuin ne edelleen jatkuvat.

Toteutuskumppanin on unionin puolesta huolehdittava niitä määriä vastaavien saatavien perinnästä, joihin unionille on siirryntynyt oikeus, ja maksettava unionille takaisin perimistään summista.

V LUKU

Hallinnointi

20 artikla

Neuvottelukunta

1. Komissiota ja 21 artiklan nojalla perustettua johtokuntaa neuvoo neuvottelukunta, jäljempänä 'neuvottelukunta'.
2. Neuvottelukunta pyrkii varmistamaan sukupuolten välisen tasapainon, ja se koostuu
 - a) yhdestä kunkin toteutuskumppanin edustajasta;
 - b) yhdestä kunkin jäsenvaltion edustajasta;
 - c) yhdestä Euroopan talous- ja sosiaalikomitean nimittämästä asiantuntijasta;
 - d) yhdestä alueiden komitean nimittämästä asiantuntijasta.
3. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii komission edustaja. Varapuheenjohtajana toimii EIP-ryhmän edustaja.

Neuvottelukunta kokoontuu säännöllisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa puheenjohtajan koolle kutsumana.

4. Neuvottelukunta
 - a) antaa komissiolle ja johtokunnalle tämän asetuksen nojalla käyttöön otettavien rahoitustuotteiden suunnittelua koskevia neuvoja;
 - b) antaa komissiolle ja johtokunnalle markkinoiden kehitystä, markkinaolosuhteita, markkinoiden toimintapuitteita ja optimaalista heikompia investointitilanteita koskevia neuvoja;
 - c) vaihtaa näkemyksiä markkinoiden kehityksestä ja jakaa parhaita käytäntöjä.
5. Kuultuaan mahdollisia toteutuskumppaneita komissio nimittää neuvottelukunnan ensimmäiset jäsenet, jotka edustavat muita toteutuskumppaneita kuin EIP-ryhmää. Heidän toimikautensa on rajattu yhteen vuoteen.
6. Jäsenvaltioiden edustajien kokouksia erillisessä kokoonpanossa järjestetään myös vähintään kaksi kertaa vuodessa, ja niiden puheenjohtajana toimii komissio.
7. Neuvottelukunta ja 6 kohdassa tarkoitetut jäsenvaltioiden edustajien kokoukset voivat antaa johtokunnan harkittavaksi InvestEU-ohjelman toteutusta ja toimintaa koskevia suosituksia.
8. Neuvottelukunnan kokousten yksityiskohtaiset pöytäkirjat julkaistaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun neuvottelukunta on hyväksynyt ne.

Komissio vahvistaa neuvottelukunnan toimintasäännöt ja -menettelyt ja huolehtii sen sihteeristötehtävistä. Kaikki asiaankuuluvat asiakirjat ja tiedot asetetaan neuvottelukunnan saataville, jotta se voi hoitaa tehtävänsä.

9. Neuvottelukunnassa edustettuina olevien kansallisten kehityspankkien ja -laitosten on valittava keskuudestaan muiden toteutuskumppaneiden kuin EIP-ryhmän edustajat 21 artiklan nojalla perustettuun johtokuntaan. Kansallisten kehityspankkien ja -laitosten on pyrittävä kokonsa ja maantieteellisen sijaintinsa kannalta tasapainoiseen edustukseen johtokunnassa. Valittujen edustajien on edustettava kaikkien muiden toteutuskumppaneiden kuin EIP-ryhmän sovittua yhteistä kantaa.

21 artikla

Johtokunta

1. InvestEU-ohjelmalle perustetaan johtokunta, jäljempänä 'johtokunta'. Se koostuu neljästä komission edustajasta, kolmesta EIP-ryhmän edustajasta ja kahdesta muiden toteutuskumppaneiden kuin EIP-ryhmän edustajasta sekä yhdestä Euroopan parlamentin nimittämästä, vailla äänioikeutta olevasta asiantuntijasta. Euroopan parlamentin nimittämä, vailla äänioikeutta oleva asiantuntija ei saa pyytää eikä ottaa vastaan ohjeita unionin toimielimiltä, elimiltä tai laitoksilta, jäsenvaltioiden hallituksilta taikka muilta julkisilta tai yksityisiltä elimiltä, ja hän toimii täysin riippumattomasti. Kyseinen asiantuntija hoitaa tehtävänsä puolueettomasti ja InvestEU-ohjelman edun mukaisesti.

Johtokunnan jäsenet nimitetään neljän vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusia kerran, lukuun ottamatta muiden toteutuskumppaneiden kuin EIP-ryhmän edustajia, jotka nimitetään kahdeksi vuoksi.

2. Johtokunta valitsee komission edustajista puheenjohtajan neljän vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusia kerran. Puheenjohtaja raportoi kaksi kertaa vuodessa neuvottelukuntaan kuuluville jäsenvaltioiden edustajille InvestEU-ohjelman toteuttamisesta ja toiminnasta.

Johtokunnan kokousten yksityiskohtaiset pöytäkirjat julkaistaan heti, kun johtokunta on hyväksynyt ne.

3. Johtokunta

- a) antaa toteutuskumppaneille strategiaa ja toimintaa koskevaa ohjeistusta, mukaan lukien ohjeistus, joka koskee rahoitustuotteiden suunnittelua sekä muita toimintapolitiikkaa ja -menettelyjä, jotka ovat tarpeen InvestEU-rahaston toiminnan kannalta;
- b) hyväksyy komission yhteistyössä EIP-ryhmän ja muiden toteutuskumppaneiden kanssa kehittämän riskejä koskevan menettelykehityksen;
- c) valvoo InvestEU-ohjelman toteuttamista;
- d) ilmaisee kaikkien jäsentensä näkemykset, kun sitä kuullaan investointikomiteaan valittavien ehdokkaiden lopullisesta luettelosta ennen ehdokkaiden valintaa 24 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- e) hyväksyy 24 artiklan 4 kohdassa tarkoitettun investointikomitean sihteeristön työjärjestyksen;
- f) hyväksyy säännöt, joita sovelletaan investointijärjestelyjen kanssa toteutettaviin toimiin.

4. Johtokunta käyttää keskusteluissaan konsensukseen perustuvaa lähestymistapaa ja ottaa näin ollen mahdollisimman suuressa määrin huomioon kaikkien jäsenten kannat. Jos jäsenet eivät pääse kannoistaan sopimukseen, johtokunta tekee päätöksensä äänestävien jäsentensä enemmistöllä, joka muodostuu vähintään seitsemästä äänestä.

22 artikla

Tulostaulu

1. Perustetaan indikaattoreiden tulostaulu, jäljempänä 'tulostaulu', jolla varmistetaan, että investointikomitea pystyy arvioimaan riippumattomasti, avoimesti ja yhdenmukaisesti pyynnöt, jotka koskevat EU:n takuun käyttöä toteutuskumppaneiden ehdottamiin rahoitus- ja investointitoimiin.

2. Toteutuskumppaneiden on täytettävä tulostaulu, joka koskee niiden ehdottamia rahoitus- ja investointitoimia.

3. Tulostaulu kattaa seuraavat tiedot:

- a) ehdotetun rahoitus- tai investointitoimen kuvaus;
- b) miten ehdotettu toimi edistää EU:n politiikkatavoitteita;
- c) kuvaus täydentävyydestä;
- d) kuvaus markkinoiden toimintapuitteesta tai optimaalista heikommasta investointitilanteesta;

- e) toteutuskumppanin rahoitusosuus ja tekninen panos;
- f) investoinnin vaikutus;
- g) rahoitus- tai investointitoimen rahoitusprofiili;
- h) täydentävät lisäindikaattorit.

4. Siirretään komissiolle valta antaa 34 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä tämän asetuksen täydentämiseksi vahvistamalla tulostaulun lisätiedot, mukaan lukien toteutuskumppaneiden käyttämää tulostaulua koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

23 artikla

Politiikkojen noudattamista koskeva tarkastus

1. Komissio tekee tarkastuksen vahvistaakseen, että muiden toteutuskumppaneiden kuin EIP-ryhmän ehdottamat rahoitus- ja investointitoimet ovat unionin oikeuden ja toimintapolitiikkojen mukaisia.
2. Tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien EIP:n rahoitus- ja investointitoimien tapauksessa EU:n takuu ei kata tällaisia toimia, jos komissio antaa kielteisen lausunnon EIP:n perussäännön 19 artiklassa tarkoitetun menettelyn puitteissa.

24 artikla

Investointikomitea

1. InvestEU-rahastolle perustetaan täysin riippumaton investointikomitea, jäljempänä 'investointikomitea'. Investointikomitea
 - a) käsittelee rahoitus- ja investointitoimia koskevat ehdotukset, joita toteutuskumppanit esittävät katettavaksi EU:n takuusta ja jotka ovat läpäisseet tämän asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun politiikkojen noudattamista koskevan tarkastuksen tai ovat saaneet myönteisen lausunnon EIP:n perussäännön 19 artiklassa tarkoitetun menettelyn puitteissa;
 - b) tarkistaa, ovatko a alakohdassa tarkoitetut ehdotukset tämän asetuksen ja asiaa koskevien investointisuuntaviivojen mukaisia; ja
 - c) tarkistaa, täyttävätkö rahoitus- ja investointitoimet, joita tuettaisiin EU:n takuulla, kaikki asiaankuuluvat vaatimukset.

Tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja tehtäviä suorittaessaan investointikomitea kiinnittää erityistä huomiota varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan b alakohdassa ja tämän asetuksen liitteessä V vahvistettuun täydentävyysvaatimukseen ja varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan d alakohdassa vahvistettuun yksityisten sijoitusten houkuttelemista koskevaan vaatimukseen.

2. Investointikomitea kokoontuu neljässä eri kokoonpanossa, jotka vastaavat 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja neljää politiikkaikkunaa.

Kukin investointikomitean kokoonpano muodostuu kuudesta ulkopuolisesta asiantuntijasta, joille maksetaan palkkio. Komissio valitsee ja nimittää asiantuntijat johtokunnan suosituksesta. Asiantuntijoiden toimikausi on enintään neljä vuotta, ja se voidaan uusia kerran. Unioni maksaa heidän palkkionsa. Komissio voi johtokunnan suosituksesta päättää uusia investointikomitean jäsenen toimikauden noudattamatta tässä kohdassa säädettyä menettelyä.

Asiantuntijoilla on oltava asianmukaista korkean tason markkinakokemusta hankerakenteiden suunnittelusta ja hankkeiden rahoittamisesta tai pk-yritysten tai suurempien yritysten rahoittamisesta.

Investointikomitean kokoonpanolla varmistetaan, että sillä on 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen politiikkaikkunoiden kattamien sektoreiden ja unionin maantieteellisten markkinoiden laaja tuntemus ja että investointikomitea on kokonaisuutena sukupuolijakaumaltaan tasapainoinen.

Investointikomitean jäsenistä neljän on oltava investointikomitean jokaisen neljän kokoonpanon pysyviä jäseniä. Ainakin yhdellä pysyvistä jäsenistä on oltava asiantuntemusta kestävästä investoimisesta. Lisäksi kussakin neljässä kokoonpanossa on oltava kaksi asiantuntijaa, joilla on kokemusta investoinneista vastaavan politiikkaikkunan kattamilta sektoreilta. Johtokunta osoittaa investointikomitean jäsenet sopivaan kokoonpanoon tai sopiviin kokoonpanoihin. Investointikomitea valitsee pysyvien jäsentensä keskuudesta puheenjohtajan.

3. Investointikomitean jäsenten on komitean toimintaan osallistuessaan hoidettava tehtävänsä puolueettomasti ja yksinomaan InvestEU-rahaston edun mukaisesti. He eivät saa pyytää eivätkä ottaa vastaan ohjeita toteutuskumppaneilta, unionin toimielimiltä, jäsenvaltioilta taikka muulta julkiselta tai yksityiseltä elimeltä.

Investointikomitean kaikkien jäsenten ansioluettelot ja ilmoitukset taloudellisista sidonnaisuuksista on julkistettava, ja ne on pidettävä jatkuvasti ajan tasalla. Kunkin investointikomitean jäsenen on ilmoitettava komissiolle ja johtokunnalle viipymättä kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen jatkuvan eturistiriidattomuuden vahvistamiseksi.

Johtokunta voi suositella komissiolle jäsenen vapauttamista tehtävistään, jos kyseinen jäsen ei noudata tässä kohdassa säädettyjä vaatimuksia, tai muista asianmukaisesti perustelluista syistä.

4. Toimiessaan tämän artiklan mukaisesti investointikomitealla on apunaan sihteeristö. Sihteeristö on riippumaton, ja se on vastuussa investointikomitean puheenjohtajalle. Sihteeristön hallinnollinen sijaintipaikka on komissiossa. Sihteeristön työjärjestyksessä varmistetaan toteutuskumppaneiden ja vastaavien hallintoelinten välisen tietojen ja asiakirjojen vaihdon luottamuksellisuus. EIP-ryhmä voi esittää rahoitus- ja investointitoimia koskevat ehdotuksensa suoraan investointikomitealle, ja se ilmoittaa niistä sihteeristölle.

Toteutuskumppaneiden toimittamiin asiakirjoihin on sisällyttävä vakiomuotoinen pyyntölomake, 22 artiklassa tarkoitettu tulostaulu ja muut mahdolliset asiakirjat, joita investointikomitea pitää merkityksellisinä, erityisesti kuvaus markkinoiden toimintapuutteen tai optimaalista heikomman investointitilanteen luonteesta ja siitä, kuinka sitä voidaan helpottaa rahoitus- tai investointitoimella, sekä toimesta tehty luotettava arvio, joka osoittaa rahoitus- tai investointitoimen täydentävyyden. Sihteeristö tarkistaa muiden toteutuskumppaneiden kuin EIP-ryhmän toimittamien asiakirjojen täydellisyyden. Investointikomitea voi pyytää asianomaiselta toteuttamiskumppanilta investointi- tai rahoitustoimiehdotusta koskevia selvennyksiä, myös pyytämällä kyseisen toteutuskumppanin edustajan suoraa läsnäoloa kyseistä tointa koskevissa keskusteluissa. Toteutuskumppanin tekemät hankearviointit eivät sido investointikomiteaa sen suhteen, katetaanko rahoitus- tai investointitoimi EU:n takuulla.

Investointikomitea käyttää 22 artiklassa tarkoitettua tulostaulua ehdotettujen rahoitus- ja investointitoimien arvioimisessa ja tarkistamisessa.

5. Investointikomitean päätelmät hyväksytään kaikkien jäsenten yksinkertaisella enemmistöllä edellyttäen, että yksinkertaiseen enemmistöön sisältyy vähintään yksi sen kokoonpanon väliaikainen jäsen, jonka politiikkaikkunaan ehdotus kuuluu. Äänen mennessä tasan investointikomitean puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Investointikomitean päätelmät, joissa hyväksytään rahoitus- tai investointitoimen kattaminen EU:n takuulla, asetetaan julkisesti saataville, ja ne sisältävät hyväksynnän perustelut, toimea koskevat tiedot, erityisesti toimen kuvauksen, sekä tiedot toimen toteuttajista tai rahoituksenvälittäjistä ja toimen tavoitteista. Päätelmissä viitataan myös tulostauluun perustuvaan kokonaisarviointiin.

Asianomainen tulostaulu asetetaan julkisesti saataville, kun rahoitus- tai investointitoimi tai alahanke, jos on sellaisesta kyse, on allekirjoitettu.

Toisen ja kolmannen alakohdan mukaisesti julkisesti saataville asetettaviin tietoihin ei sisällytetä kaupallisesti arkaluonteisia tietoja tai henkilötietoja, joita unionin tietosuojasääntöjen mukaan ei saa julkistaa. Komissio toimittaa pyynnöstä investointikomitean päätelmien kaupallisesti arkaluonteiset osat Euroopan parlamentille ja neuvostolle tiukkoja luottamuksellisuusvaatimuksia noudattaen.

Investointikomitea toimittaa kaksi kertaa vuodessa Euroopan parlamentille ja neuvostolle luettelon kaikista investointikomitean päätelmistä kuuden edeltävän kuukauden ajalta sekä niihin liittyvät julkaistut tulostaulut. Luetteloon sisällytetään mahdolliset EU:n takuun käytön epäämistä koskevat päätökset. Kyseisiin päätöksiin sovelletaan tiukkoja luottamuksellisuusvaatimuksia.

Investointikomitean sihteeristö antaa investointikomitean päätelmät asianomaisen toteutuskumppanin saataville kohtuullisissa ajassa.

Investointikomitean sihteeristö tallettaa kaikki investointikomitealle toimitetut rahoitus- ja investointitoimiehdotuksiin liittyvät tiedot ja investointikomitean niistä antamat päätelmät keskustietokantaan.

6. Jos investointikomiteaa pyydetään hyväksymään EU:n takuun käyttö rahoitus- tai investointitoimessa, joka on väline, ohjelma tai rakenne, jolla on alahankkeita, hyväksyntä koskee myös kyseisiä alahankkeita, ellei investointikomitea päättää pidättää itsellään oikeutta hyväksyä ne erikseen. Investointikomitealla ei ole oikeutta hyväksyä erikseen alahankkeita, joiden koko on alle 3 000 000 euroa.

7. Investointikomitea voi tarpeelliseksi katsomissaan tapauksissa toimittaa komissiolle investointisuuntaviivojen soveltamiseen tai tulkintaan liittyviä operatiivisia kysymyksiä.

VILUKU

InvestEU-neuvontakeskus

25 artikla

InvestEU-neuvontakeskus

1. Komissio perustaa InvestEU-neuvontakeskuksen. InvestEU-neuvontakeskus tarjoaa neuvontaa investointihankkeiden määrittämistä, valmistelua, kehittämistä ja jäsentämistä, hankkeisiin liittyviä hankintoja ja hankkeiden toteuttamista varten sekä sitä varten, että voidaan lisätä hankkeiden toteuttajien ja rahoituksenvälittäjien kapasiteettia toteuttaa rahoitus- ja investointitoimia. Tuki voi kattaa minkä tahansa vaiheen hankkeen elinkaareissa tai tuetun yhteisön rahoituksessa.

Komissio tekee neuvontasopimukset EIP-ryhmän ja muiden mahdollisten neuvontakumppaneiden kanssa ja antaa niille tehtäväksi tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun neuvonnan ja 2 kohdassa tarkoitettujen palvelujen tarjoamisen. Komissio voi lisäksi toteuttaa neuvonta-aloitteita, myös käyttämällä ulkoisia palveluntarjoajia. Komissio perustaa InvestEU-neuvontakeskuksen keskitetyn yhteyspisteen ja jakaa neuvontatukea koskevat pyynnöt käsiteltäviksi sopivissa neuvonta-aloitteissa. Komissio, EIP-ryhmä ja muut neuvontakumppanit tekevät tiivistä yhteistyötä varmistaakseen tuen tehokkuuden, synergiaedut ja tosiasiallisen maantieteellisen kattavuuden koko unionissa ottaen samalla asianmukaisesti huomioon olemassa olevat rakenteet ja työn.

Neuvonta-aloitteet ovat käytettävissä kunkin 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun politiikkaikkunan komponenttina, joka kattaa kyseiseen ikkunaan kuuluvat alat. Lisäksi neuvonta-aloitteet ovat käytettävissä monialaisena komponenttina.

2. InvestEU-neuvontakeskuksen tehtäviä ovat erityisesti

- a) komission hallinnoiman ja ylläpitämän keskitetyn yhteyspisteen tarjoaminen InvestEU-neuvontakeskuksen hankekehitystukea varten viranomaisille ja hankkeiden toteuttajille;
- b) kaikkien investointisuuntaviivoja koskevien saatavilla olevien lisätietojen toimittaminen viranomaisille ja hankkeiden toteuttajille, mukaan lukien niiden soveltamista tai komission antamaa tulkintaa koskevat tiedot;

- c) hankkeiden toteuttajien avustaminen tarvittaessa hankkeidensa kehittämisessä siten, että ne täyttävät 3 ja 8 artiklassa säädetyt tavoitteet ja 14 artiklassa säädetyt tukikelpoisuuskriteerit, ja muun muassa Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden kehittämisen ja pienikokoisten hankkeiden yhteenliittymien kehittämisen helpottaminen, myös tämän kohdan f alakohdassa tarkoitettujen investointijärjestelyjen avulla, edellyttäen, että tällainen apu ei kuitenkaan ennalta rajoita investointikomitean päätelmiä tällaisten hankkeiden tukemisesta EU:n takuulla;
- d) toimien tukeminen ja paikallisen tietämyksen hyödyntäminen InvestEU-rahaston tuen käytön helpottamiseksi kaikkialla unionissa ja mahdollisuuksien mukaan aktiivinen myötävaikuttaminen InvestEU-rahaston alakohtaisen monipuolisuuden ja maantieteellisen hajonnan tavoitteeseen siten, että tuetaan toteutuskumppaneita mahdollisten rahoitus- ja investointitoimien alullepanossa ja kehittämisessä;
- e) vertaisvaihtoon ja tiedon, tietotaidon ja parhaiden käytäntöjen jakamiseen tarkoitettujen yhteistyöalustojen perustamisen helpottaminen hankejatkumon ja alojen kehittämisen tukemiseksi;
- f) proaktiivisen neuvontatuen tarjoaminen investointijärjestelyjen perustamiseen, mukaan lukien rajatylittävät ja makroalueelliset investointijärjestelyt sekä pieniä ja keskisuuria hankkeita yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa aihekohtaisesti tai alueittain yhteen kokoavat investointijärjestelyt;
- g) unionin talousarviosta tai muista lähteistä rahoitettaviin avustuksiin tai rahoitusvälineisiin yhdistämisen tukeminen unionin välineiden välisten synergiavaikutusten ja täydentävyyksien vahvistamiseksi ja InvestEU-ohjelman vipuvaikutuksen ja muun vaikutuksen maksimoimiseksi;
- h) organisatoristen valmiuksien, taitojen ja prosessien kehittämiseen ja organisaatioiden investointivalmiuden nopeuttamiseen tähtäävien toimien tukeminen, jotta viranomaiset ja hankkeiden toteuttajat voivat kehittää investointihankejatkumoa, rahoitusmekanismeja ja investointijärjestelyjä sekä hallinnoida hankkeita ja rahoituksenvälittäjät toteuttaa rahoitus- ja investointitoimia sellaisten yhteisöjen hyväksi, joilla on vaikeuksia saada rahoitusta, muun muassa tukemalla riskinarviointikyvyyn tai alakohtaisen osaamisen kehittämistä;
- i) neuvonnan tarjoaminen startup-yrityksille etenkin silloin, kun ne pyrkivät suojaamaan tutkimus- ja innovointi-investointejaan immateriaalioikeuksilla, kuten patenteilla.

3. InvestEU-neuvontakeskus on hankkeiden julkisten ja yksityisten toteuttajien, mukaan lukien pk- ja startup-yritykset, viranomaisten, kansallisten kehityspankkien ja -laitosten sekä rahoituksenvälittäjien ja muiden välittäjien käytettävissä.

4. Komissio tekee kunkin neuvontakumppanin kanssa neuvontasopimuksen yhden tai useamman neuvonta-aloitteen toteuttamisesta. InvestEU-neuvontakeskus voi periä 2 kohdassa tarkoitetuista palveluista maksuja, joilla katetaan osa kyseisten palvelujen tarjoamisesta aiheutuvista kustannuksista; tämä ei koske julkisille hankkeiden toteuttajille tai voittoa tavoittelemattomille yhteisöille tarjottavia palveluja, joista ei peritä maksua, kun se on perusteltua. Edellä 2 kohdassa tarkoitetuista palveluista pk-yrityksiltä perittävät maksut rajataan kolmannekseen niiden tarjoamisesta aiheutuvista kustannuksista.

5. Jotta InvestEU-neuvontakeskus voi suorittaa 1 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä ja jotta neuvontatuen tarjoamista voidaan helpottaa, InvestEU-neuvontakeskus hyödyntää komission, EIP-ryhmän ja muiden neuvontakumppaneiden asiantuntemusta.

6. Kuhunkin neuvonta-aloitteeseen sisällytetään komission ja neuvontakumppanin välinen kustannustenjakomekanismi, paitsi jos komissio suostuu kattamaan kaikki neuvonta-aloitteen kustannukset asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa neuvonta-aloitteen erityisominaisuudet niin edellyttävät ja kaikkien neuvontakumppaneiden yhdenmukainen ja tasapuolinen kohtelu varmistetaan.

7. InvestEU-neuvontakeskuksella on tarvittaessa paikallinen edustus. Paikallinen edustus perustetaan erityisesti sellaisiin jäsenvaltioihin tai sellaisille alueille, joilla on vaikeuksia InvestEU-rahastosta rahoitettavien hankkeiden kehittämisessä. InvestEU-neuvontakeskus avustaa tiedon siirrossa alueelliselle ja paikalliselle tasolle, jotta 1 kohdassa tarkoitettua neuvontatuen antamista varten voidaan kehittää alueellisia ja paikallisia valmiuksia ja asiantuntemusta, mukaan lukien tuki pienten hankkeiden toteuttamiseksi ja huomioon ottamiseksi.

8. Jotta 1 kohdassa tarkoitettua neuvontatukea voidaan antaa ja jotta neuvontatuen tarjoamista paikallistasolla voidaan helpottaa, InvestEU-neuvontakeskus toimii mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä kansallisten kehityspankkien ja -laitosten kanssa ja hyödyntää niiden asiantuntemusta. InvestEU-neuvontakeskuksen puitteissa tehdään tarpeen mukaan yhteistyösopimuksia kansallisten kehityspankkien tai -laitosten kanssa, vähintään yhden kansallisen kehityspankin ja -laitoksen kanssa jäsenvaltiota kohden.

9. Toteutuskumppanit ehdottavat tapauksen mukaan rahoitusta hakeville hankkeiden toteuttajille, myös erityisesti pienikokoisten hankkeiden toteuttajille, että nämä pyytävät tarvittaessa hankkeisiinsa InvestEU-neuvontakeskuksen tukea, jotta voidaan tehostaa hankkeiden valmistelua ja arvioida mahdollisuutta yhdistää hankkeita.

Toteutuskumppaneiden ja neuvontakumppaneiden on myös tiedotettava hankkeiden toteuttajille mahdollisuudesta lisätä hankkeensa 26 artiklassa tarkoitettun InvestEU-portaalin luetteloon.

VII LUKU

InvestEU-portaali

26 artikla

InvestEU-portaali

1. Komissio perustaa InvestEU-portaalin. InvestEU-portaali on helposti saatavilla oleva ja käyttäjystävällinen hanketietokanta, jossa annetaan asiaankuuluvaa tietoa kustakin hankkeesta.
2. InvestEU-portaali tarjoaa hankkeiden toteuttajille kanavan, jossa ne voivat esitellä sijoittajille hankkeita, joille ne hakevat rahoitusta. Hankkeen ottaminen InvestEU-portaaliin ei vaikuta päätöksiin, jotka koskevat tämän asetuksen tai minkä tahansa muun unionin välineen mukaisen tuen piiriin tuettaviksi valittavia lopullisia hankkeita, tai päätöksiä, jotka koskevat julkista rahoitusta. InvestEU-portaaliin otetaan ainoastaan hankkeet, jotka ovat unionin oikeuden ja toimintapolitiikkojen mukaisia.
3. Komissio välittää hankkeet, jotka ovat unionin oikeuden ja toimintapolitiikkojen mukaisia, asiaankuuluville toteutuskumppaneille. Tapauksen mukaan ja jos neuvonta-aloite on olemassa, komissio välittää tällaiset hankkeet myös InvestEU-neuvontakeskukselle.
4. Toteutuskumppanit tarkastelevat hankkeita, jotka kuuluvat niiden maantieteelliseen alueeseen ja toiminta-alaan.

VIII LUKU

Vastuu, seuranta ja raportointi, arviointi ja valvonta

27 artikla

Vastuu

1. Johtokunnan puheenjohtaja antaa Euroopan parlamentin tai neuvoston pyynnöstä pyynnön esittävälle toimielimelle selvityksen InvestEU-rahaston toiminnan tuloksista muun muassa osallistumalla Euroopan parlamentin kuulemistilaisuuteen.
2. Johtokunnan puheenjohtaja vastaa Euroopan parlamentin tai neuvoston InvestEU-rahastolle osoittamiin kysymyksiin suullisesti tai kirjallisesti viiden viikon kuluessa niiden vastaanottamisesta.

*28 artikla***Seuranta ja raportointi**

1. Indikaattorit, joiden avulla raportoidaan Invest-EU-ohjelman edistymisestä 3 artiklassa säädettyjen yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä III.
2. Tulosraportointijärjestelmällä on varmistettava, että InvestEU-ohjelman toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti ja että kyseiset tiedot mahdollistavat riittävän riski- ja takaussalkun seurannan. Sitä varten tapauksen mukaan toteutuskumppaneille, neuvontakumppaneille ja muille unionin varojen saajille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.
3. Komissio laatii InvestEU-ohjelman toteuttamisesta kertomuksen varainhoitoasetuksen 241 ja 250 artiklan mukaisesti. Vuotuisessa kertomuksessa annetaan varainhoitoasetuksen 41 artiklan 5 kohdan mukaisesti tietoa ohjelman toteuttamisasteesta suhteessa sen tavoitteisiin ja tulosindikaattoreihin. Tätä varten kunkin toteutuskumppanin on toimitettava vuosittain tarvittavat tiedot, jotta komissio voi täyttää raportointivelvoitensa, mukaan lukien EU:n takuun toimintaa koskevat tiedot.
4. Kunkin toteutuskumppanin on toimitettava komissiolle kuuden kuukauden välein selvitys tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvista rahoitus- ja investointitoimista jaoteltuina tarvittaessa EU-osioon ja jäsenvaltio-osioon. Kunkin toteutuskumppanin on toimitettava tietoa jäsenvaltio-osioista myös sille jäsenvaltiolle, jonka osiota se toteuttaa. Selvitykseen on sisällytettävä arvio EU:n takuun käytön edellytysten ja tämän asetuksen liitteessä III esitettyjen keskeisten tulosindikaattoreiden noudattamisesta. Selvitykseen on lisäksi sisällytettävä toiminta-, tilasto-, rahoitus- ja kirjanpito-tietoja kustakin rahoitus- tai investointitoimesta sekä arvio odotetuista kassavirroista osion, politiikkaikkunan ja InvestEU-rahaston tasolla. EIP-ryhmän ja tarvittaessa muiden toteutuskumppaneiden selvitykseen on kerran vuodessa sisällytettävä tietoa myös tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia rahoitus- ja investointitoimia toteutettaessa kohdatuista investointien esteistä. Selvityksiin on sisällytettävä tiedot, jotka toteutuskumppaneiden on annettava varainhoitoasetuksen 155 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla.
5. Sen varmistamiseksi, että InvestEU-ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistymistä arvioidaan tehokkaasti, siirretään komissiolle valta antaa 34 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitettä III indikaattoreiden tarkistamiseksi tai täydentämiseksi tarpeen mukaan sekä täydennetään tätä asetusta seuranta- ja arviointi-kehyksen perustamista koskevilla säännöksillä.

*29 artikla***Arviointi**

1. InvestEU-ohjelman arvioinnit tehdään oikea-aikaisesti siten, että niitä voidaan hyödyntää päätöksenteossa.
2. Komissio antaa viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2024 Euroopan parlamentille ja neuvostolle riippumattoman väliarviointikertomuksen InvestEU-ohjelmasta, erityisesti EU:n takuun käytöstä, 11 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan b ja c alakohdassa säädettyjen EIP-ryhmän velvollisuuksien täyttämistä, 13 artiklan 4 ja 5 kohdassa säädetystä EU:n takuun myöntämisestä, InvestEU-neuvontakeskuksen täytäntöönpanosta, 11 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan d alakohdan i alakohdassa säädettyistä määrärahoista ja 8 artiklan 8 kohdasta. Arvioinnissa osoitetaan erityisesti, miten toteutuskumppaneiden ja neuvontakumppaneiden ottaminen mukaan InvestEU-ohjelman toteuttamiseen on auttanut saavuttamaan InvestEU-ohjelman tavoitteita sekä EU:n politiikkatavoitteita, etenkin saavutetun lisäarvon sekä tuettavien rahoitus- ja investointitoimien maantieteellisen ja alakohtaisen tasapainon osalta. Arvioinnissa käsitellään myös 8 artiklan 5 kohdan mukaisen kestävyysarvioinnin soveltamista ja 8 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua pk-yritysten ensisijaisuutta pk-yrityksiä koskevassa politiikkaikkunassa.

3. Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle InvestEU-ohjelman toteuttamisen päätyttyä mutta kuitenkin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2031 riippumattoman lopullisen arviointikertomuksen InvestEU-ohjelmasta ja erityisesti EU:n takuun käytöstä.
4. Komissio toimittaa arviointien päätelmät ja omat huomautuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.
5. Toteutuskumppaneiden ja neuvontakumppaneiden on osallistuttava 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin arviointeihin ja annettava komissiolle tarvittavat tiedot niiden suorittamista varten.
6. Komissio tarkastelee varainhoitoasetuksen 211 artiklan 1 kohdan mukaisesti varainhoitoasetuksen 250 artiklassa tarkoitettussa vuosikertomuksessa kolmen vuoden välein tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetyn rahoitusasteen riittävyyttä suhteessa EU:n takuun kattamien rahoitus- ja investointitoimien todelliseen riskiprofiiliin. Siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä tämän asetuksen 34 artiklan mukaisesti tämän asetuksen muuttamiseksi mukauttamalla 4 artiklan 1 kohdassa säädettyä rahoitusastetta enimmillään 15 prosenttia kyseisen tarkastelun perusteella.

30 artikla

Tarkastukset

Henkilöiden tai yhteisöjen, mukaan lukien muut kuin unionin toimielinten tai elinten valtuuttamat henkilöt ja yhteisöt, tekemät unionin rahoituksen käyttöä koskevat tarkastukset muodostavat yleisen varmuuden perustan varainhoitoasetuksen 127 artiklan mukaisesti.

31 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

Jos jokin kolmas maa osallistuu InvestEU-ohjelmaan kansainvälisen sopimuksen nojalla tehdyn päätöksen tai jonkin muun oikeudellisen välineen perusteella, kolmannen maan on myönnettävä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti. OLAFin osalta tällaisiin oikeuksiin kuuluu asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säädetty oikeus tehdä tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset.

IX LUKU

Avoimuus ja näkyvyys

32 artikla

Tiedottaminen, viestintä ja julkisuus

1. Toteutuskumppaneiden ja neuvontakumppaneiden on ilmaistava kyseisen rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista tietoa useille kohderyhmille, mukaan lukien tiedotusvälineet ja suuri yleisö.

Sovellettaessa ensimmäisen alakohdan vaatimuksia kyberturvallisuus-, puolustus- ja avaruusalan hankkeisiin on noudatettava mahdollisia luottamuksellisuutta tai salassapitoa koskevia velvoitteita.

2. Toteutuskumppaneiden ja neuvontakumppaneiden on tiedotettava rahoituksen lopullisille saajille, myös pk-yrityksille, InvestEU-ohjelman mukaisen tuen olemassaolosta, tai velvoitettava muut rahoitusvälittäjät tiedottamaan kyseisille lopullisille saajille kyseisestä tuesta, asettamalla tiedon näkyvästi esille InvestEU-ohjelman mukaista tukea koskevassa sopimuksessa, etenkin pk-yritysten kohdalla, yleisen tietoisuuden lisäämiseksi ja näkyvyyden parantamiseksi.

3. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat InvestEU-ohjelmaa ja sen nojalla toteutettuja toimia ja saavutettuja tuloksia. InvestEU-ohjelmalle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia prioriteetteja koskevaa yhteisötiedotusta, sikäli kuin kyseiset prioriteetit liittyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.

X LUKU

Euroopan unionin osallistuminen Euroopan investointirahaston pääoman korotukseen

33 artikla

Osallistuminen EIR:n pääoman korotukseen

EIR:ssä 3 päivänä joulukuuta 2020 omistamansa osuuden lisäksi unioni merkitsee enintään 853 EIR:n osaketta, joista jokaisen nimellisarvo on 1 000 000 euroa, siten, että sen suhteellinen osuus pääomasta pysyy 3 päivänä joulukuuta 2020 vallinnutta tasoa vastaavalla tasolla. Osakkeiden merkitseminen ja osakkeiden maksetun osan ja ylikurssin maksaminen 375 000 000 euroon saakka suoritetaan EIR:n yhtiökokouksen hyväksymien ehtojen mukaisesti ennen 31 päivää joulukuuta 2021. Tuloksena oleva tämän artiklan nojalla hankittujen osakkeiden merkitty mutta maksamatta oleva osa saa olla enintään 682 400 000 euroa.

XI LUKU

Siirtymä- ja loppusäännökset

34 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset. Jos delegoidut säädökset koskevat sellaisia toimia, joita EIP-ryhmä ja muut toteutuskumppanit toteuttavat tai joiden toteuttamiseen ne osallistuvat, komissio kuulee EIP-ryhmää ja muita mahdollisia toteutuskumppaneita ennen kyseisten delegoitujen säädösten laatimista.

2. Siirretään komissiolle 31 päivään joulukuuta 2028 saakka 8 artiklan 9 kohdassa, 22 artiklan 4 kohdassa, 28 artiklan 5 kohdassa ja 29 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä. Komissio laatii siirrettyä säädösvaltaa koskevan kertomuksen viimeistään yhdeksän kuukautta ennen kyseistä päivämäärää. Säädösvallan siirtoa jatketaan ilman eri toimenpiteitä samanpituisiksi kausiksi, jollei Euroopan parlamentti tai neuvosto vastusta tällaista jatkamista viimeistään kolme kuukautta ennen kunkin kauden päättymistä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 8 artiklan 9 kohdassa, 22 artiklan 4 kohdassa, 28 artiklan 5 kohdassa ja 29 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempanä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevytyteen.

4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdystä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6. Edellä olevien 8 artiklan 9 kohdan, 22 artiklan 4 kohdan, 28 artiklan 5 kohdan ja 29 artiklan 6 kohdan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaika jatketaan kahdella kuukaudella.

35 artikla

Siirtymäsäännökset

1. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 209 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä ja neljännessä alakohdassa säädetään, tämän asetuksen liitteessä IV tarkoitettujen ohjelmien yhteydessä perustettuihin rahoitusvälineisiin liittyviä tuloja, palautuksia ja takaisinperittyjä varoja voidaan käyttää tämän asetuksen mukaisen EU:n takuun rahoittamiseen ottaen huomioon julkisen sektorin lainajärjestelystä vuosiksi 2021–2027 annettavan asetuksen talousarviota koskevat asiaankuuluvat säännökset.

2. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 213 artiklan 4 kohdan a alakohdassa säädetään, asetuksella (EU) 2015/1017 perustetun EU:n takauksen määrärahojen mahdollinen ylijäämä voidaan käyttää tämän asetuksen mukaisen EU:n takuun rahoittamiseen ottaen huomioon julkisen sektorin lainajärjestelystä vuosiksi 2021–2027 annettavan asetuksen talousarviota koskevat asiaankuuluvat säännökset.

3. Asetuksen (EU) 2020/2094 2 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettusta 6 074 000 000 euron (käypinä hintoina) määrästä käytetään

- a) 5 930 000 000 euroa (käypinä hintoina) tämän asetuksen mukaisen EU:n takuun rahoittamiseen, varainhoitoasetuksen 211 artiklan 4 kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainittujen varojen lisäksi;
- b) 142 500 000 euroa (käypinä hintoina) tämän asetuksen VI ja VII luvussa säädettyjen toimenpiteiden ja asetuksen (EU) 2020/2094 1 artiklan 3 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamiseen, jollei mainitun asetuksen 3 artiklan 4 ja 8 kohdasta muuta johdu.

Kyseistä määrää pidetään ulkoisena käyttötarkoitukseensa sidottuna tulona varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

4. Poiketen siitä, mitä tämän asetuksen 16 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, EU:n takuu voi kattaa rahoitus- ja investointitoimet, joita koskevan rahoitussopimuksen tai transaktion toteutuskumppani on allekirjoittanut tai tehnyt 1 päivän tammikuuta 2021 ja niitä koskevien takuusopimusten allekirjoittamisen välisenä aikana, edellyttäen, että nämä toimet mainitaan takuusopimuksessa ja ne läpäisevät tämän asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua politiikkojen noudattamista koskevan tarkastuksen tai saavat myönteisen lausunnon EIP:n perussäännön 19 artiklassa tarkoitettua menettelyä puiteissa ja että molemmissa tapauksissa investointikomitea hyväksyy ne tämän asetuksen 24 artiklan mukaisesti.

36 artikla

Asetuksen (EU) 2015/1017 muuttaminen

Lisätään asetukseen (EU) 2015/1017 artikla seuraavasti:

”11 a artikla

ESIR-salkun yhdistäminen muihin salkkuihin

Poiketen siitä, mitä tämän asetuksen 11 artiklan 6 kohdassa ja tämän asetuksen 10 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, EU:n takuu voi kattaa tämän asetuksen 11 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuja tappioita, jotka liittyvät Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/523 (*) 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla rahoitustuotteilla tuettujen rahoitus- ja investointitoimien koko salkkuun.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).”

*37 artikla***Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan sinä päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 24 päivänä maaliskuuta 2021.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

D. M. SASSOLI

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. P. ZACARIAS

*LIITE I***EU:N TAKUUN MÄÄRÄT JAOTELTUINA ERITYISTAVOITTEIDEN MUKAAN**

Edellä 4 artiklan 2 kohdan neljännessä alakohdassa tarkoitettu määrien ohjeellinen jakautuminen rahoitus- ja investointitoimiin on seuraava:

- a) enintään 9 887 682 891 euroa 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin;
- b) enintään 6 575 653 460 euroa 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin;
- c) enintään 6 906 732 440 euroa 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin;
- d) enintään 2 782 241 282 euroa 3 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.

LIITE II

ALAT, JOILLA VOIDAAN TOTEUTTAA RAHOITUS- JA INVESTOINTITOIMIA

Rahoitus- ja investointitoimiin voi sisältyä strategisia investointeja, joilla tuetaan rahoituksen lopullisia saajia, joiden toiminnalla on strategista merkitystä unionille, erityisesti vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen, paremman häiriönsietokyvyn ja strategisten arvoketjujen vahvistamisen näkökulmasta. Niihin voivat sisältyä Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet. Rahoitus- ja investointitoimia voidaan toteuttaa yhdellä tai useammalla seuraavista aloista:

- 1) energiasektorin kehittäminen energiaunionin painopisteiden mukaisesti, mukaan lukien energian toimitusvarmuus, puhtaaseen energiaan siirtyminen sekä kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja Pariisin sopimuksen mukaisten sitoumusten täyttäminen erityisesti seuraavien kautta:
 - a) puhtaan ja kestävän uusiutuvan energian sekä muiden turvallisten ja kestävien päästöttömien ja vähäpäästöisten energialähteiden ja ratkaisujen tuottamisen, tarjonnan tai käytön lisääminen;
 - b) energiatehokkuus ja energiansäästö (siton, että keskitytään vähentämään kysyntää kysyntäpuolen hallinnalla ja rakennusten kunnostamisella);
 - c) kestävän energiainfrastruktuurin, erityisesti varastointitekniikat, jäsenvaltioiden sähköverkkojen yhteenliitännät ja älyverkot, kehittäminen, älyllistäminen ja uudistaminen sekä siirto- että jakelutasolla;
 - d) innovatiivisten päästöttömien ja vähäpäästöisten lämmönjakelujärjestelmien kehittäminen sekä sähkön ja lämmön yhteistuotanto;
 - e) uusiutuvista/hiilineutraaleista energialähteistä ja muista turvallisista ja kestävästä päästöttömistä ja vähäpäästöisistä lähteistä tuotettujen kestävien synteettisten polttoaineiden sekä biopolttoaineiden, biomassan ja vaihtoehtoisten polttoaineiden, kaikkien liikennemuotojen polttoaineet mukaan lukien, tuottaminen ja tarjoaminen direktiivin (EU) 2018/2001 tavoitteiden mukaisesti;
 - f) infrastruktuuri hiilidioksidin talteen ottamiseksi ja varastoinniseksi teollisuusprosesseissa, bioenergiolaitoksissa ja valmistuslaitoksissa energiakäanteen edistämiseksi; ja
 - g) kriittinen infrastruktuuri, olipa se fyysistä tai virtuaalista, mukaan lukien kriittisiksi määritellyt infrastruktuurielementit sekä maa ja kiinteistöt, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä tällaisen kriittisen infrastruktuurin käyttämiselle, ja kriittisen infrastruktuurin toiminnan ja ylläpidon kannalta olennaisten tavaroiden ja palvelujen tarjoaminen.
- 2) kestävien ja turvallisten liikenneinfrastruktuurien ja liikkuvuusratkaisujen sekä laitteiden ja innovatiivisten teknologioiden kehittäminen unionin liikennealan painopisteiden ja Pariisin sopimukseen liittyvien sitoumusten mukaisesti erityisesti seuraavien kautta:
 - a) hankkeet, joilla tuetaan Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) infrastruktuurin kehittämistä, mukaan lukien infrastruktuurin ylläpito ja turvallisuus sekä TEN-T-verkon kaupunkisolmukohtat, merisatamat, sisävesisatamat, lentoasemat, multimodaaliterminaalit ja niiden liityntäyhteys TEN-T-verkkoihin sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 ⁽¹⁾ tarkoitetut telemaattiset sovellukset;
 - b) TEN-T-infrastruktuurihankkeet, jotka mahdollistavat vähintään kahden eri liikennemuodon käytön, erityisesti multimodaaliset tavaraliikenneterminaalit ja matkustajaliikennekeskukset;
 - c) älykkäät ja kestävät kaupunkiliikennehankkeet, joiden kohteena ovat vähäpäästöiset kaupunkiliikenteen muodot, mukaan lukien sisävesiväyläratkaisut ja innovatiiviset liikkuvuusratkaisut, syrjimättömyys ja esteettömyys, ilmansaasteiden ja melun vähentäminen, energiankulutus, älykkäiden kaupunkien verkosto, ylläpito sekä turvallisuuden lisääminen ja onnettomuuksien vähentäminen, myös pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden osalta;
 - d) liikennekaluston uudistamisen ja jälkiasennusten tukeminen vähäpäästöisten ja päästöttömien liikkuvuusratkaisujen ottamiseksi käyttöön, mukaan lukien vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttö kaikkien liikennemuotojen ajoneuvoissa;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1315/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 1).

- e) rautatieinfrastruktuuri, muut rautatiehankkeet, sisävesiväylien infrastruktuuri, julkisen liikenteen hankkeet, merisatamat ja merten moottoritiet;
 - f) vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuri kaikille liikennemuodoille, mukaan lukien sähköajoneuvojen latausinfrastruktuuri;
 - g) muut älykkäät ja kestävät liikennehankkeet, kohteena
 - i) liikenneturvallisuus;
 - ii) esteettömyys;
 - iii) päästöjen vähentäminen; tai
 - iv) uusien liikenneteknologioiden ja -palvelujen kehittäminen ja käyttöönotto, muun muassa verkottuneisiin ja autonomisiin liikennemuotoihin tai integroituun matkalippujärjestelmään liittyvien palvelujen osalta;
 - h) hankkeet nykyisen liikenneinfrastruktuurin säilyttämiseksi tai parantamiseksi, tarvittaessa mukaan lukien TEN-T-verkkoon kuuluvat moottoritiet, liikenneturvallisuuden ylläpitämiseksi tai parantamiseksi, älykkäiden liikennejärjestelmien tarjoamien palvelujen kehittämiseksi tai infrastruktuurin eheyden ja standardien varmistamiseksi, turvallisten pysäköintialueiden ja -tilojen kehittämiseksi sekä lataus- ja tankkausasemien kehittämiseksi vaihtoehtoisille polttoaineille; ja
 - i) kriittinen infrastruktuuri, mukaan lukien kriittisiksi määritellyt infrastruktuuri-elementit sekä maa ja kiinteistöt, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä tällaisen kriittisen infrastruktuurin käyttämiselle, ja kriittisen infrastruktuurin toiminnan ja ylläpidon kannalta olennaisten tavaroiden ja palvelujen tarjoaminen.
- 3) ympäristö ja resurssit erityisesti suhteessa seuraaviin:
- a) vesi, mukaan lukien juomavesihuolto ja sanitaatio, ja verkoston tehokkuus, vuotojen vähentäminen, jätevesien keräämis- ja käsittelyinfrastruktuuri, rannikkoinfrastruktuuri sekä muu veteen liittyvä vihreä infrastruktuuri;
 - b) jätehuoltoinfrastruktuuri;
 - c) hankkeet ja yritykset ympäristöresurssien hallinnan ja kestävien teknologioiden aloilla;
 - d) ekosysteemien ja ekosysteemipalvelujen parantaminen ja ennallistaminen, myös parantamalla luonnon ja biologisen monimuotoisuuden tilaa vihreän ja sinisen infrastruktuurin hankkeilla;
 - e) kaupunki-, maaseutu- ja rannikkoalueiden kestävä kehittäminen;
 - f) ilmastonmuutostoimet, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen hillitseminen, mukaan lukien luonnonkatastrofien riskin pienentäminen;
 - g) hankkeet ja yritykset, jotka toteuttavat kiertotaloutta nivomalla resurssitehokkuutta koskevat näkökohdat tuotantoon ja tuotteen elinkaareen, mukaan lukien perus- ja uusioraaka-aineiden kestävä tarjonta;
 - h) hiilestä irtautuminen ja hiilidioksidipäästöjen merkittävä vähentäminen energiavaltaisessa teollisuudessa, mukaan lukien innovatiivisten vähäpäästöisten teknologioiden esittely ja niiden käyttöönotto;
 - i) energiatuotannon ja jakeluketjun hiilivapaaksi saattaminen luopumalla asteittain hiilen ja öljyn käytöstä; ja
 - j) kestävää kulttuuriperintöä edistävät hankkeet.
- 4) digitaalisen yhteenliitettävyyden infrastruktuurin, olipa se fyysistä tai virtuaalista, kehittäminen erityisesti sellaisten hankkeiden kautta, joilla tuetaan erittäin suuren kapasiteetin digitaalisten verkkojen käyttöönottoa tai 5G-yhteyksiä tai joilla parannetaan digitaalisia yhteyksiä ja niiden saatavuutta erityisesti maaseutualueilla ja syrjäisillä alueilla.

- 5) tutkimus, kehitys ja innovointi erityisesti seuraavien kautta:
- a) tutkimus- ja kehityshankkeet, joilla edistetään Horisontti Eurooppa -puiteohjelman tavoitteita, mukaan lukien tutkimusinfrastruktuuri ja tuki korkeakouluille;
 - b) yrityshankkeet, mukaan lukien koulutus sekä klustereiden ja yritysverkostojen luomisen edistäminen;
 - c) esittelyhankkeet ja -ohjelmat sekä niihin liittyvien infrastruktuurien, teknologioiden ja prosessien ottaminen käyttöön;
 - d) korkeakoulujen, tutkimus- ja innovointiorganisaatioiden ja teollisuuden yhteistyöhankkeet tutkimuksen ja innovoinnin alalla; julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet ja kansalaisjärjestöt;
 - e) tietämyksen ja teknologian siirtäminen;
 - f) kehitystä vauhdittavaa keskeistä teknologiaa ja sen teollista soveltamista koskeva tutkimus, mukaan lukien uudet ja kehittyneet materiaalit; ja
 - g) uudet tehokkaat ja saavutettavat terveydenhuoltotuotteet, mukaan lukien lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden, diagnostiikan ja pitkälle kehitetyssä terapiassa käytettävien lääkkeiden ja uusien mikrobilääkkeiden tutkimus, kehitys, innovointi ja valmistus, sekä innovatiiviset kehitysprosessit, joissa vältetään koe-eläinten käyttöä.
- 6) erityisesti Digitaalinen Eurooppa -ohjelman tavoitteiden saavuttamista edistävien digitaalisten teknologioiden ja palvelujen, mukaan lukien media, verkkopalvelualustat ja turvallinen digitaalinen viestintä, kehittäminen, käyttöönotto ja laajentaminen etenkin seuraavien kautta:
- a) tekoäly;
 - b) kvanttiteknologia;
 - c) kyberturvallisuus ja verkkoturvallisuuden infrastruktuurit;
 - d) esineiden internet;
 - e) lohkoketjuteknologia ja muut hajautetun tilikirjan teknologiat;
 - f) edistyneet digitaaliset taidot;
 - g) robotiikka ja automaatio;
 - h) fotoniiikka;
 - i) muut edistyneet digitaaliset teknologiat ja palvelut, jotka edistävät unionin teollisuuden digitalisaatiota sekä digitaalitekniikan, -palvelujen ja -taitojen yhdistämistä unionin liikennealaan; ja
 - j) tieto- ja viestintäteknologian komponenttien ja laitteiden tuotantoon tarkoitetut kierrätys- ja tuotantolaitokset unionissa.
- 7) taloudellinen tuki yhteisöille, jotka työllistävät enintään 499 työntekijää, keskittyen etenkin pk-yrityksiin ja pieniin midcap-yrityksiin ja erityisesti seuraavien kautta:
- a) käyttöpääoman tarjoaminen ja investoinnit;
 - b) riskirahoituksen tarjoaminen yritysten perustamisesta laajentumisvaiheeseen, jotta varmistetaan niiden teknologinen johtoasema innovatiivisilla ja kestäville sektoreilla, mukaan lukien niiden digitalisaatio- ja innovaatiovalmiuden parantaminen, ja niiden maailmanlaajuinen kilpailukyky;
 - c) rahoituksen tarjoaminen, jotta työntekijät voivat ostaa yrityksen tai osakkuuden siitä.
- 8) kulttuuriala ja luovat alat, kulttuuriperintö, media, audiovisuaaliala, journalismi ja lehdistö, erityisesti uusien teknologioiden kehittämisen, digitaalisten teknologioiden käytön ja immateriaalioikeuksien teknologisen hallinnoinnin kautta.

- 9) matkailu.
- 10) teollisuusalueiden (myös saastuneiden maa-alueiden) kunnostaminen ja ennallistaminen kestävää käyttöä varten.
- 11) kestävä maa-, metsä- ja kalatalous, vesiviljely ja muut laajempaan kestäväan biotalouteen liittyvät osatekijät.
- 12) sosiaaliset investoinnit, mukaan lukien investoinnit, joilla tuetaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa, erityisesti seuraavien kautta:
 - a) mikrorahoitus, eettinen ja yhteiskunnallisten yritysten rahoitus ja yhteisötalous;
 - b) osaamisen kysyntä ja tarjonta;
 - c) yleissivistävä koulutus, ammatillinen koulutus ja niihin liittyvät palvelut, aikuiskoulutus mukaan lukien;
 - d) sosiaalinen infrastruktuuri, erityisesti
 - i) inklusiivinen yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, varhaiskasvatus mukaan lukien, ja niihin liittyvät koulutusinfrastruktuuri ja opetustilat, vaihtoehtoinen lasten päivähoido, opiskelija-asunnot ja digitaaliset laitteet, jotka ovat kaikkien saatavilla,
 - ii) kohtuuhintaisia asuntoja tarjoava sosiaalinen asuntotuotanto ⁽²⁾,
 - iii) terveydenhuolto ja pitkäaikaishoito, mukaan lukien klinikat, sairaalat, perusterveydenhuolto, kotihoito ja yhteisöperustainen hoito;
 - e) sosiaalinen innovointi, mukaan lukien innovatiiviset sosiaaliset ratkaisut ja järjestelmät, joilla edistetään sosiaalisia vaikutuksia ja tuloksia a–d ja f–j alakohdassa mainituilla aloilla;
 - f) kulttuuritoiminta, jolla on yhteiskunnallinen tavoite;
 - g) sukupuolten tasa-arvoa edistävät toimenpiteet;
 - h) haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden integroiminen yhteiskuntaan, mukaan lukien kolmansien maiden kansalaiset;
 - i) innovatiiviset terveysratkaisut, mukaan lukien sähköinen terveydenhuolto, terveyspalvelut ja uudet hoitomallit;
 - j) vammaisten henkilöiden osallisuus sekä esteettömyys.
- 13) puolustusteollisuuden kehittäminen ja sen myötä unionin strategisen riippumattomuuden edistäminen erityisesti tukemalla seuraavia:
 - a) unionin puolustusteollisuuden toimitusketju, erityisesti pk- ja midcap-yrityksille myönnettävän taloudellisen tuen kautta;
 - b) yritykset, jotka osallistuvat disruptiivisiin innovaatiohankkeisiin puolustusallalla ja siihen läheisesti liittyvien kaksikäyttöteknologioiden alalla;
 - c) puolustusalan toimitusketju, kun on kyse osallistumisesta yhteistyöhön perustuviin puolustusalan tutkimus- ja kehityshankkeisiin, myös niihin, joita tuetaan Euroopan puolustusrahastosta;
 - d) puolustusalan tutkimus- ja koulutusinfrastruktuuri.
- 14) avaruus, erityisesti liittyen avaruusalan kehittämiseen seuraavien Euroopan avaruusstrategian tavoitteiden mukaisesti:
 - a) maksimoidaan avaruuden hyödyt unionin yhteiskunnalle ja taloudelle;
 - b) edistetään avaruusjärjestelmien ja -teknologioiden kilpailukykyä ja puututaan erityisesti toimitusketjujen haavoittuvuuteen;
 - c) tuetaan avaruusalan yrittäjyyttä ja myös toimintaketjujen loppupään kehittämistä;
 - d) edistetään unionin riippumattomuutta turvallisessa ja turvatussa avaruuteen pääsyssä, mukaan lukien kaksikäyttönäkökohdat.

⁽²⁾ Kohtuuhintaisia asuntoja tarjoava sosiaalinen asuntotuotanto on tarkoitettu muita heikommassa asemassa oleville ihmisille tai yhteiskuntaryhmille, jotka vähäisen maksukykynsä vuoksi asuvat erittäin puutteellisissa asuinoloissa tai eivät kykene hankkimaan asuntoa markkinaehdoin.

- 15) meret ja valtameret, kehittämällä hankkeita ja yrityksiä sinisen talouden alalla ja kestävän sinisen talouden rahoitusperiaatteiden mukaisesti erityisesti merialan yrittäjyyden ja elinkeinojen, uusiutuvan merienergian ja kiertotalouden avulla.
-

LIITE III

KESKEISET TULOS- JA SEURANTAINDIKAATTORIT

1. InvestEU-rahastosta tuetun rahoituksen volyyymi (jaoteltuna politiikkaikkunoittain)
 - 1.1 Allekirjoitettujen rahoitustoimien volyyymi
 - 1.2 Liikkeelle saadut investoinnit
 - 1.3 Liikkeelle saadun yksityisen rahoituksen määrä
 - 1.4 Saavutettu vipu- ja kerrannaisvaikutus
2. InvestEU-rahastosta tuetun rahoituksen maantieteellinen kattavuus (jaoteltuna politiikkaikkunan, maan ja alueen perusteella yhteisen tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistön (NUTS) 2-tasolla)
 - 2.1 Toimien kattamien maiden (jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden) lukumäärä
 - 2.2 Toimien kattamien alueiden lukumäärä
 - 2.3 Toimien volyyymi maittäin (jäsenvaltiot ja kolmannet maat) ja alueittain
3. InvestEU-rahastosta tuetun rahoituksen vaikutus
 - 3.1 Luotujen tai tuettujen työpaikkojen lukumäärä
 - 3.2 Investoinnit ilmastotavoitteiden tukemiseen jaoteltuina tarvittaessa politiikkaikkunoittain
 - 3.3 Investoinnit digitalisaation tukemiseen
 - 3.4 Investoinnit teollisuuden muutosprosessin tukemiseen
 - 3.5 Investoinnit oikeudenmukaisen siirtymän tukemiseen
 - 3.6 Strategiset investoinnit
 - Kriittisen infrastruktuurin tarjoamiseen myötävaikuttavien toimien lukumäärä ja volyyymi
 - Kyberturvallisuus-, avaruus- ja puolustusinvestointeihin myötävaikuttavien toimien lukumäärä ja volyyymi
4. Kestävä infrastruktuuri
 - 4.1 Energia: Uusiutuvien ja muiden turvallisten ja kestävien päästöttömien ja vähäpäästöisten energialähteiden tuotantokapasiteetin lisäys (megawatteina, MW)
 - 4.2 Energia: Niiden asuntojen, julkisten tilojen ja liiketilojen lukumäärä, joiden energiatehokkuusluokka on parantunut
 - 4.3 Energia: Hankkeiden tuottamat arvioidut energiansäästöt (kilowattitunteina, kWh)
 - 4.4 Energia: Vuosittaiset vähentyneet/vältetyt kasvihuonekaasupäästöt hiilidioksidiekvivalenttitonneina
 - 4.5 Energia: Kestävän energiainfrastruktuurin kehittämiseen, älyllistämiseen ja nykyaikaistamiseen kohdistuneiden investointien volyyymi
 - 4.6 Digitaalisuus: Niiden asuntojen, yritysten tai julkisten rakennusten määrän lisäys, joiden saatavilla on laajakaistaliittymä, jonka siirtonopeus on vähintään 100 Mbit/s ja nostettavissa gigabitinopeuteen, tai perustettujen langattomien wifi-alueiden lukumäärä
 - 4.7 Liikenne: Liikkeelle saadut investoinnit, erityisesti TEN-T-liikenneverkkoon
 - Rajatylittäviä ja puuttuvia yhteyksiä koskevien hankkeiden lukumäärä (mukaan lukien TEN-T-ydinverkon ja kattavan verkon kaupunkisolmukohtia, alueellisia rajatylittäviä rautatieyhteyksiä, multimodaalikeskuksia, merisatamia, sisävesisatamia, lentoasemayhteyksiä ja rautatie-/maantietermiinaaleja koskevat hankkeet)
 - Liikenteen digitalisaatiota edistävien hankkeiden lukumäärä, erityisesti Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän (ERTMS), jokiliikenteen tietopalvelun (RIS), älykkään liikennejärjestelmän (ITS), alusliikennettä koskevan seuranta- ja tietojärjestelmän (VTMIS) / sähköisten meripalvelujen (eMaritime) ja eurooppalaisen ilmaliikenteen hallinnan nykyaikaistamishankkeen (SESAR) käyttöönotto

- Rakennettujen tai uudistettujen vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelupisteiden lukumäärä
 - Liikenteen turvallisuutta edistävien hankkeiden lukumäärä
- 4.8 Ympäristö: Investoinnit, joilla edistetään ilmanlaatuun, veteen, jätteisiin ja luontoon liittyvän EU:n ympäristösäännösten edellyttämien suunnitelmien ja ohjelmien toteuttamista
5. Tutkimus, innovointi ja digitalisaatio
- 5.1 Toimet, joilla edistetään EU:n tavoitetta, jonka mukaan 3 prosenttia unionin bruttokansantuotteesta (BKT) olisi investoitava tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin
- 5.2 Tutkimus- ja innovointihankkeita toteuttavien tukea saaneiden yritysten lukumäärät koon mukaan
6. Pk-yritykset
- 6.1 Tukea saaneiden yritysten lukumäärät koon mukaan (mikroyritykset, pienet yritykset, keskisuuret yritykset ja pienet midcap-yritykset)
- 6.2 Tukea saaneiden yritysten lukumäärät kehitysvaiheen mukaan (varhaisvaihe, kasvuvaihe/laajennusvaihe)
- 6.3 Tukea saaneiden yritysten lukumäärät jäsenvaltion ja alueen mukaan NUTS 2 -tasolla
- 6.4 Tukea saaneiden yritysten lukumäärät aloittain Euroopan unionin tilastollisen toimialaluokituksen (NACE) koodin mukaan
- 6.5 Investointivolyymien pk-yrityksiin kohdistettu prosenttiosuus pk-yrityksiä koskevassa politiikkaikkunassa
7. Sosiaaliset investoinnit ja osaaminen
- 7.1 Sosiaalinen infrastruktuuri: Tuetun sosiaalisen infrastruktuurin kapasiteetti ja saatavuus sektoreittain: asuntotuotanto, koulutus, terveydenhuolto, muut
- 7.2 Mikrorahoitus ja yhteiskunnallisten yritysten rahoitus: Mikrorahoituksen saajien ja tukea saaneiden yhteiskunnallisten yritysten lukumäärä
- 7.3 Osaaminen: Uutta osaamista hankkivien tai hankitun osaamisen validointia ja sertifiointia hakevien henkilöiden lukumäärä: virallinen yleissivistävä ja ammatillinen koulutus
8. InvestEU-neuvontakeskus
- 8.1 InvestEU-neuvontakeskuksen neuvontatukea koskevien toimeksiantojen lukumäärät aloittain ja jäsenvaltioittain
-

LIITE IV

INVESTEU-OHJELMA – AIKAISEMMAT VÄLINEET

A. Oman pääoman ehtoiset instrumentit

- Euroopan teknologiaohjelma (ETF98): neuvoston päätös 98/347/EY, tehty 19 päivänä toukokuuta 1998, innovatiivisille ja työpaikkoja luoville pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille) tarkoitetuista rahoitustukitoimenpiteistä – Kasvu ja työllisyyttä koskeva aloite (EYVL L 155, 29.5.1998, s. 43)
- Teknologian siirron pilottihanke (TTP): komission päätös täydentävän rahoituspäätöksen hyväksymisestä yritys- ja teollisuustoiminnan pääosaston ”Tavaroiden sisämarkkinat ja alakohtaiset politiikat” osaston toiminnan rahoittamiseksi vuonna 2007 ja puitepäätöksen hyväksymisestä yritys- ja teollisuustoiminnan pääosaston valmistelutoimen ”Euroopan unionin aseman omaksuminen globaalituneessa maailmassa” ja neljän pilottihankkeen ”Erasmus nuorille yrittäjille”, ”Toimenpiteet mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten välisen yhteistyön ja kumppanuuksien edistämiseksi”, ”Teknologian siirto” ja ”Eurooppalaiset matkailun huippukohteet” rahoittamiseksi vuonna 2007
- Euroopan teknologiaohjelma (ETF01): neuvoston päätös 2000/819/EY, tehty 20 päivänä joulukuuta 2000, monivuotisesta ohjelmasta yritysten ja yrittäjyyden, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset), hyväksi (2001–2005) (EYVL L 333, 29.12.2000, s. 84)
- Kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmaan sisältyvä kasvavien ja innovatiivisten pk-yritysten rahoitustuki (CIP-GIF): Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1639/2006/EY, tehty 24 päivänä lokakuuta 2006, kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman (2007–2013) perustamisesta (EUVL L 310, 9.11.2006, s. 15)
- Verkkojen Eurooppa -väline (CEF): Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1316/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 680/2007 ja (EY) N:o 67/2010 kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 129), sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan strategisten investointien rahastosta, Euroopan investointineuvontakeskuksesta ja Euroopan investointihankeportaalista sekä asetusten (EU) N:o 1291/2013 ja (EU) N:o 1316/2013 muuttamisesta – Euroopan strategisten investointien rahasto 25 päivänä kesäkuuta 2015 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2015/1017 (EUVL L 169, 1.7.2015, s. 1)
- COSME-ohjelmaan sisältyvä kasvuun tähtäävä pääomajärjestely (COSME EFG): Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1287/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yritysten kilpailukykyä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevan ohjelman (COSME) (2014–2020) perustamisesta ja päätöksen N:o 1639/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 33)
- InnovFin Equity -pääomarahoitusväline:
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1291/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta ”Horisontti 2020” (2014–2020) ja päätöksen N:o 1982/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 104)
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1290/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti 2020 (2014–2020) osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 1906/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 81)
 - neuvoston päätös 2013/743/EU, annettu 3 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti 2020” (2014–2020) täytäntöönpanoa koskevasta erityisohjelmasta ja päätösten 2006/971/EY, 2006/972/EY, 2006/973/EY, 2006/974/EY ja 2006/975/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 965)
- EaSi-ohjelman alainen investointivalmiuksia kehittävä aloite: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1296/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevasta Euroopan unionin ohjelmasta (”EaSI-ohjelma”) ja eurooppalaisen työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta koskevan Progress-mikrorahoitusjärjestelyn perustamisesta annetun päätöksen N:o 283/2010/EU muuttamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 238)

B. Takausvälineet

- Pk-yritysten takausjärjestelmä '98 (SMEG98): neuvoston päätös 98/347/EY, tehty 19 päivänä toukokuuta 1998, innovatiivisille ja työpaikkoja luoville pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille) tarkoitetuista rahoitustukitoimenpiteistä – Kasvua ja työllisyyttä koskeva aloite (EYVL L 155, 29.5.1998, s. 43)
- Pk-yritysten takausjärjestelmä '01 (SMEG01): neuvoston päätös 2000/819/EY, tehty 20 päivänä joulukuuta 2000, monivuotisesta ohjelmasta yritysten ja yrittäjyyden, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset), hyväksi (2001–2005) (EYVL L 333, 29.12.2000, s. 84)
- Kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelmaan sisältyvä pk-yritysten takausjärjestelmä '07 (SMEG07): Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1639/2006/EY, tehty 24 päivänä lokakuuta 2006, kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman (2007–2013) perustamisesta (EUVL L 310, 9.11.2006, s. 15)
- Eurooppalaisen Progress-mikrorahoitusjärjestelyn mukainen takausjärjestelmä (EPMF-G): Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 283/2010/EU, annettu 25 päivänä maaliskuuta 2010, eurooppalaisen työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta koskevan Progress-mikrorahoitusjärjestelyn perustamisesta (EUVL L 87, 7.4.2010, s. 1)
- Riskinjakorahoitusvälineen puitteissa sovellettava riskinjakoväline (RSI):
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1982/2006/EY, tehty 18 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan yhteisön seitsemännestä tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelmasta (2007–2013) (EUVL L 412, 30.12.2006, s. 1)
 - neuvoston päätös 2006/971/EY, tehty 19 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan yhteisön seitsemännen tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelman (2007–2013) täytäntöönpanemiseksi toteutettavasta erityisohjelmasta ”Yhteistyö” (EUVL L 400, 30.12.2006, s. 86)
 - neuvoston päätös 2006/974/EY, tehty 19 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan yhteisön seitsemännen tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelman (2007–2013) täytäntöönpanemiseksi toteutettavasta erityisohjelmasta ”Valmiudet” (EUVL L 400, 30.12.2006, s. 299)
- EaSI-takausväline: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1296/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevasta Euroopan unionin ohjelmasta (”EaSI-ohjelma”) ja eurooppalaisen työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta koskevan Progress-mikrorahoitusjärjestelyn perustamisesta annetun päätöksen N:o 283/2010/EU muuttamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 238)
- COSME-lainatakausjärjestely (COSME LGF): Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1287/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yritysten kilpailukykyä sekä pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevan ohjelman (COSME) (2014–2020) perustamisesta ja päätöksen N:o 1639/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 33)
- InnovFin Debt -laina- ja takauspalvelu:
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1290/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti 2020 (2014–2020) osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 1906/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 81)
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1291/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta ”Horisontti 2020” (2014–2020) ja päätöksen N:o 1982/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 104)
 - neuvoston päätös 2013/743/EU, annettu 3 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti 2020” (2014–2020) täytäntöönpanoa koskevasta erityisohjelmasta ja päätösten 2006/971/EY, 2006/972/EY, 2006/973/EY, 2006/974/EY ja 2006/975/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 965)
- Kulttuurialan ja luovien toimialojen takausjärjestely (CCS GF): Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1295/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Luova Eurooppa -ohjelman (2014–2020) perustamisesta ja päätösten N:o 1718/2006/EY, N:o 1855/2006/EY ja N:o 1041/2009/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 221)

- Opintolainojen takausjärjestelmä (SLGF): Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1288/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelman ”Erasmus+” perustamisesta ja päätösten N:o 1719/2006/EY, 1720/2006/EY ja 1298/2008/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 50)
- Energiatехokkuuden yksityinen rahoitusväline (PF4EE): Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1293/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 614/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 185)

C. Riskinjakovälineet

- Riskinjakorahoitusväline (RSFF): Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1982/2006/EY, tehty 18 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan yhteisön seitsemännestä tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelmasta (2007–2013) (EUVL L 412, 30.12.2006, s. 1)
- InnovFin:
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1291/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta ”Horisontti 2020” (2014–2020) ja päätöksen N:o 1982/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 104)
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1290/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti 2020 (2014–2020) osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 1906/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 81)
- Verkkojen Eurooppa -välineen vieraan pääoman ehtoinen rahoitusväline (CEF DI): Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1316/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Verkkojen Eurooppa -välineen perustamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 913/2010 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 680/2007 ja (EY) N:o 67/2010 kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 129)
- Luonnonpääoman rahoitusjärjestely (NCFE): Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1293/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, ympäristön ja ilmastotoimien ohjelman (Life) perustamisesta ja asetuksen (EY) N:o 614/2007 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 185)

D. Erityiset sijoitusvälineet

- Eurooppalainen Progress-mikrorahoitusjärjestely – yhteinen sijoitusrahasto ”Fonds Commun de Placement – Fonds d’Investissement Spécialisé” (EPMF FCP-FIS): Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 283/2010/EU, annettu 25 päivänä maaliskuuta 2010, eurooppalaisen työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta koskevan Progress-mikrorahoitusjärjestelyn perustamisesta (EUVL L 87, 7.4.2010, s. 1)
- Marguerite:
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 680/2007, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2007, yleisistä säännöistä yhteisön rahoitustuelle Euroopan laajuisten liikenne- ja energiaverkkojen alalla (EUVL L 162, 22.6.2007, s. 1)
 - komission päätös C(2010) 941, annettu 25 päivänä helmikuuta 2010, Euroopan unionin osallistumisesta vuoden 2020 Euroopan energia-, ilmastonmuutos- ja infrastruktuurirahastoon (Marguerite-rahasto)
- Euroopan energiategokkuusrahasto (EEEF): Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1233/2010, annettu 15 päivänä joulukuuta 2010, yhteisön rahoitustukea energia-alan hankkeille koskevasta talouden elvytysohjelmasta annetun asetuksen (EY) N:o 663/2009 muuttamisesta (EUVL L 346, 30.12.2010, s. 5)

LIITE V

MARKKINOIDEN TOIMINTAPUUTTEET, OPTIMAALISTA HEIKOMMAT INVESTOINTITILANTEET, TÄYDENTÄVYYS JA SOVELTAMISALAN ULKOPUOLELLE JÄÄVÄT TOIMET

A. Markkinoiden toimintapuutteet, optimaalista heikommat investointitilanteet ja täydentävyys

Varainhoitoasetuksen 209 artiklan mukaan EU:n takuulla puututaan markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin (varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan a alakohta) ja saavutetaan täydentävyys siten, että estetään muista julkisista lähteistä tai yksityisistä lähteistä saatavan potentiaalisen tuen ja investointien korvaaminen (varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan b alakohta).

Varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdan noudattamiseksi EU:n takuusta hyötyvien rahoitus- ja investointitoimien on täytettävä seuraavat 1 ja 2 kohdassa asetetut vaatimukset:

1. Markkinoiden toimintapuutteet ja optimaalista heikommat investointitilanteet

Jotta voidaan puuttua varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin, investoinneilla, joihin kohdennetaan rahoitus- ja investointitoimia, on oltava yksi seuraavista ominaisuuksista:

- a) Luonteeltaan julkinen hyödyke, josta toiminnanharjoittaja tai yritys ei voi saada riittävää taloudellista hyötyä (kuten koulutus ja osaaminen, terveydenhuolto ja esteettömyys, turvallisuus ja puolustus sekä ilmaiseksi tai mitättömän kustannuksin saatavilla oleva infrastruktuuri).
- b) Ulkoiset kustannukset, joita toiminnanharjoittaja tai yritys ei yleensä kykene sisällyttämään hintoihin, kuten tutkimus- ja kehitysinvestoinnit, energiatehokkuus sekä ilmaston- tai ympäristönsuojelu.
- c) Informaation epäsymmetria, erityisesti pk-yritysten ja pienten midcap-yritysten tapauksessa, mukaan lukien suuremmat riskitasot, jotka liittyvät alkuvaiheen yrityksiin, yrityksiin, joilla on pääasiassa aineetonta omaisuutta tai ei ole riittävästi vakuuksia, tai yrityksiin, jotka keskittyvät toimintaan, jossa riskit ovat suuremmat.
- d) Rajatylittävät infrastruktuurihankkeet ja niihin liittyvät palvelut tai rajatylittävästi investoivat rahastot, jotta voidaan puuttua sisämarkkinoiden hajanaisuuteen ja edistää niiden koordinoitua.
- e) Altistuminen tietyillä aloilla, tietyissä maissa tai tietyillä alueilla riskitasoille, jotka ovat korkeampia kuin mitä yksityiset rahoitusalan toimijat voivat tai haluavat hyväksyä, mukaan lukien silloin, kun investointia ei olisi toteutettu tai ei olisi toteutettu samassa laajuudessa sen uutuuden tai innovointiin tai testaamattomaan teknologiaan liittyvien riskien vuoksi.
- g) Tämän asetuksen 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan iii alakohdassa tarkoitettuja uusia tai monimutkaisia markkinoiden toimintapuutteita tai optimaalista heikommat investointitilanteet.

2. Täydentävyys

Rahoitus- ja investointitoimien on täytettävä varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen täydentävyyden molemmat näkökohdat. Tämä tarkoittaa, että muut julkiset lähteet tai yksityiset lähteet eivät olisi toteuttaneet toimia tai eivät olisi toteuttaneet niitä samassa laajuudessa ilman InvestEU-rahaston tukea. Tätä asetusta sovellettaessa näiden rahoitus- ja investointitoimien katsotaan tarkoittavan toimia, joiden on täytettävä seuraavat kaksi kriteeriä:

- 1) jotta sen voidaan katsoa olevan varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu yksityisiä lähteitä täydentävä, InvestEU-rahasto tukee sellaisia toteutuskumppaneiden rahoitus- ja investointitoimia, jotka kohdistuvat investointeihin, jotka eivät niiden ominaisuuksien (luonteeltaan julkinen hyödyke, ulkoiset kustannukset, informaation epäsymmetria, sosioekonomiseen yhteenkuuluvuuteen liittyvät näkökohdat tai muut) vuoksi pysty tuottamaan riittävää markkinatason mukaista taloudellista tuottoa tai joiden katsotaan olevan liian riskialttiita (verrattuna riskitasoihin, jotka asianomaiset yksityiset yhteisöt ovat valmiita hyväksymään). Tällaisten ominaispiirteiden vuoksi kyseiset rahoitus- ja investointitoimet eivät näin ollen voi saada markkinarahoitusta kohtuullisin ehdoin, kun on kyse hinnoittelusta, vakuusvaatimuksista, rahoitustyyppistä, myönnetyn rahoituksen erääntymisestä tai muista ehdoista, eikä niitä toteutettaisi unionissa lainkaan tai samassa laajuudessa ilman julkista tukea;

- 2) jotta sen voidaan katsoa olevan varainhoitoasetuksen 209 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu olemassa olevaa muista julkisista lähteistä saatavaa tukea täydentävä, InvestEU-rahasto tukee ainoastaan sellaisia rahoitus- ja investointitoimia, jotka täyttävät seuraavat ehdot:
- a) toteutuskumppanit eivät olisi toteuttaneet rahoitus- ja investointitoimia tai eivät olisi toteuttaneet niitä samassa laajuudessa ilman InvestEU-rahaston tukea; ja
 - b) rahoitus- ja investointitoimia ei olisi toteutettu unionissa tai ei olisi toteutettu samassa laajuudessa muiden olemassa olevien julkisten välineiden, kuten alueellisella ja kansallisella tasolla toimivien yhteistyössä hallinnoitujen rahoitusvälineiden, avulla. InvestEU-rahaston ja muiden julkisten lähteiden täydentävän käytön on kuitenkin oltava mahdollista erityisesti silloin, kun EU:n lisäarvo voidaan saavuttaa ja kun julkisten lähteiden käyttö politiikkatavoitteiden saavuttamiseksi tehokkaalla tavalla voidaan optimoida.

Sen osoittamiseksi, että EU:n takuusta hyötyvät rahoitus- ja investointitoimet ovat olemassa olevaa markkina- ja muuta julkista tukea täydentäviä, toteutuskumppaneiden on annettava tietoa, josta käy ilmi, että kyseisiin toimiin liittyy ainakin yksi seuraavista ominaisuuksista:

- a) tuki, jota on annettu toissijaisista positioista muihin julkisiin tai yksityisiin lainantajiin verrattuna tai rahoitusrakenteen sisällä;
- b) tuki, jota on annettu omasta pääomasta ja oman pääoman luonteisesti tai pitkäaikaisena, hinnoiteltuna, vakuusvaatimuksia tai muita ehtoja sisältävänä lainana, jollaisia ei ole riittävästi saatavilla markkinoilla tai muista julkisista lähteistä;
- c) tuki toimille, joiden riskiprofiili on korkeampi kuin toteutuskumppaneiden omassa tavanomaisissa toimissa yleensä hyväksytty riski, tai tuki toteutuskumppaneille niiden omien valmiuksien ylittämiseksi, jotta voidaan tukea tällaisia hankkeita;
- d) osallistuminen riskinjakomekanismeihin, joiden kohteena ovat politiikan alat, jotka altistavat toteutuskumppanin korkeammille riskitasoille kuin mitä toteutuskumppani yleensä hyväksyy tai mitä yksityiset rahoitusalan toimijat voivat tai haluavat hyväksyä;
- e) tuki, jolla aktivoidaan tai kerätään yksityistä tai julkista lisärahoitusta ja joka täydentää muita yksityisiä ja kaupallisia lähteitä, erityisesti perinteisesti riskettä välttelevistä sijoittajaluokista tai yhteisö-sijoittajilta saatavaa rahoitusta, InvestEU-rahaston tuen antaman signaalin seurauksena;
- f) tuki, joka annetaan sellaisten rahoitustuotteiden kautta, joita ei ole saatavilla tai joita ei ole tarjolla riittävästi kohdemaissa tai -alueilla puuttuvien, alikehittyneiden tai epätäydellisten markkinoiden vuoksi.

Välitettyjen rahoitus- ja investointitoimien, erityisesti pk-yritysten tuen, täydentävyys tarkistetaan välittäjän tasolla eikä lopullisen saajan tasolla. Täydentävyyden katsotaan olevan olemassa, kun InvestEU-rahastosta tuetaan rahoituksenvälittäjää uuden salkun perustamisessa korkeammalla riskitasolla tai sellaisten toimien määrän lisäämisessä, jotka ovat jo korkealla riskitasolla verrattuna riskitasoihin, joita yksityiset ja julkiset rahoitusalan toimijat voivat tai haluavat tällä hetkellä hyväksyä kohdemaissa tai -alueilla.

EU:n takuuta ei saa myöntää jälleenrahoitustoimien (kuten olemassa olevien lainasopimusten korvaaminen tai muunlainen rahoitustuki hankkeille, jotka on jo osittain tai kokonaan toteutettu) tukemiseen, paitsi erityisissä poikkeuksellisissa ja hyvin perustelluissa olosuhteissa, joissa on osoitettu, että EU:n takuun piiriin kuuluva toimi mahdollistaa liitteen II mukaisten rahoitus- ja investointitoimien kannalta tukikelpoisella alalla uuden investoinnin, jonka toteutuskumppanin tai rahoituksenvälittäjän tavanomaista toimintamäärää täydentävä määrä on vähintään yhtä suuri kuin tässä asetuksessa säädetty tukikelpoisuuskriteerit täyttävän toimen määrä. Tällaisten jälleenrahoitustoimien on oltava tämän liitteen A jaksossa vahvistettujen, markkinoiden toimintapuutteita, optimaalista heikompija investointitilanteita ja täydentävyyttä koskevien kriteerien mukaisia.

B. Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät toimet

InvestEU-rahastosta ei tueta seuraavia:

- 1) toimet, joilla rajoitetaan yksilön oikeuksia ja vapauksia tai loukataan ihmisoikeuksia

- 2) puolustustoimien alalla sellaisten tuotteiden ja teknologioiden käyttö, kehittäminen tai tuotanto, jotka on kielletty sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla
- 3) tupakkaan liittyvät tuotteet ja toiminta (tuotanto, jakelu, jalostus ja kauppa)
- 4) toimet, jotka on jätetty rahoituksen ulkopuolelle Horisontti Eurooppa -asetuksen asiaankuuluvien säännösten nojalla: lisääntymistarkoituksessa tehtävään ihmisen kloonaukseen liittyvä tutkimus, toimet, joissa pyritään muuttamaan ihmisen geeniperimää siten, että muutoksesta saattaa tulla periytyvä, sekä toimet, joissa pyritään luomaan ihmisalkioita ainoastaan tutkimustarkoituksiin tai kantasolujen tuottamista varten, esimerkiksi somaattisten solujen tuman siirron avulla
- 5) uhkapelit (tuotantoon, rakentamiseen, jakeluun, käsittelyyn, kauppaan tai ohjelmistoihin liittyvät toimet)
- 6) seksikauppa ja siihen liittyvät infrastruktuuri, palvelut ja media
- 7) toimet, joissa käytetään eläviä eläimiä kokeellisiin ja tieteellisiin tarkoituksiin, sikäli kuin ei voida taata, että noudatetaan eurooppalaista yleissopimusta kokeellisiin ja muihin tieteellisiin tarkoituksiin käytettävien selkärankaisten eläinten suojelemisesta ⁽¹⁾
- 8) kiinteistöjen rakentamistoiminta, esimerkiksi toiminta, jonka ainoana tarkoituksena on olemassa olevien rakennusten peruskorjaus ja uudelleenvuokraus tai jälleenmyynti sekä uusien rakennusten rakentaminen; kuitenkin sellaiset kiinteistöalan toimet, jotka liittyvät 3 artiklan 2 kohdassa määriteltyihin InvestEU-ohjelman erityistavoitteisiin ja liitteessä II tarkoitettuihin aloihin, joilla voidaan toteuttaa rahoitus- ja investointitoimia, kuten investoinnit energiatehokkuushankkeisiin tai sosiaaliseen asuntotuotantoon, ovat tukikelpoisia
- 9) rahoitustoimet, kuten osto tai kaupankäynti rahoitusvälineillä; soveltamisalan ulkopuolelle jätetään erityisesti omaisuuden pilkkomiseen tarkoitettut yritysostot tai omaisuuden pilkkomiseen tarkoitettu pääoman uudelleenrahoitus
- 10) toiminta, joka on kielletty sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla
- 11) ydinvoimaloiden käytöstäpoisto, käyttö, mukauttaminen tai rakentaminen
- 12) investoinnit, jotka liittyvät kiinteiden fossiilisten polttoaineiden ja öljyn louhintaan tai uuttamiseen, jalostamiseen, jakeluun, varastointiin tai polttamiseen, sekä kaasuntuotantoon liittyvät investoinnit; tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske
 - a) hankkeita, joissa ei ole olemassa toimivaa vaihtoehtoista teknologiaa;
 - b) hankkeita, jotka liittyvät ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen ja vähentämiseen;
 - c) hankkeita, joissa on hiilidioksidin talteenotto- ja varastointilaitteet tai hiilidioksidin talteenotto- ja käyttölaitteet; teollisuus- tai tutkimushankkeita, jotka vähentävät merkittävästi kasvihuonekaasupäästöjä verrattuna sovellettaviin EU:n päästökauppajärjestelmän vertailuarvoihin
- 13) investoinnit jätteitä kaatopaikoille sijoitaviin laitoksiin; tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske investointeja seuraaviin:
 - a) laitosalueella olevat kaatopaikat, jotka ovat teollisuus- tai kaivosinvestointihankkeen liitännäinen osatekijä, jos on osoitettu, että kaatopaikalle sijoittaminen on ainoa toteutuskelpoinen vaihtoehto kyseisen toiminnan tuottaman teollisuus- tai kaivosjätteen käsittelemiseksi;
 - b) olemassa olevat kaatopaikat kaatopaikkakaasun käytön varmistamiseksi ja kaatopaikkalouhinnan ja kaivosjätteiden jälleenkäsittelyn edistämiseksi
- 14) investoinnit mekaanis-biologisiin käsittelylaitoksiin. Tätä soveltamisalan ulkopuolelle jättämistä ei sovelleta investointeihin, jotka koskevat olemassa olevien mekaanis-biologisten käsittelylaitosten uudistamista energian talteenottotarkoituksiin tai erillisten jätteiden kierrätystoimiin, kuten kompostointiin ja anaerobiseen hajottamiseen
- 15) investoinnit jätteenpolttolaitoksiin. Tämä soveltamisalan ulkopuolelle jättäminen ei koske investointeja seuraaviin:
 - a) pelkästään kierrätykseen kelpaamatonta vaarallista jätettä käsittelevät laitokset;

(1) EYVL L 222, 24.8.1999, s. 31.

- b) olemassa olevat laitokset, joissa investoinneilla pyritään energiatehokkuuden lisäämiseen, pakokaasujen talteen ottamiseen varastointia tai käyttöä varten tai materiaalin talteen ottamiseen polttotuhkasta edellyttäen, että tällaiset investoinnit eivät lisää laitosten jätteenkäsittelykapasiteettia.

Toteuttamiskumppanit ovat edelleen velvollisia varmistamaan, että rahoitus- ja investointitoimet ovat tässä liitteessä vahvistettujen soveltamisalan ulkopuolelle jättämistä koskevien kriteerien mukaisia asianomaisen sopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä, valvomaan, että kriteerejä noudatetaan hankkeen toteuttamisen yhteydessä, ja toteuttamaan tarvittaessa asianmukaisia korjaavia toimia.

ISSN 1977-0812 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-261X (painettu julkaisu)

■ Euroopan unionin
julkaisu- ja tiedustelu-
toimisto
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI